

JELENTÉS  
A BALATON-FELVIDÉKI NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG  
2015. ÉVI TEVÉKENYSÉGÉRŐL



Balaton-felvidéki  
Nemzeti Park

  
Paskás Zoltán igazgató



Jóváhagyom:

  
Dr. Rácz András helyettes államtitkár



Csopak, 2016. március

**A jelentést készítették:**

**Összeállította:**

Puskás Zoltán, Petróczi Imre

**Írta és adatot szolgáltatott:**

Barcza Ákos, Barcza Gábor, Bakos Judit, Baski Bálint, Békássy Gábor, Bíró Éva, Bolla Nikoletta, Császár Ivett, Cserép Attila, Dr. Cservenka Judit, Csizsár László Viktor, Czigány Anna, Fallmanné Belegrai Angéla, Fejes Éva, Fischer József, Dr. Gabler Júlia, Gáborné Sárdy Julianna, Gál Róbert József, Hardy Ferenc, Horváth-Menczel Krisztina, Jagasits Szilárd, Józsa Erika, Kandikó József, Kenéz István, Kiss György, Kiss Katalin, Knauer Anna, Dr. Kopek Annamária, Korbély Barnabás, Kovács Zoltán, Lajkóné Nagy Gabriella, Leitold Helga, Lelkes András, Dr. Lókkös Andor, Magyar Máté, Megyer Csaba, Mészáros András, Nagy Anita, Nagy Attila, Nagy Attiláné, Nagy Károly, Nagy Kornél, Dr. Nagy Lajos, Novotny Zsolt, Orbánné Veörös Júlia, Pardi Melinda, Páli Katalin, Petróczi Imre, Puskás Zoltán, Rozner György, Schnetz Ilona, Selyem Anikó, Simon Pál, Sinka Gábor, Somlai Szilárd, Soós Edina Tünde, Szabó Attila, Szerdahelyiné Bohák Mária, Szilvási Mónika Lili, Szinai Péter, Szücsné Vinkler Klára, Takács Edina, Takács Bódis Attila, Toldy Attila, Tóth Lívía, Tóth Szabolcs, Varga Adél, Vers József, Versné György Edit, Veszelszki Márta, Vókó László, Vörösné Rózsás Krisztina, Zábrák Károly

## Tartalomjegyzék

|  |           |
|--|-----------|
| <b>1. Bevezetés</b> .....  | <b>5</b>  |
| <b>2. Személyi állomány</b> .....  | <b>6</b>  |
| <b>3. Oltalom alatt álló természeti értékek és területek adatai, információi</b> .....   | <b>8</b>  |
| 3.1. Országos jelentőségű védett, védelemre tervezett természeti, Natura 2000 és egyéb területek, és ezek változásai.....  | 8         |
| 3.1.1. Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett és védelemre tervezett természeti területek (köztük a védett földtani alapszelvények és földtani képződmények) ..... | 8         |
| 3.1.2. „Ex lege védett” természeti területek (láp, szikes tó, kunhalom, földvár, forrás, víznyelő) .....   | 10        |
| 3.1.3. „Ex lege” védett természeti értékek (barlangok) .....   | 11        |
| 3.1.4. Natura 2000 területek.....  | 11        |
| 3.1.5. Nemzetközi jelentőségű területek .....  | 13        |
| 3.1.6. Országos jelentőségű védett természeti területek speciális természetvédelmi kezeléssel rendelkező részterületei... 14   |           |
| 3.2. Területvásárlások, kisajátítások adatai (védeltségi szint helyreállítás, elővásárlási jog, pályázatok) ...  | 14        |
| 3.3. Saját vagyongazdálkodású területek .....  | 14        |
| 3.4. Terület nélküli, egyedi jogszabállyal védett és védelemre tervezett természeti értékek .....  | 15        |
| 3.4.1. Védett mesterséges üregek .....   | 15        |
| 3.5. Egyéb speciálisan megkülönböztetett védelemben részesülő területek .....  | 15        |
| 3.6. Magas Természeti Értékű területek.....  | 16        |
| <b>4. Kutatás és monitorozás</b> .....   | <b>17</b> |
| 4.1. Kutatás.....  | 17        |
| 4.2. Monitorozás .....   | 22        |
| 4.3. OKIR-ba betöltött és betöltésre előkészített adatok modulonként.....  | 29        |
| 4.4. Jelentési kötelezettség.....  | 29        |
| <b>5. Természetvédelmi kezelési tevékenység</b> .....  | <b>30</b> |
| 5.1.A) Természetvédelmi kezelési tervek.....   | 30        |
| 5.1.B) Natura 2000 fenntartási tervek .....  | 30        |
| 5.2. Élőhely-fenntartás, kezelés.....  | 31        |
| 5.2.1. Az élőhelyeket érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások .....   | 31        |
| 5.2.2. Élőhely-fenntartási, kezelési tevékenységek ismertetése.....  | 33        |
| 5.3. Élőhely-rehabilitáció.....  | 36        |
| 5.4. Fajmegőrzési tevékenységek.....   | 36        |
| 5.4.1. A fajokat érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások.....   | 36        |
| 5.4.2. Fajmegőrzési tevékenység ismertetése.....   | 36        |
| 5.5. Génmegőrzés.....  | 39        |
| 5.5.1. Génmegőrzési tevékenység ismertetése állatok esetében.....  | 39        |
| 5.5.2. Génmegőrzési tevékenység ismertetése növények esetében.....   | 42        |
| 5.6. Erdőterületek, erdőgazdálkodás .....  | 42        |
| 5.6.1. Nem saját vagyongazdálkodásban lévő és Natura 2000 erdőterületek .....  | 42        |
| 5.6.2. Saját vagyongazdálkodásban lévő erdőterületek kezelése .....  | 42        |
| 5.7. Vadászterületek, vadgazdálkodás.....  | 44        |
| 5.8. Nyilvántartott halgazdálkodási vízterületek .....   | 45        |
| 5.8.1. Védett nyilvántartott halgazdálkodási vízterületek .....  | 45        |
| 5.8.2. Védett halastavak .....   | 46        |
| 5.9. Természetvédelmi mentőtevékenység .....   | 47        |
| <b>6. Tájvédelem</b> .....   | <b>48</b> |
| 6.1. Egyedi tájértékek.....  | 48        |
| 6.2. Településrendezési eszközök és területrendezési tervek véleményezése, közreműködés az elkészítésben .....   | 48        |
| 6.3. Fejlesztési koncepciók és egyéb tervek véleményezése.....   | 50        |
| 6.4. Tájvédelmi szakértői tevékenység.....   | 50        |
| 6.5. Tájvédelmi jelentőségű beavatkozások.....   | 51        |
| <b>7. Projektek</b> .....  | <b>52</b> |
| <b>8. Jogi és ügyiratforgalommal kapcsolatos tevékenység</b> .....   | <b>57</b> |

|   |            |
|---|------------|
| 8.1. Az Igazgatóság ügyiratforgalma.....  | 57         |
| 8.1.1. Szakvéleményadás és adatközlés a hatóságok számára.....  | 57         |
| 8.1.2. Jelentési feladatok a Minisztérium számára.....  | 58         |
| 8.1.2. Ügyfelekkel történő levelezés, egyeztetés.....   | 58         |
| 8.2. Szabálysértés.....   | 58         |
| 8.3. Természetvédelmi bírság.....   | 59         |
| 8.4. Büntető ügyek.....   | 59         |
| 8.5. Polgári perek.....   | 59         |
| 8.6. Egyéb jogi ügyek.....  | 60         |
| <b>9. Természetvédelmi őrszolgálat.....</b>   | <b>62</b>  |
| 9.1. Alapadatok.....  | 62         |
| 9.1.1. Személyi feltételek.....   | 62         |
| 9.1.2. Technikai felszereltség.....   | 62         |
| 9.1.3. Polgári természetőrök.....   | 63         |
| 9.2. Feladatellátás.....  | 63         |
| 9.2.1. Hatósági feladatellátás.....   | 63         |
| 9.2.2. Együttműködések más hatóságokkal.....  | 63         |
| 9.2.3. Nem hatósági feladatok ellátása.....   | 64         |
| <b>10. Költségvetés, vagyon.....</b>  | <b>65</b>  |
| 10.1. Kiadások.....   | 65         |
| 10.2. Bevételek.....  | 66         |
| 10.3. Vagyon.....   | 67         |
| 10.3.1. Befektetett eszközök.....   | 67         |
| 10.3.2. Forgó eszközök.....   | 69         |
| 10.4. Épületek.....   | 70         |
| 10.5. Eszközök.....   | 70         |
| <b>11. Bemutató, oktatás, társadalmi kapcsolatok.....</b>   | <b>71</b>  |
| 11.1. Ökoturisztikai és környezeti nevelési infrastruktúra.....   | 71         |
| 11.1.1. Látogató-, és oktatóközpontok.....  | 71         |
| 11.1.2. Tanösvények.....  | 71         |
| 11.1.3. Egyéb bemutatóhelyek.....   | 72         |
| 11.2. Ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások.....                                | 72         |
| 11.2.1. Új ökoturisztikai és környezeti nevelési létesítmények.....                                       | 72         |
| 11.2.2. Szakvezetési túrák.....   | 72         |
| 11.2.3. Erdei iskolák.....  | 73         |
| 11.2.4. Egyéb ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások.....                        | 73         |
| 11.2.6. Látogatóstatisztika.....  | 76         |
| 11.3. Társadalmi kapcsolatok.....   | 77         |
| 11.3.1. Nemzeti Parki Termék Védjegyrendszer működtetése, pályázati eredmények, programok bemutatása..... | 77         |
| 11.3.2. Sajtó és egyéb megjelenések.....  | 79         |
| 11.4. Tervezett fejlesztések (2016).....  | 79         |
| 11.5. Együttműködési megállapodások.....  | 79         |
| 11.6. Fontosabb események.....  | 82         |
| <b>12. Közfoglalkoztatás.....</b>   | <b>86</b>  |
| 12.1. Alapfeladatok, személyi feltételek.....   | 86         |
| 12.2. Elvégzett feladatok, eredmények.....  | 86         |
| 12.3. Tapasztalatok.....  | 90         |
| 12.4. Javaslatok.....   | 90         |
| <b>13. Kapcsolattartás hazai partnerszervezetekkel.....</b>   | <b>91</b>  |
| <b>14. Belföldi és külföldi együttműködés.....</b>  | <b>92</b>  |
| <b>15. Ellenőrzés.....</b>  | <b>93</b>  |
| <b>16. Az éves munka legfontosabb eredményeinek összefoglalása.....</b>                                   | <b>99</b>  |
| <b>17. Fontosabb célkitűzések a következő évre (munkaterv).....</b>                                       | <b>101</b> |

## 1. Bevezetés

A 2015. év ismét számos feladatot adott és eredményt hozott a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóságunknak, amely részleteit tartalmazza ezen éves jelentésünk.

A közigazgatás hatékonyságának növelése érdekében Igazgatóságunkon is bevezetésre került a Kormányzati Érkeztető Rendszer (KÉR), és a Központosított Illetményszámfejtési Rendszer új verziója (KIRA).

2015 decemberében az Igazgatóság Alapító Okirata ismételt kiadásra került.

A 2015. évben megalapította a Földművelésügyi Minisztérium a Hermann Ottó Intézetet, amely a természetvédelmi munkában segítséget tud nyújtani a nemzeti park igazgatóságoknak.

Fontos változás, hogy 2015 őszén Igazgatóságunk létszámkeret emelési kérelmet nyújtott be a Földművelésügyi Minisztériumhoz. A kérelemben részletezésre került a szakmai feladatellátáshoz folyamatosan szükséges erőforrás igény. 2016. január 1-től az Igazgatóság engedélyezett létszáma 106 főre növekedett a Minisztérium engedélye alapján. Egyébként a 2015. éves átlagos statisztikai állományi létszámunk 185 fő volt, ebből a kormánytisztviselők és az MT-s munkatársak átlaga 100,4 fő.

Az év során számos feladatot tudtunk megvalósítani, és több projektünk (pl. Tapolcai-tavasbarlang Látogatóközpont építése, mezőgazdasági infrastruktúra fejlesztése) is sikerrel zárult. Természetesen új programok is indultak, illetve folyamatban voltak, köztük a nagyjelentőségű „A kerecsensólyom és a parlagi sas táplálékbázisának megőrzése a Kárpát-medencében” című LIFE+ projekt.

A jövőbeni természetvédelmi fejlesztéseket részben megalapozza a 1646/2015. (IX. 10.) Korm. határozat, amely a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program 2015. évre szóló éves fejlesztési keretének megállapításáról szól, és amelyben 6 projektünk nevesítésre került.

Fontos szakmai eredmény az is, hogy a többéves előkészítő munkát követően a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság által 2006-ban létrehozott Bakony–Balaton Geopark 2012-ben sikeresen pályázott a Globális Geopark Hálózat tagságára, melynek köszönhetően 2015. évben megkapta az „UNESCO Globális Geopark” címet.

Az Igazgatóság, a kollégák munkáját több szemszögből is figyelemmel kísérték, és értékelték. Ezek között nagyon jelentős volt Dr. Áder János Úr, Magyarország köztársasági elnökének látogatása a Kis-Balatonon.

Az ellenőrzések közül kiemelhető az Állami Számvevőszék vizsgálata "A 2014. évi zárszámadás - Magyarország 2014. évi központi költségvetése végrehajtásának ellenőrzése" témában, illetve a Földművelésügyi Minisztérium Ellenőrzési Főosztálya vizsgálata „A költségvetési intézmény 2013-2014. évi elemi költségvetési beszámolójának a vizsgálata, a számviteli alapelveknek való megfelelés és a beszámolási időszak költségvetési szabályszerűségének minősítése” témában. A két ellenőrzés nem tárt fel említésre érdemes szakmai hiányosságot. Tekintettel fentiekre is az Igazgatóság és azon belül a munkatársak szakmai munkáját elismerések is kísérték:

- Vers József - Magyar Ezüst Érdemkereszt (Március 15. Állami Ünnepe)
- Takács Bódis Attila - Miniszteri Elismerő Oklevél (Március 15. Állami Ünnepe)
- Sinka Gábor - Miniszteri Elismerő Oklevél (Erdők Napja)
- Rozner György - Pro Natura Emlékplakett (Föld Napja)
- Fischer József - Miniszteri Elismerő Oklevél (Föld Napja)
- Békássy Gábor - Magyar Ezüst Érdemkereszt (Augusztus 20. Állami Ünnepe)
- Varga Adél - Miniszteri Elismerő Oklevél (Augusztus 20. Állami Ünnepe)
- Horváth-Menczel Krisztina - Miniszteri Elismerő Oklevél (Október 23. Állami Ünnepe)

## 2. Személyi állomány

| 2015. december 31.    |                        | Szakképzettség |           |           |                                       |  |
|-----------------------|------------------------|----------------|-----------|-----------|---------------------------------------|--|
|                       |                        | alapfokú       | középfokú | felsőfokú | nyelvismeret<br>(fő/nyelvek<br>száma) | továbbképzések, 2015-<br>ban szerzett vizsgák,<br>diplomák   |
| Engedélyezett létszám | Kormánytisztviselő     | 0              | 7         | 53        | 36 fő/5 nyelv                         | 1 fő közígy szakvizsga;<br>1 fő felsőfokú<br>végzettséget szerzett;<br>41 fő teljesítette a<br>képzési kötelezettségét |
|                       | Ügykezelő              | 0              | 0         | 0         | 0                                     | -  |
|                       | MT hatálya alá tartozó | 0              | 14        | 0         | 0 fő/0 nyelv                          | -  |
|                       | Közfoglalkoztatott     | 91             | 6         | 4         | 3 fő/2 nyelv                          | 4 fő vett részt<br>továbbképzésen  |
| <b>Összesen</b>       |                        | <b>91</b>      | <b>27</b> | <b>57</b> | <b>39 fő/3nyelv</b>                   | -  |

Az Igazgatóság 2014. évi záró létszáma 148 fő volt, 2015. évben nyitó létszám 148 fő, melyből 2 fő volt állományon kívül (1 fő GYES, 1 fő GYED).

A 2015. évi létszám-előirányzat 71 fő volt, amelynek 4 fővel történő emelésére az év folyamán engedélyt kapott az Igazgatóság.

További fontos változás, hogy 2015 őszén Igazgatóságunk létszámkeret emelési kérelmet nyújtott be a Földművelésügyi Minisztériumhoz. A kérelemben részletezésre került a szakmai feladatellátáshoz folyamatosan szükséges erőforrás igény. 2016. január 1-től az Igazgatóság engedélyezett létszáma 106 főre növekedett a Minisztérium engedélye alapján.

2015. évben az Igazgatóság munkajogi záró létszáma 227 fő, amelyből 1 fő GYED-en, 1 fő GYES-en volt. (A 227 főből 101 fő közfoglalkoztatott.)

2015. éves átlagos statisztikai állományi létszámunk 185 fő, ebből a kormánytisztviselők és az Mt.-s munkatársak átlaga 100,4 fő, a közfoglalkoztatottak éves átlaga 84 fő volt.

Az év folyamán összesen felvett munkavállalók létszáma 58 fő, az összes leszámoló munkavállaló létszáma 35 fő volt.

A 2015. évben a március 3-tól 2016. február 28-ig tartó közfoglalkoztatási pályázatok alapján összesen 157 fő dolgozó került felvételre, mely a pályázatok idejének átlagában 88 fő közfoglalkoztatott foglalkoztatását jelentette. A közmunka pályázat alapján átlagosan foglalkoztatott 69 fő fizikai munkavállalóval kellett ellátni az állattartással és területkezeléssel kapcsolatos feladatok nagy részét. A bemutatóhelyek üzemeltetésében és a turisztikai feladatok ellátásában 15 fő, igazgatási feladatok ellátásában 3 fő vett részt, míg irodai adminisztrációs feladatot 1 fő látott el.

A személyi állománnyal kapcsolatban összességében elmondható, hogy a munkavállalók magasan kvalifikáltak, munkaköri feladataik ellátásához megfelelő képzettséggel és szakmai gyakorlattal rendelkeznek. A létszám előirányzat azonban az elvégzendő feladatokhoz mérten - 2015-ben - igen szűkös volt, de a fent említett létszámbővítési engedély alapján e tekintetben, 2016-tól javulás várható.

Az egy főre jutó átlagos jövedelem 2015 decemberében a kormánytisztviselők között 318 490.- Ft, az Mt. hatálya alapján foglalkoztatottak körében 135 310.- Ft volt.

Igazgatóságunk 36 db célfeladat megállapodást kötött 2015-ben a többlet feladatok ellátása végett. A célfeladatokról a beszámolás megtörtént, így a teljesítés alapján, összességében 4 875 000.- Ft bruttó juttatás került kifizetésre.

Jutalom kifizetésére 2015. évben nem volt lehetőség.

|  |     |
|--|-----|
| 1. A nemzeti park igazgatóságok részéről a védett természeti területek és a Natura 2000 területek természetvédelmi kezelése kapcsán <b>nem hazai költségvetési források terhére foglalkoztatottak száma (fő)</b>         |     |
| 1.1. Kormánytisztviselők - teljes munkaidőben  | 0   |
| 1.2. Szerződéses munkavállalók - teljes munkaidőben  | 0   |
| 1.3. MTvK munkavállalók - teljes munkaidőben   | 0   |
| 1.4. Kormánytisztviselők - részmunkaidőben   | 9   |
| 1.5. Szerződéses munkavállalók - teljes munkaidőben  | 0   |
| 1.6. MTvK munkavállalók - teljes munkaidőben   | 0   |
| 2. A védett természeti területek és Natura 2000 területek természetvédelmi kezelése kapcsán alkalmazott <b>közfoglalkoztatottak száma (fő)</b>   | 157 |
| 3. A védett természeti területek és Natura 2000 területek természetvédelmi kezelése kapcsán az igazgatósággal írásos megállapodás alapján együttműködő <b>vállalkozások érintett munkavállalóinak becsült száma (fő)</b> |     |
| 3.1 Turisztikai szolgáltatók   | 27  |
| 3.2. Megbízott tervező/kivitelező vállalatok   | 10  |
| 3.3. Gazdálkodók, mezőgazdasági, erdészeti vállalkozások   | 30  |
| 3.4. Egyéb   | 0   |

### 3. Oltalom alatt álló természeti értékek és területek adatai, információi

#### 3.1. Országos jelentőségű védett, védelemre tervezett természeti, Natura 2000 és egyéb területek, és ezek változásai

3.1.1. Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett és védelemre tervezett természeti területek (köztük a védett földtani alapszelvények és földtani képződmények)

- Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett és védelemre tervezett természeti területek összesítő adatai

| Működési terület (ha)                       | 1.013.850 ha |                  | Ebből fokozottan védett (ha) | Változás a tárgyévben (ha) | Védelemre tervezett |                  |
|---|--------------|------------------|------------------------------|----------------------------|---------------------|------------------|
|   | Száma (db)   | Kiterjedése (ha) |                              |                            | Száma (db)          | Kiterjedése (ha) |
| Nemzeti park                                | 1            | 57 019           | 10 471                       | 0                          | 1                   | 7 062            |
| Tájvédelmi körzet                           | 3            | 11 240           | 248                          | 0                          | 2                   | 9 386            |
| Természetvédelmi terület                    | 27           | 5 499            | 0                            | 0                          | 4                   | 920              |
| Természeti emlék                            | 0            | 0                | 0                            | 0                          | 0                   | 0                |
| Védelemre tervezett földtani alapszelvények | X            | X                | X                            | 0                          | 123*                | 0                |
| Védelemre tervezett földtani képződmények   | X            | X                | X                            | 0                          | 0                   | 0                |
| <b>Összesen</b>                             |              | 73 758           | 10 719                       |                            |                     | 17 368           |

\* - Igazgatóságunk működési területén 123 db – természeti emlékként védelemre tervezett – földtani alapszelvény található. Elképzelhető, hogy a további vizsgálatok alapján azonban több esetben nem lesz lehetséges a védetté nyilvánítás (pl. bányászati vagy építési tevékenység, megsemmisülés).

- Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett természeti területek adatai

| Név  | Törzskönyvi szám | Kiterjedése (ha) | Ebből fokozottan védett (ha) |
|--|------------------|------------------|------------------------------|
| Balaton-felvidéki NP                           | 282/NP/97        | 57 019           | 10 472                       |
| Magas-Bakony TK                                | 239/TK/91        | 8 753            | 478                          |
| Somló TK                                       | 257/TK/93        | 583              | 87                           |
| Mura-menti TK                                  | 308/TK/07        | 1 904            | 107                          |
| Tapolcai-tavasbarlang felszíni védőterülete TT | 9/TT/42          | 2                |                              |
| Zirci arborétum TT                             | 23/TT/51         | 18               |                              |
| Uzsai csarabos erdő TT                         | 25/TT/51         | 110              |                              |
| Szentgáli-tiszafás TT                          | 29/TT/51         | 213              |                              |
| Úrkúti-őskarszt TT                             | 33/TT/51         | 3                |                              |
| Fenyőfői-ősfenyves TT                          | 56/TT/54         | 579              |                              |



|                                     |           |       |    |
|-------------------------------------|-----------|-------|----|
| Várpalotai homokbánya TT            | 57/TT/54  | 1     |    |
| Balatonkenesei-tátorjános TT        | 93/TT/71  | 2     |    |
| Darvas-tó lefejtett bauxitlencse TT | 96/TT/71  | 34    |    |
| Sümegei Mogyorós-domb TT            | 125/TT/76 | 65    |    |
| Zalacomári madárrezervátum TT       | 129/TT/76 | 263   |    |
| Farkasgyepői kísérleti erdő TT      | 147/TT/77 | 359   |    |
| Keszthelyi-kastélypark TT           | 178/TT/85 | 8     |    |
| Devecseri Széki-erdő TT             | 179/TT/85 | 297   | 38 |
| Balatonfüredi-erdő TT               | 185/TT/86 | 869   |    |
| Tapolcafői-láprét TT                | 223/TT/90 | 13    |    |
| Bakonygyepesi-zergebogláros TT      | 224/TT/90 | 24    |    |
| Hódoséri-ciklámenes TT              | 227/TT/90 | 24    |    |
| Attyai-láprét TT                    | 256/TT/93 | 15    |    |
| Somlóvásárhelyi Holt-tó TT          | 262/TT/93 | 15    |    |
| Hévízi-tó TT                        | 263/TT/93 | 60    |    |
| Sárosfői-halastavak TT              | 264/TT/93 | 278   | 76 |
| Látrányi-puszta TT                  | 247/TT/92 | 207   |    |
| Nagyberek Fehér-víz TT              | 150/TT/77 | 1 583 |    |
| Somogyvári Kupavár-hegy TT          | 166/TT/78 | 28    |    |
| Nyirádi Sár-álló TT                 | 301/TT/05 | 395   |    |
| Sümegei Fehér-kövek TT+erdőrez.     | 316/TT/07 | 308   | 47 |

- Védelemre tervezett területek adatai

| Név  | Kiterjedése (ha) |
|--|------------------|
| Balaton-felvidéki NP bővítése  | 7062             |
| Marcál-medence TK  | 3000             |
| Kerka-menti TK   | 6386             |
| Mórichelyi-halastavak TT   | 450              |
| Zalacomári-madárrezervátum TT bővítése (Csörnyeberek erdőrezervátum) | 20               |
| Remetekert Erdőrezervátum  | 156              |
| A Magas-bakonyi TK bővítése (Tóth-árok Erdőrezervátum)               | 189              |
| Vaskereszt Erdőrezervátum  | 135              |
| Vétyemi bükkös Erdőrezervátum  | 178              |

Kiegészítő információk:

A Zalacomári madárrezervátum TT bővítése: Csörnyeberek Erdőrezervátum összes területe 105 hektár, de ebből már védett 85 hektár, a tényleges bővítés 20 ha.

A Magas-bakonyi TK bővítése: Tóth-árok Erdőrezervátum összes területe 440 hektár, de ebből már védett 251 hektár, a tényleges bővítés 189 ha.

A 2015. évben a földtani alapszelvények, földtani képződmények illetve ásvány/ősmaradvány-lelőhelyek országos jelentőségű védett természeti területté (természeti emlékké) nyilvánításának szakmai előkészítése, ezen belül a tervezési területek természetvédelmi kezelési terveinek megalapozó dokumentációjának elkészítése tárgyában külső partnerrel az alábbi helyszínekre vonatkozóan kötöttünk szerződést (a BFNPI munkatársa koordinálja a munkát, elvégzi a tervezési területek lehatárolását stb.):

- Zirc, Borzavári úti kőfejtő: 1 alapszelvény, 1 tervezési terület,
- Zirc, Márványbánya: 1 alapszelvény, 1 tervezési terület,
- Borzavár, Szilas-árok: 1 alapszelvény, 1 tervezési terület,
- Borzavár, Templom mögötti kőfejtő: 1 alapszelvény, 1 tervezési terület,
- Lókúti-domb: 3 alapszelvény: 2 tervezési terület,
- Pénzesgyőr, Tilos-erdő: 1 képződmény, 1 tervezési terület (a kezelési terv az ősmaradvány-lelőhelyek speciális igényei szerint),
- Bakonyháza, Zsidó-hegy: 1 alapszelvény, 1 tervezési terület,
- Hárskút, Rend-kő (vagy Törkő): 1 vagy 2 képződmény, 1 tervezési terület,
- Hárskút, Közös-kúti árok: 2 alapszelvény, 1 tervezési terület,
- Úrkút, Ajkai úti kőfejtő: 1 alapszelvény, 1 tervezési terület,
- Úrkút, mangániszap-tározó: 1 alapszelvény, 1 tervezési terület

### 3.1.2. „Ex lege védett” természeti területek (láp, szikes tó, kunhalom, földvár, forrás, víznyelő)

| Ex lege védett természeti területek | Egyedi jogszabállyal védett természeti területen elhelyezkedő |                  | Egyedi jogszabállyal védett természeti területen kívül elhelyezkedő |                  |
|-------------------------------------|---|------------------|---|------------------|
|                                     | Száma (db)  | Kiterjedése (ha) | Száma (db)  | Kiterjedése (ha) |
| láp                                 | 1*  | 49               | 228   | 13 950           |
| szikes tó                           | 0   | –                | 0   | –                |
| kunhalom                            | 177   | –                | 93  | –                |
| földvár                             | 8   | –                | 53  | –                |
| forrás                              | 407   | –                | 172   | –                |
| víznyelő                            | 137   | –                | 393   | –                |

\*A Nyirádi Sár-álló TT területét érinti részben lapterület, melynek lehatárolása a TT kihirdetését megelőzően történt. A további olyan lápokról, amelyek védett természeti területen helyezkednek el, jelenleg nem rendelkezünk adatokkal.

| Ex lege védett természeti területek | Egyedi hatósági határozattal lehatárolt ex lege védett természeti területek |                  | Egyedi hatósági határozattal lehatárolásra váró ex lege védett természeti területek |                  |
|-------------------------------------|---|------------------|---|------------------|
|                                     | Száma (db)  | Kiterjedése (ha) | Száma (db)  | Kiterjedése (ha) |
| Lápok                               | 102   | 7374             | 127   | 6576             |
| Szikes tavak                        | 0   | –                | 0   | –                |
| kunhalom                            | 0   | –                | 270   | –                |
| földvár                             | 0   | –                | 61  | –                |
| forrás                              | 0   | –                | 579   | –                |
| víznyelő                            | 0   | –                | 530   | –                |

A táblázatban szereplő, lápokra vonatkozó adatok tekintetében Igazgatóságunk nem rendelkezik naprakész nyilvántartással, mivel az egyedi hatósági határozat meghozatala nem Igazgatóságunk feladatkörébe tartozik. A táblázat adatai nagyságrendileg helytállóknak tekinthetők.

Összefüggő, több ingatlant érintő lapterületek esetében nem egyértelmű, hogy mit értünk darabszám alatt, egy lápfolton belül lehetnek ugyanis lehatárolt és lehatárolásra váró ingatlanok is.

Források:

A korábbi években felmért terepi adatok feldolgozása során közvetlenül az FM Tájvédelmi, Barlangvédelmi és Ökoturisztikai Osztály által összeállított digitális adatbázisba kerültek feltöltésre a források adatai, főbb vízkémiai paraméterei. Országos összehasonlításban Igazgatóságunk szolgáltatja eddig a legtöbb, minden tekintetben

szabatos adatot a természetvédelmi nyilvántartás számára. A felmérés eredményeit gyakran tudjuk a napi munkánk során is hasznosítani (településrendezési tervek véleményezése stb.). 2015. évben a BfNPI munkatársának szakmai irányítása mellett, egy diplomamunka keretében megtörtént a Balatonfüred községhatárban fakadó összes forrás újbóli felmérése, beleértve a vízkémiai és vízhozam-mérési vizsgálatokat is (az adatok bekerültek az Országos Forrásnyilvántartásba).

Víznyelők:

Új adatok 2015. évben nem kerültek az ex lege víznyelők kataszterébe, de Igazgatóságunk működési területének nagy részén – főleg az amúgy nem védett területeken – már a korábbiakban befejeződött a felmérés.

### 3.1.3. "Ex lege" védett természeti értékek (barlangok)

| Objektum | Nyilvántartott összesen (db) | Ebből a tárgyévben nyilvántartásba vett (db) |
|----------|------------------------------|--|
| Barlang  | 696                          | 2  |

Ebből egyedi jogszabállyal védett természeti területen 190 db található.

A jelenleg aktuális adatbázisban nyilvántartott barlangok száma az alapadatok folyamatos ellenőrzésével (szinonimák kiszűrése, néhány eddig meg nem talált, de bizonyítottan létező barlang GPS-el történő bemérése, hiányzó térképek, és dokumentációk elkészítése stb.) várhatóan változni fog. A Minisztérium által felállított minőségi követelmények szerint dolgozó barlangtérképezési kapacitás véges volta, az elvégzendő feladatok nagyságrendje miatt várhatóan hosszú ideig munkát adnak azon hosszabb, fokozottan védett barlangok, amelyek teljes föld alatti kiterjedésének meghatározása még előttünk áll. A Minisztérium által biztosított keret terhére 2015. évben az Országos Barlangnyilvántartással kapcsolatos adatfeldolgozásra, illetve a Berger Károly-, a Kessler Hubert- és a Csodabogyós-barlang térképezésének folytatására kötöttünk külső partnerrel szerződést.

### 3.1.4. Natura 2000 területek

|   | Száma (db) | Kiterjedése (ha) | Változás a tárgyévben (ha) |
|---|------------|------------------|----------------------------|
| NATURA 2000 különleges madárvédelmi terület       | 5          | 108 249          | 0                          |
| NATURA 2000 különleges természetmegőrzési terület | 63         | 250 053          | 0                          |
| <b>összesen</b>                                   | <b>65*</b> |                  | <b>0</b>                   |

\* - 3 terület mindkét kategóriához tartozik!

Változás nem volt Natura 2000 területek tekintetében a 2015. évben.

Főbb tevékenységek a Natura 2000 hálózattal kapcsolatban:

„Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás igénybevételének részletes szabályairól” sz. 43/2012. (V. 3.) VM rendelet alapján pályázni lehetett a BfNPI működési területén található 22 db Natura 2000 terület fenntartási terv elkészítésére. A BfNPI, mint együttműködő partner vett részt a pályázatban 3 ügyféli jogállású gazdasági szervezet mellett.

- Hetet a BioAqua Pro Kft.-vel készített el: HUBF20015 Marcal-medence, HUBF20045 Szévíz-Principális-csatorna, HUBF20044 Kerka mente, HUBF20047 Felső-Zala-völgy, HUBF20048 Kebele, HUBF20049 Dél-zalai homokvidék, HUBF20052 Sárvíz-patak mente
- Négyet az ACRIDA Természetvédelmi Kutató Bt.-vel: HUBF20017 Kádártai-dolomitmezők, HUBF20021 Péti-hegy, HUBF20023 Hajmáskér: Törökcsapás, HUBF20027 Szár-hegy
- Tizenegyet a Balatoni Integrációs Közhasznú Nonprofit Kft.-vel: HUBF20022 Mogyorós-hegy, HUBF20026 Bogaras, HUBF20031 Szentkirálysabadja, HUBF20032 Balatonkenesei tátorjános, HUBF20033 Dörögdi-medence, HUBF30002 Balaton, HUDD20034 Balatonendréd dombok,

HUDD20035 Pogány-völgyi rétek, HUDD20036 Ordacsehi berek, HUDD20038 Ádándi Felső-hegy, HUDD20058 Látrányi puszta

A 2015. évben a fenti összes terv elfogadásra került.

A HM Védelemgazdasági Hivatal megbízása alapján a 2015. évben elkészült az Újdörögdi Lő- és Gyakorlótér Natura 2000 fenntartási terve. A katonai objektum részben Natura 2000 területen (Agár-tető) helyezkedik el.

A Földművelésügyi Minisztérium költségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből elvégzendő természetvédelmi állapot-felmérési, kármegelőzési és kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátása során a 2015. évben a következő Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítése kezdődött meg (pl. adatgyűjtés): HUDD20061 - Holládi-erdő, HUBF20018 - Megye-hegy, HUBF20034 - Balatonfüredi-erdő, HUBF20014 - Pécselyi medence, HUBF20016 - Öreg-hegyi riviéra.

Az éves rendnek megfelelően frissítettük a Natura adatbázist (SDF) és a szükséges javításokat (pl. veszélyeztető tényezők új kódok szerinti megadása).

Részt vettünk az országos Natura 2000 értekezleten.

22 db kimondottan csak Natura 2000 területet érintő be-, feljelentést tettünk (pl. favágás, szeméttlerakás, illegális kotrás) az illetékes hatóságoknál.

Bejelentések hatóságoknak:

- Natura 2000 területen engedély nélküli erdőtelepítés: 1
- Natura 2000 területen nádas irtás: 1
- Natura 2000 területen engedély nélküli fakivágás: 4
- Natura 2000 területen gyepfeltörés: 1
- Natura 2000 területen engedély nélküli földmunkák: 3
- Natura 2000 területen (Balaton) engedély nélküli kotrás: 1

Tanösvények Natura 2000 területeken:

- Lóczy-gejzirösvény - Tihanyi-félsziget
- Boroszlán tanösvény - Bakonybél
- Geológiai-botanikai tanösvény - Badacsony
- Bazaltorgonák tanösvény - Szent-György-hegy
- Kócsag tanösvény Diás-sziget - Kis-Balaton
- Búbos vöcsök tanösvény Kányavári-sziget, Balatonmagyaród - Kis-Balaton
- Aknabarlangok tanösvény Tés - Keleti-Bakony
- Kitaibel tanösvény - Somló
- Zergeboglár tanösvény - Nemeshany részleges
- Zádor tanösvény - Pécsely
- Pele tanösvény - Keszthelyi-hegység
- Sásdi-legelő tanösvény - Káli-medence
- Batyki láprét tanösvény - Batyk

Bemutatóhelyek Natura 2000 területeken:

- Lóczy-barlang Balatonfüred
- Csodabogyós-barlang Balatonederics
- Kápolnapuszta Bivalyrezervátum Zalakomár
- Fekete István emlékhely Diás-sziget (Kis-Balaton)

### 3.1.5. Nemzetközi jelentőségű területek

#### Ramsari területek

|         | <b>Száma (db)</b> | <b>Kiterjedése (ha)</b> | <b>Változás a tárgyévben (ha)</b> |
|---------|-------------------|-------------------------|-----------------------------------|
| Ramsari | 2 (+1)            | 24 228 (+60 000)        | 0                                 |

Változás nem volt Ramsari területek tekintetében a 2015. évben.

#### MAB bioszféra-rezervátumok

|                      | <b>Száma (db)</b> | <b>Kiterjedése (ha)</b> | <b>Változás a tárgyévben (ha)</b> |
|----------------------|-------------------|-------------------------|-----------------------------------|
| Bioszféra Rezervátum | 1                 | 235 663                 | 0                                 |

2012. július 11-én Párizsban az UNESCO Nemzetközi Koordinációs Testülete elfogadta a Mura-Dráva-Duna határon átnyúló bioszféra rezervátum horvát-magyar közös jelölését. A táblázat adatai az egész magyarországi területre vonatkoznak. Igazgatóságunk a Mura-folyó révén érintett 1 904 hektáron. Az új, és egyben első hazai határon átnyúló bioszféra-rezervátumot a Vidékfejlesztési Miniszter 2012. november 8-án avatta fel Szentborbáson.

Időközben megkezdődött az 5 országra történő kibővítés előkészítése. A kapcsolódó programokban Igazgatóságunk aktívan részt vállal.

#### Európa Diplomás területek

|                | <b>Száma (db)</b> | <b>Kiterjedése (ha)</b> | <b>Változás a tárgyévben (ha)</b> |
|----------------|-------------------|-------------------------|-----------------------------------|
| Európa Diploma | 1                 | 645                     | 0                                 |

Magyarországon a Szénások Fokozottan Védett Terület és az Ipolytarnóci Ósmaradványok Természetvédelmi Terület 1995-ben, a BfNPI működési területén található „Tihanyi-félsziget vulkanikus képződményei” pedig 2003-ban nyerte el a Diplomát.

Az Európa Diploma intézményének 50. évfordulójára Olaszországban rendezett konferenciára poszterrel, előadással és a hazai diplomás területeket bemutató kiadvány frissített kiadásával (angol, illetve magyar változat) készültünk. Az évforduló itthoni rendezvényeként két nyílt túrát szerveztünk a Tihanyi-félszigeten. A Tihanyi-félsziget vulkanikus képződményei Európa Diplomás terület éves jelentését elkészítettük és határidőn belül továbbítottuk az Európa Tanács illetékes szervezetéhez.

#### Világörökség helyszínek

|              | <b>Száma (db)</b> | <b>Kiterjedése (ha)</b> | <b>Változás a tárgyévben (ha)</b> |
|--------------|-------------------|-------------------------|-----------------------------------|
| Világörökség | 0                 | 0                       | 0                                 |

#### Geopark

|                             | <b>Száma (db)</b> | <b>Kiterjedése (ha)</b> | <b>Változás a tárgyévben (ha)</b> |
|-----------------------------|-------------------|-------------------------|-----------------------------------|
| Európai és Globális Geopark | 1                 | 324 352                 | 0                                 |

Az Igazgatóságunk által irányított Bakony–Balaton Geopark 2012 ősztől tagja az Európai Geopark Hálózatnak, egyben az UNESCO által támogatott Globális Geopark Hálózatnak. A geoparkunkat is érintő legjelentősebb tárgyevi fejlemény az volt, hogy az UNESCO – az ENSZ Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezetének – 38. közgyűlése 2015. november 17-én megszavazta az új Nemzetközi Földtudományi és Geopark Programot, amelynek köszönhetően a Bakony–Balaton Geopark is elnyerte az UNESCO Globális Geopark elismerést. A földtani természetvédelmi beavatkozásokon kívül a Bakony–Balaton Geopark igen aktív a fenntartható jellegű geoturisztikai és oktatási-szemléletformáló tevékenységek területén is. A civil szféra bevonására jó példa az Év Földtani Értéke elismerés, amelyet 2015-ben Igazgatóságunk Olaszfalu geológiai kincseinek, illetve az Eperjes-hegyi helyi védett területet és a tanösvényt példamutató módon gondozó helyi közösségeknek adományozott.

#### Együttműködések:

- Együttműködés a Bakonyalja Barátai Egyesülettel (Döbrönte), amelynek köszönhetően – igen nagy érdeklődés mellett – geotúra-vezetői tanfolyam indulhatott a Keleti-Bakonyban (a Zöld Forrás finanszírozásában);
- Együttműködés a Pangea Környezetvédelmi és Kulturális Egyesülettel (Pénzesgyőr) a Bakony–Balaton Geopark vetélkedő döntőjének lebonyolítása és díjazása kapcsán;
- Új tanösvény előkészítése a Geopark Partner Fehérlőfia Waldorf Általános Iskolával (Nemesvámos);
- A Vöröskő-bánya tanséta felújítása a Pangea Egyesülettel (Pénzesgyőr) együttműködve, a Zöld Forrás finanszírozásában (Alsóörs);

- Részvétel az Európai Geopark Hálózat munkájában, az EGN koordinációs bizottsága ülésein (döntések előkészítése, szakmai véleményezés, döntéshozatal, adatszolgáltatások stb.), aktív szerepvállalás az EGN Vulkáni Geoparkok munkacsoportjában (közös kiadványterv elkészítése stb.), az EGN hét megszervezésében, illetve az EGN hírlevél és az EGN magazin elkészítésében (cikkek írása);
- Együttműködés a Magyar Dinoszaurusz Alapítvánnyal: program biztosítása az iharkúti dinó napokon
- Találkozó, tanulmányút a Bakony–Balaton Geoparkban, majd közös nemzetközi pályázat beadása a szlovén Idrija Geopark szakembereivel és további 4 partnerrel 3 országból (Danube Transnational Programme: Danube Geo-Tour).

### 3.1.6. Országos jelentőségű védett természeti területek speciális természetvédelmi kezeléssel részterületei

Igazgatóságunk véleményezte a 2015. évben felmerült EU Vízkör Irányelvvel (VKI) kapcsolatos anyagokat, végrehajtotta a feladatokat. A hatósági munka során a véleményalkotásban, a pályázati programok akcióiban, valamint a terület ellenőrzések és a területkezelések során mind a tavak mind a folyók esetében következetesen alkalmazzuk a VKI természetvédelmi vonatkozású irányelveit.

Az Igazgatóságunk működési területén található védett területeken belül földtani alapszelvények, földtani képződmények, ásvány- és ősmaradvány lelőhelyek vonatkozásában még nem került sor speciális természetvédelmi kezelést igénylő részterületek kijelölésére, a – természeti emlékként történő – védetté nyilvánítást illetően egyelőre a jelenleg még nem védett státuszú területek kapnak prioritást.

## 3.2. Területvásárlások, kisajátítások adatai (védettségi szint helyreállítás, elővásárlási jog, pályázatok)

Igazgatóságunk 2015-ben a védett természeti területek védettségi szintjének helyreállításáról szóló 1995. évi XCIII. törvény végrehajtásának folytatására 2015. december folyamán 20 161 000 Ft-ot kapott, ebből 582 000 Ft dologi kiadásra, 19 579 000 Ft beruházásra fordítható. A szerződéskötések folyamatban vannak. A keret felhasználására vonatkozó elszámolás határideje 2016. május 31. A területnövekmény részben a vásárlások lezárásával, valamint az Igazgatóság vagonkezelési bejegyzését követően kerül az adatok közé.

## 3.3. Saját vagyonkezelésű területek

| Művelési ág      | Összes kiterjedése (ha) | Tárgyévi változás (ha) | Saját használatban |           | Haszonbérbe (hasznosításba) adva |           |
|------------------|-------------------------|------------------------|--------------------|-----------|----------------------------------|-----------|
|                  |                         |                        | Ha                 | %         | Ha                               | %         |
| Szántó           | 1 183                   | -16                    | 962                | 81        | 221                              | 19        |
| Gyep             | 6 560                   | -75                    | 4 157              | 63        | 2 403                            | 37        |
| Kert             | 0                       | 0                      | 0                  | 0         | 0                                | 0         |
| Szőlő            | 2                       | -1                     | 2                  | 100       | 0                                | 0         |
| Gyümölcsös       | 28                      | 0                      | 28                 | 100       | 0                                | 0         |
| Nádas            | 1 441                   | 5                      | 1 412              | 98        | 29                               | 2         |
| Halastó          | 37                      | 0                      | 0                  | 0         | 37                               | 100       |
| Erdő             | 2 525                   | 85                     | 2 525              | 100       | 0                                | 0         |
| Fásított terület | 31                      | 3                      | 31                 | 100       | 0                                | 0         |
| Kivett           | 1 480                   | -1                     | 1 477              | 100       | 3                                | 0         |
| <b>Összesen</b>  | <b>13 287</b>           | <b>0</b>               | <b>10 594</b>      | <b>80</b> | <b>2 693</b>                     | <b>20</b> |

2015. évben lezárult, vagyis vagyonkezelési jog bejegyzésig eljutott területbővülés nem történt.

Ingtalanokon belüli változások történtek, melynek oka, hogy 20 ingatlan esetében főként spontán erdősülések miatt művelési ág kiigazítások történtek.

A haszonbérbe adott területek nagysága továbbra is változik, tekintettel arra, hogy 2016-ig még folyamatosan lesznek a 2013-as pályáztatási eljárásokkal kapcsolatos birtokbaadások, illetve visszavételek.

Igazgatóságunk 2015. évben nem hirdetett meg haszonbérleti pályázatokat. Pályáztatás nélkül 14 db 5 hektár alatti ingatlan került haszonbérbe adásra 46,5 ha kiterjedésben.

Ellenőrzések:

A 2015. évben Igazgatóságunk által előirányzott, 6 fő haszonbérletet érintő 7 ellenőrzést elvégeztük (mindösszesen 247 ha területet érintően).

Valamennyi ellenőrzés az „átfogó” kategóriába tartozott. Az ellenőrzések eljárásrendje az előírtaknak megfelelően történt. A dokumentációk „irodai” ellenőrzés után történt helyszíni ellenőrzési jegyzőkönyvei tartalmazzák az összes, érintett ingatlanról készült fotódokumentációt is.

A 2008-2010 között a Magyar Állam tulajdonába került védett természeti területek esetében a vagyonkezelői szerződés módosítására az NFA vagyoni körébe tartozó ingatlanoknál 2013-ban, az MNV vagyoni körébe tartozó ingatlanoknál 2014-ben került sor. A természetvédelmi célú vagyonkezelési szerződések alapján Igazgatóságunk vagyonkezelői jognak az ingatlan-nyilvántartásban történő bejegyzése rendeződött.

A 2012-2014. években a Vsz. végrehajtása során állami tulajdonba került védett természeti területeknél a vagyonkezelői jog kijelölésekhez az NFA-t közvetlenül megkerestük, érdemi intézkedésre 2015. dec. 31-ig nem került sor (kb. 480 ha).

### 3.4. Terület nélküli, egyedi jogszabállyal védett és védelemre tervezett természeti értékek

| Objektum         | Nyilvántartott összesen (db) | Ebből a tárgyévben nyilvántartásba vett (db) |
|------------------|------------------------------|--|
| Természeti emlék | 1                            | 1  |

#### 3.4.1. Védett mesterséges üregek

A természetvédelmi szempontból jelentős mesterséges üregek védetté nyilvánításáról szóló 63/2015. (X. 16.) FM rendelet alapján védett lett a volt Kislódi bauxitbánya szállítógátata.

|    | Név                                | Település | Bejáratnak helyt adó ingatlan helyrajzi száma | Bejárat koordináta |        |
|----|------------------------------------|-----------|---|--------------------|--------|
|    |                                    |           |   | EOV X              | EOV Y  |
| 1. | Kislódi bauxitbánya szállítógátata | Kislőd    | 0106/1  | 198622             | 542570 |

### 3.5. Egyéb speciálisan megkülönböztetett védelemben részesülő területek

#### Erdőrezervátumok

Igazgatóságunk működési területén 9 erdőrezervátum, illetve erdőrezervátum céljára kijelölt terület található, 3 Veszprém megyében, 5 Zala megyében (egynek a védőzónájának kisebb része áthúzódik Veszprém megyébe), 1 pedig Somogy megyében.

Jogszabályban kihirdetett erdőrezervátumok:

1. Tátika (Bakony, MT: 87,5 ha, VZ: 171,7): A Nemzeti Park területén Zalaszántó község határában kettős lávaömlésű kúpon található. A Tátika ősbükkös elegendő állománya az alsó bazaltkúpon található, természetes állapotú őserdő, melynek koros fái 210-220 évesek.
2. Somhegy (Bakony, MT: 103,6 ha, VZ: 189,6): A Magas-Bakony Tájvédelmi Körzetben Bakonybél községben Somhegypusztától északra helyezkedik el. Különleges értékek: szubmontán bükkös, idősebb

állományok, sziklakibúvások. A hegytetőn földszáncal, a déli, úgynevezett Plötz oldalon két barlanggal, mészkőpadon kialakult meszes lejtőgyep társulásokkal.

3. Virágos-hegy (Keszthelyi-hegység, MT: 46,6 ha, VZ: 262,7): Balaton-felvidéki karszterdők növényritkaságokkal. Az erdőrezervátum védőzónájának is egy része fokozottan védett, a Nemzeti Park natúrzonája. Az Edericsi-hegy dél-keleti - déli lejtőinek mészkőszintjeit, karsztbokorerdők teszik botanikailag értékessé. A Siposorok (Balatonederics 5 E,G,F) mészkő sziklaszurdokának és a kiágazó ároknak oldalai: több hektáros területen borítja hazánk egyik növényritkasága a zergevirág (*Doronicum orientalis*).
4. Fehér-sziklák (Bakonyalja, MT: 39,1 ha, VZ: 235,0): Sümeg és Csabrendek között az úgynevezett Rendeki hegyen helyezkedik el, mindkét település külterületét érinti. Az erdőrezervátum a Csabrendek 1-6-os tagot, valamint a Sümeg 101 A1 erdőrészletet és a 118-as tagot foglalja magába. Népies neve: Fehér-kövek.

A kihirdetett erdőrezervátumok mellett további 5 kihirdetése van folyamatban:

1. Csörnyeberek Erdőrezervátum (21 ha) (A Zalakomári madárrezervátum TT bővítése; összes területe 105 ha, de ebből már védett 84 ha)
2. Remetekert Erdőrezervátum (156 ha)
3. Tóth-árok Erdőrezervátum (189 ha) (A Magas-Bakony TK bővítése; összes területe 440 ha, de ebből már védett 251 ha)
4. Vaskereszt Erdőrezervátum (136 ha)
5. Vetyemi bükkös Erdőrezervátum (179 ha)

#### *Nemzeti Ökológiai Hálózat*

Az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény soron következő módosítása 2013-ban megtörtént: az Országgyűlés a módosító javaslatot 2013. december 9-én elfogadta, a törvény 2014. január 1-jén hatályba lépett. Ennek részét képezi a 2012-2013. években felülvizsgált Nemzeti Ökológiai Hálózat övezeti térképeinek megjelenítése is, illetve az ezekhez kapcsolódó szabályozás kialakítása.

A felülvizsgált adatok alapján BfNPI működési területére a Nemzeti Ökológiai Hálózatból 426 585 ha magterület, 133 092 ha ökológiai folyosó és 72 037 ha pufferterület esik.

Az év folyamán a szükséges adatszolgáltatásokat megtettük, különösen a települési tervezés felé, az FM által kiadott iránymutatás alapján (pl. felhasználható adatforrás).

2015-ben a tulajdonos kérelmére, az Igazgatóság előzetes állásfoglalását figyelembe véve, minisztériumi jóváhagyással egyedi eljárásban a Nemzeti Ökológiai Hálózatból törlésre kerültek az Alsópáhok 079 és Alsópáhok 081/1 helyrajzi számú ingatlanok. Az ingatlanok aktív bányaterületek, korábban magterületi besorolást élveztek, a törlés szakmailag indokolt volt.

### **3.6. Magas Természeti Értékű területek**

Az új támogatási ciklus (2016-2020) meghirdetésre került, a pályázatokat 2015. december 31-ig lehetett benyújtani. A pályázatok elbírálása 2016. évben fog megtörténni.

2015. évben új kihirdetés nem történt, továbbra is a 2/2002. (I. 23.) KöM-FVM együttes rendelet volt az irányadó. Zonális programként továbbra is a Marcal-medence MTÉT területen vehetők igénybe támogatások.

Az Agrár-környezetgazdálkodási program folyt a területen, az éves ellenőrzésbe az MVH bevonta Igazgatóságunkat, mely a működési területen összesen - Natura 2000 területek ellenőrzésével együtt - 178 db volt.



#### 4. Kutatás és monitorozás

##### 4.1. Kutatás

| No. | Kutatási projekt megnevezése  | Összeg (eFt) | A kutatást végző szervezet/magán-személy  | Az eredmények rövid ismertetése  | Megjegyzés |
|-----|---|--------------|---|--|------------|
| 1   | Ragadozómadár felmérések, vándorsólyom ( <i>Falco peregrinus</i> ), kerecsensólyom ( <i>Falco cherrug</i> ), kígyászölyv ( <i>Circaetus gallicus</i> ), uhu ( <i>Bubo bubo</i> ) revírek felkutatása, ellenőrzése | -            | BfNPI - Dr. Nagy Lajos, Simon Pál, Mészáros András<br>Dr. Kaufman Gábor (magánszemély)      | A kutatások során 2015-ben 9 aktív vándorsólyom ( <i>Falco peregrinus</i> ) revírt ismertünk a működési területünkön. Ebből nyolcban volt bizonyítottan sikeres költés. A kígyászölyv ( <i>Circaetus gallicus</i> ) állományt célzó kutatások során lehatároltunk 7 aktív revírt, melyből háromban volt bizonyítottan sikeres a költés. Utóbbi fészkelő helyeket az erdészeti üzemtervezéssel párhuzamos hatósági eljárás-keretében védőzónával láttuk el. További három revírről van megfigyelési adatunk. 2015. évben hét működő uhu ( <i>Bubo bubo</i> ) revírt ismertünk, melyből kettőben volt bizonyíthatóan költés. |            |
| 2   | Varjútelepek felkutatása  | -            | BfNPI - Dr. Nagy Lajos, Vókó László, Szabó Attila, Szinai Péter, Zábrák Károly, Vers József | 2014. évi öt varjútelep után 2015. évben egy új vetési varjú ( <i>Corvus frugilegus</i> ) telep alakult Kádártán, mintegy 50 fészkelő párral.  |            |
| 3   | Gyurgyalag ( <i>Merops apiaster</i> ) és partifecske ( <i>Riparia riparia</i> ) állományok kutatása   | -            | BfNPI - Dr. Nagy Lajos, Mészáros András, Simon Pál, Vers József                             | 2015-ben a Tihanyi Tájegység partifecske ( <i>Riparia riparia</i> ) és gyurgyalag ( <i>Merops apiaster</i> ) telepeinek száma és a telepeket alkotó madarak egyedszáma számottevően nem változott az elmúlt évek adataihoz mérten.   |            |
| 4   | Ürgeállományok ( <i>Spermophilus citellus</i> ) kutatása  | -            | BfNPI - Dr. Nagy Lajos, Mészáros András, Simon Pál, Vers József                             | 2015-ben a jelenleg érvényben lévő NBmR protokollhoz viszonyítva részletesebb módszerrel felmértük az Igazgatóság működési területének ürgepopulációit (Veszprém megye, Zala megye és Észak-Somogy). Mintegy 25  |            |

|   |   |      |  |   |  |
|---|---|------|--|---|--|
|   |   |      |  | aktív telepet találtunk. Ezek közül 10 telep becsült egyedszáma meghaladja az 500 példányt. A legkisebbek néhány tíz, míg a legnagyobb 7000 példány feletti egyedszámot számlál. Több, eddig ismeretlen ürgeállományt   |  |
| 5 | Fokozottan védett madarak felmérése, rétisas ( <i>Haliaeetus albicilla</i> ), fekete gólya ( <i>Ciconia nigra</i> ) revírek felkutatása, ellenőrzése                    | -    | BfNPI - Lelkes András<br>Dr. Lókkös Andor<br>Megyer Csaba<br>Dr. Kaufman Gábor, Hencz Péter (magánszemély) | Új rétisas ( <i>Haliaeetus albicilla</i> ) és fekete gólya ( <i>Ciconia nigra</i> ) fészkek előkerülése, ismert fészkek őrzése, nyomon követése.<br>Több mint száz év után sikerült a daru ( <i>Grus grus</i> ) sikeres költését bizonyítani Magyarországon, lakossági bejelentés alapján   |  |
| 4 | Natura 2000 jelölő halfajok felmérése   | -    | BfNPI - Megyer Csaba   | 2015-ben lett meg saját kutatás révén az első bizonyított adata a botos kölöntének ( <i>Cottus gobio</i> ) a Mura folyóból.   |  |
| 5 | „Közösségi jelentőségű, illetve védett és fokozottan védett állatfajok felmérése és monitoring módszertan kidolgozása Vas, Zala és Somogy megye Natura 2000 területein” | -    | BfNPI - Magyar Máté  | 20 Natura 2000 területen mintegy 2 000 adat képződött, melyek az SDF frissítések során az adatsorokba már beépültek, 2015 során a protokollok tesztelése és járulékos adatgyűjtés zajlott.  | SH/4/12 - Svájci projekt                       |
| 6 | A Fekete-hegy Natura 2000 terület (HUBF20004) vegetációtérképezése  | 1000 | Király Gergely   | Az érintett területeken a felmérések folyamatban vannak, a jelentés elkészítésének határideje: 2016. május 31.  | Központilag biztosított kártalanítási keretből |
| 7 | Balaton-felvidéki Natura 2000-es területek (Pécselyi-medence, Öreg-hegyi riviera, Megye-hegy, Balatonfüredi-erdő) védett bogár- és zuzmófajainak kimutatása             | 2600 | MTM/Bakonyi Természettudományi Múzeum  | Az érintett területeken a felmérések megtörténtek, a jelentés elkészült. A vizsgált 4 Natura 2000 területen, 36 mintavételezési pontban 99 boros-banános palackcsapdával és 254 talajcsapdával végzett mintavételezés során 6 Natura 2000-es, és további 41 védett bogárfajt sikerült kimutatni. Így összesen 47 védett bogárfaj került elő, előfordulásaik 1 370 adatsorral szerepelnek a csatolt adatbázisban. A közösségi jelentőségű fajok közül a kék pattanó ( <i>Limonicus violaceus</i> ) | Központilag biztosított kártalanítási keretből |

|    |   |    |               |  |  |
|----|---|----|---------------|--|--|
|    |   |    |               | előfordulásait elsőként sikerült igazolni a Balatonfelvidéki Nemzeti Park illetékességi területén található Natura 2000 területeken. A 36 mintavételezési pontban 5 védett faj 36 előfordulási adatát, és 48 vörös listán szereplő zuzmófaj 417 előfordulási adatát sikerült regisztrálni. Összesen 50 védett és vörös listás zuzmófaj került elő 435 előfordulási adatsorral. |  |
| 8  | Extenzív adatlap kitöltése<br>3130 – 7001, Nagyvázsony                | 40 | Bauer Norbert | A felmérés megtörtént, az adatlap kitöltésre került.   | Központilag biztosított kártalanítási keretből |
| 9  | Extenzív adatlap kitöltése<br>3130 – 70új, Tihany, Rátai-csáva        | 40 | Bauer Norbert | A felmérés megtörtént, az adatlap kitöltésre került.   | Központilag biztosított kártalanítási keretből |
| 10 | Extenzív adatlap kitöltése<br>40A0 – 7002,<br>Balatonfőkajár          | 40 | Bauer Norbert | A felmérés megtörtént, az adatlap kitöltésre került.   | Központilag biztosított kártalanítási keretből |
| 11 | Extenzív adatlap kitöltése<br>5130 – 70új, Nagyvázsony                | 40 | Bauer Norbert | A felmérés megtörtént, az adatlap kitöltésre került.   | Központilag biztosított kártalanítási keretből |
| 12 | Extenzív adatlap kitöltése<br>6190 – 7013, Várpalota-<br>Inota        | 40 | Bauer Norbert | A felmérés megtörtént, az adatlap kitöltésre került.   | Központilag biztosított kártalanítási keretből |
| 13 | Extenzív adatlap kitöltése<br>6190 – 7022,<br>Balatongyörök           | 40 | Bauer Norbert | A felmérés megtörtént, az adatlap kitöltésre került.   | Központilag biztosított kártalanítási keretből |
| 14 | Extenzív adatlap kitöltése<br>6210 – 7026, Ugod                       | 40 | Bauer Norbert | A felmérés megtörtént, az adatlap kitöltésre került.   | Központilag biztosított kártalanítási keretből |
| 15 | Extenzív adatlap kitöltése<br>6230 – 7001, Sümeg                      | 40 | Bauer Norbert | A felmérés megtörtént, az adatlap kitöltésre került.   | Központilag biztosított kártalanítási keretből |
| 16 | Extenzív adatlap kitöltése<br>6230 – 7002, Nyirádi<br>Sáralló         | 40 | Bauer Norbert | A felmérés megtörtént, az adatlap kitöltésre került.   | Központilag biztosított kártalanítási keretből |
| 17 | Extenzív adatlap kitöltése<br>6240 – 7001, Várpalota:<br>Baglyas-hegy | 40 | Bauer Norbert | A felmérés megtörtént, az adatlap kitöltésre került.   | Központilag biztosított kártalanítási keretből |

|    |   |    |               |  |   |
|----|---|----|---------------|--|---|
| 18 | Extenzív adatlap kitöltése<br>6250 – 7004,<br>Balatonkenese, Márkó-<br>hegy | 40 | Bauer Norbert | A felmérés megtörtént, az<br>adatlap kitöltésre került.                                | Központilag<br>biztosított<br>kártalanítási<br>keretből |
| 19 | Extenzív adatlap kitöltése<br>6410 – 7023,<br>Balatongyörök                 | 40 | Bauer Norbert | A felmérés megtörtént, az<br>adatlap kitöltésre került.                                | Központilag<br>biztosított<br>kártalanítási<br>keretből |
| 20 | Extenzív adatlap kitöltése<br>6440 – 7007, Szigliget                        | 40 | Bauer Norbert | A felmérés megtörtént, az<br>adatlap kitöltésre került.                                | Központilag<br>biztosított<br>kártalanítási<br>keretből |
| 21 | Extenzív adatlap kitöltése<br>6520 – 7004b,<br>Somhegypuszta                | 40 | Bauer Norbert | A felmérés megtörtént, az<br>adatlap kitöltésre került.                                | Központilag<br>biztosított<br>kártalanítási<br>keretből |
| 22 | Extenzív adatlap kitöltése<br>7140 – 7001, Balatonhenye                     | 40 | Bauer Norbert | A felmérés megtörtént, az<br>adatlap kitöltésre került.                                | Központilag<br>biztosított<br>kártalanítási<br>keretből |
| 23 | Extenzív adatlap kitöltése<br>7230 – 7025,<br>Balatongyörök                 | 40 | Bauer Norbert | A felmérés megtörtént, az<br>adatlap kitöltésre került.                                | Központilag<br>biztosított<br>kártalanítási<br>keretből |
| 24 | Extenzív adatlap kitöltése<br>3270-7003                                     | 40 | Göcsej TVE    | A felmérés elvégzésének és a<br>jelentés elkészítésének<br>határideje 2016. június 15. | Központilag<br>biztosított<br>kártalanítási<br>keretből |
| 25 | Extenzív adatlap kitöltése<br>3130  | 40 | Göcsej TVE    | A felmérés elvégzésének és a<br>jelentés elkészítésének<br>határideje 2016. június 15. | Központilag<br>biztosított<br>kártalanítási<br>keretből |
| 26 | Extenzív adatlap kitöltése<br>3150-7007                                     | 40 | Göcsej TVE    | A felmérés elvégzésének és a<br>jelentés elkészítésének<br>határideje 2016. június 15. | Központilag<br>biztosított<br>kártalanítási<br>keretből |
| 27 | Adatlap kitöltése<br>9110-7002 és 7003                                      | 40 | Göcsej TVE    | A felmérés elvégzésének és a<br>jelentés elkészítésének<br>határideje 2016. június 15. | Központilag<br>biztosított<br>kártalanítási<br>keretből |
| 28 | Adatlap kitöltése<br>9130-7035  | 40 | Göcsej TVE    | A felmérés elvégzésének és a<br>jelentés elkészítésének<br>határideje 2016. június 15. | Központilag<br>biztosított<br>kártalanítási<br>keretből |
| 29 | Adatlap kitöltése<br>9150-7009  | 40 | Göcsej TVE    | A felmérés elvégzésének és a<br>jelentés elkészítésének<br>határideje 2016. június 15. | Központilag<br>biztosított<br>kártalanítási<br>keretből |
| 30 | Adatlap kitöltése<br>9180-7005  | 40 | Göcsej TVE    | A felmérés elvégzésének és a<br>jelentés elkészítésének<br>határideje 2016. június 15. | Központilag<br>biztosított<br>kártalanítási<br>keretből |

|    |   |       |   |  |  |
|----|---|-------|---|--|--|
| 31 | Adatlap kitöltése<br>91E0-7041  | 40    | Göcsej TVE                              | A felmérés elvégzésének és a jelentés elkészítésének határideje 2016. június 15.   | Központilag biztosított kártalanítási keretből |
| 32 | Adatlap kitöltése<br>91G0-7014  | 40    | Göcsej TVE                              | A felmérés elvégzésének és a jelentés elkészítésének határideje 2016. június 15.   | Központilag biztosított kártalanítási keretből |
| 33 | Adatlap kitöltése<br>91H0-7043  | 40    | Göcsej TVE                              | A felmérés elvégzésének és a jelentés elkészítésének határideje 2016. június 15.   | Központilag biztosított kártalanítási keretből |
| 34 | Adatlap kitöltése<br>91M0-7013  | 40    | Göcsej TVE                              | A felmérés elvégzésének és a jelentés elkészítésének határideje 2016. június 15.   | Központilag biztosított kártalanítási keretből |
| 35 | HUBF20004 Agár-tető erdős területeinek élőhelyterképezése                               | 600   | MTM/Bauer Norbert                       | Az érintett területeken a felmérések megtörténtek, a jelentés elkészült.   | Központilag biztosított kártalanítási keretből |
| 36 | A Monostorapáti Fekete-hegy Natura 2000 terület (HUBF20007) lepidopterológiai felmérése | 500   | Tűzlepke Bt.                            | Az érintett területeken a felmérések megtörténtek, a jelentés elkészült. A területről a felmérés során 20 védett nagylepkefaj került elő, ebből 4 közösségű jelentőségű ( <i>E. catax</i> , <i>P. mnemosyne</i> , <i>L. dispar rutilus</i> , <i>E. quadripunctaria</i> ), 7 szerepel a magyar Vörös Könyvben, és 3 a Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer programjában. Mivel a terület nagy kiterjedésű, és a felmérések csak májusban kezdődtek el, 2016-ban folytatni szeretnénk a kutatást. | Központilag biztosított kártalanítási keretből |
| 37 | Barlangterképezés (Kessler Hubert-barlang, Berger Károly-barlang)                       | 1.100 | Tapolcai Plecotus Barlangkutató Csoport | Kessler Hubert-barlang: 300 m poligon, Berger Károly-barlang: 1 000 m poligon és 725 m rajz  | Központilag biztosított kártalanítási keretből |
| 38 | Barlangterképezés (Csodabogyós-barlang)   | 200   | A.G. Explorer Kft.                      | Csodabogyós-barlang: 500 m poligon   | Központilag biztosított kártalanítási keretből |

A „Közösségi jelentőségű, illetve védett és fokozottan védett állatfajok felmérése és monitoring módszertan kidolgozása Vas, Zala és Somogy megye Natura 2000 területein” c. SH/4/12 jelű projekt keretében történő adatgyűjtés az elmúlt 2 évben bőséges eredményekkel szolgált. 20 Natura 2000 site területén mintegy 2 000 adat képződött, melyek az SDF frissítések során az adatsorokba már beépültek, 2015 során a protokollok tesztelése és járulékos adatgyűjtés zajlott.

Az Igazgatóság munkatársainak adatgyűjtési, kutatási tevékenysége során több, a munkavégzéshez is fontos információt sikerült összegyűjteni:

- 2015-ben saját kutatás révén sikerült első alkalommal bizonyítani a botos kölönte (*Cottus gobio*) a jelenlétét Mura folyóból.
- a ritka madárfajok fészkelési adatai közül az Igazgatóság területén kiemelkedő jelentőségű a daru (*Grus grus*) fészkelésének több mint száz év után történő bizonyítása a térségi civil szervezetekkel együttműködve.
- a védett, specialista havasi cincér (*Rosalia alpina*) előfordulása a Keszthelyi-hegységtől nyugatra, a Remetekert Natura 2000 területen
- a rendkívül szórványos és ritka, védett kis ökörszemlepké (*Pyronia tithonus*) előfordulási adata a Kis-Balaton területén
- a védett lápi tarkalepké (*Euphydryas aurinia*) előfordulásának bizonyítása Zala megyében, a Battyai-láprét területén
- a védelem alatt nem álló, de rendkívül ritka *Oxyptila sanctuaria* pókfaj kimutatása a Kis-Balaton területén (második hazai előfordulás)
- a fokozottan védett törpevízicsibe (*Porzana pusilla*) jelenlétének kimutatása költési időszakban hang alapján a Kis-Balaton területén (2 revír)

Az Igazgatóság közreműködött a Pannon Egyetem Limnológia Intézeti Tanszékével küszvágó csér (*Sterna hirundo*) kutatási tevékenységben. Az Igazgatóság által létrehozott mesterséges szigeteken a Várpalotai-halastavak területén az előző évek modellkísérletei alapján rendkívüli területhűséget mutató fészkelőmadarak közül 5 egyed kapott egyedi geolokátoros jelölést, a 2015-ös évben 2 egyed tért vissza, ezeket sikerült visszafogni, és ezáltal részinformációkat nyerhettünk a faj vonulási útjáról.

#### 4.2. Monitorozás

|   | NBmR   | Ráfordított összeg (e Ft) | Végrehajtó   | Kutatás állása   | Forrás                                |
|---|--|---------------------------|--------------|--|---------------------------------------|
| 1 | Mikroszatellit markerek <i>de novo</i> fejlesztése a fokozottan védett mocsári kardvirág ( <i>Gladiolus palustris</i> ) populációgenetikai vizsgálatához | 800                       | Sramkó Gábor | A mostani munka során a mocsári kardvirág ( <i>Gladiolus palustris</i> ) három hazai és két németországi állományából származó egy-egy egyed DNS-e lett kivonva, és külső szolgáltatás igénybe vételével ezen egyedek genetikai információja alapján terveztünk 185 olyan primerpárt, melyek potencálisan használhatóak lesznek majd a faj populációgenetikai szintű karakterizálásában. Ezzel a munkával lezárult a mocsári kardvirág <i>de novo</i> mikroszatellit-fejlesztési munkájának első, külső cég bevonását igénylő része. A továbbiakban a feladat a fent közölt primerpárok közül olyanok találása, melyek specifikusan amplifikálhatóak PCR-ben, és populáción belül variabilitást adnak. Ehhez | Központosított kártalanítási keretből |

|   |   |           |  |  |  |
|---|---|-----------|--|--|--|
|   |   |           |  | legalább 48 potenciális primerpár tesztelése szükséges, de ennek mintegy négyszeresével rendelkezünk jelenleg. Így bizony kijelenthető, hogy a közösségi jelentőségű mocsári kardvirág biztos alapokon álló populációgenetikai karakterizálásához szükséges első lépést sikeresen megtettük. |  |
| 2 | A keresztes viperára ( <i>Vipera berus</i> ) vonatkozó felmérési és állománybecslési feladatok elvégzése a Kerka mentén   | 380,5     | A Természet Szolgálatában Alapítvány           | A felmérések elkezdődtek, a jelentés leadásának határideje: 2016. június 15.   | Központilag biztosított kártalanítási keretből       |
| 3 | Denevérközösségek felmérése Natura 2000 területeken (Pécselyi-medence, Öreg-hegyi riviéra, Balatonfüredi-erdő, Monostorapáti Fekete-hegy)                                 | 1 600     | Görföl Tamás                                   | A felmérések elkezdődtek, a jelentés leadásának határideje: 2016. június 15.   | Központilag biztosított kártalanítási keretből       |
| 4 | Növényfaj monitorozás: fehéres csüdfű ( <i>Astragalus vesicarius</i> )  | 80        | Bauer Norbert                                  | A faj felmérése megtörtént, az adatközlés digitális és nyomtatott formában megtörtént.   | Központilag biztosított kártalanítási keretből, NBmR |
| 5 | Növényfaj monitorozás: bíbor sallangvirág ( <i>Himantoglossum jankae</i> )  | üzemanyag | NPI munkatársak                                | A faj felmérése részben megtörtént, az adatközlés digitális formában történik. Az állomány egészét felmértük tölevélben és virágzáskor is.   | Központilag biztosított kártalanítási keretből, NBmR |
| 6 | Növényfaj monitorozás: vízi lófark ( <i>Hippuris vulgaris</i> )   | üzemanyag | NPI munkatársak                                | Felmértük azokat az állományokat, amelyekről 2014 év folyamán szereztünk tudomást (Nagypirit, Törekitavak). Az adatközlés digitális formában történik.   | Központilag biztosított kártalanítási keretből, NBmR |
| 7 | Növényfaj monitorozás: lisztes kankalin ( <i>Primula farinosa ssp. alpigena</i> )   | 200       | NPI munkatársak/<br>Csete Sándor               | A faj felmérése és az adatközlés megtörtént. A lisztes kankalin 2006-ban magvetéssel létesített körtvélyesi (Tapolca) állománya mára a legjelentősebb állománnyá fejlődött.  | Központilag biztosított kártalanítási keretből, NBmR |
| 8 | NBmR protokoll szerinti egyenesszárnyú monitorozás <i>Caricetum danallianae</i> , <i>Schoenetum nigricantis</i> és <i>Salvio-Festucetum rupicolae</i> növénytársulásokban | 500       | Acrida Természetvédelmi Kutató Bt./Kenyeres Z. | Az érintett területeken és élőhelyen a vizsgálandó taxonok vonatkozásában a felmérések megtörténtek, a jelentés elkészült.   | Központilag biztosított kártalanítási keretből, NBmR |
| 9 | Országos ürgemonitorozás (8 lokalitás)  | üzemanyag | NPI munkatársak                                | Az érintett területeken a felmérések az új protokoll szerint megtörténtek.   | Központilag biztosított kártalanítási                |

|    |   |      |  |   |   |
|----|---|------|--|---|---|
|    |   |      |  |   | keretből,<br>NBmR                                       |
| 10 | Bagolyköpet gyűjtés a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén, a 2015. évi minták begyűjtése és feldolgozása  | 400  | Magyar Természetkutatók Egyesülete/<br>Mátics Róbert | A bagolyköpetek begyűjtése és feldolgozása megtörtént, a jelentés elkészült.  | Központilag biztosított kártalanítási keretből,<br>NBmR |
| 11 | Denevérfajok NBmR protokoll szerinti monitorozása a Bakonyban   | 550  | Mészáros József                                      | Az érintett területeken és élőhelyeken a vizsgálandó taxonok felmérése megtörtént, a jelentés elkészült.  | Központilag biztosított kártalanítási keretből,<br>NBmR |
| 12 | Makroszkopikus vízi gerinctelenek AQEM típusú mennyiségi mintavételezése a Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer Természetvédelmi Információs Rendszerhez illesztett protokollja alapján és<br>Közösségi jelentőségű makroszkopikus vízi gerinctelen fajok AQEM típusú mennyiségi vagy faunisztikai mintavételezése kijelölt vizekben | 4500 | BioAqua Pro Kft.                                     | A kijelölt 49 mintavételezési helyen, 2015. év április-májusi időszakában történtek faunisztikai és mennyiségi jellegű vizsgálatok, melyek a Natura 2000 Élőhelyvédelmi Irányelv mellékleteiben szereplő vízi makroszkopikus gerinctelenek vizsgálatára irányultak. Az országos léptékű felmérések során mintegy 49 mintavételezési helyen történtek faunisztikai szempontú mintavételezések, melyek a fajok állományainak jelenlét/hiány vizsgálatára irányultak. Ezek közül 16 mintavételezési egységben további mennyiségi vizsgálatok is történtek, melyek eredményeként a célfajok állományainak denzitásbecslése is megtörtént. A Natura 2000 hatálya alá eső fajok állományainak vizsgálatán túlmenően védett és fokozottan védett fajok előfordulási adatai is rögzítésre kerültek. | Központilag biztosított kártalanítási keretből,<br>NBmR |
| 13 | Kétlábúak monitorozása a Magas-Bakonyban a Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer fajprotokolljai alapján  | 450  | A Természet Szolgálatában Alapítvány                 | A 2015-ös évben folytattuk a 2014-ben bevált módszerek alkalmazását. Az alpesi ( <i>Triturus alpestris</i> )- és pettyes götékre ( <i>Triturus vulgaris</i> ) továbbra is a palackcsapdázást és az évi öt mintavételt használtuk, ami továbbra is jól működik a területen, jól leírja a két faj szezonális aktivitását. A tömegesen előforduló fajok ( <i>Bufo bufo</i> és <i>Rana dalmatina</i> )  | Központilag biztosított kártalanítási keretből,<br>NBmR |



|    |  |           |                 |  |  |
|----|--|-----------|-----------------|--|--|
|    |  |           |                 | <p>esetében a tapasztalat az, hogy nem biztos, hogy elegendő az az évi 5-7 mintavétel, ami a gőtecsapdázással párhuzamos felmérés. A barna varangy (<i>Bufo bufo</i>) esetében az erdei békára (<i>Rana dalmatina</i>) kidolgozott fajprotokollt használtuk, kifejelett egyedekre. A faj tömeges jelenlétét 2014-2015-ben nem sikerült megfigyelni. A korábbi évekhez képest a vízgyűjtő területén a petezsinórokat sem találtuk. Korai következtetést levonni a tapasztalatokból a barna varangy állománycsökkenésére vonatkozóan, de 2016-ban mindenképpen a barna varangy párzási időszakában sűríteni kell a bejárásokat. A sárgahasú unka (<i>Bombina variegata</i>) állománya már a korábbi években szórányossá vált a területen. 2015-ben a kijelölt két területen egyetlen példányt sem figyeltünk meg a felmérések időszakában. Ezen faj esetében csak újabb felmérési területek bevonása növelné a faj állomány megfigyelésének esélyét.</p> |  |
| 14 | Növényfaj monitorozás: kiséfűszek aszat ( <i>Cirsium brachycephalum</i> )                                | üzemanyag | NPI munkatársak | Óri adatgyűjtés történt a fajra vonatkozóan.   | Központosilag biztosított kártalanítási keretből, NBmR |
| 15 | Növényfaj monitorozás: tarka sáfrány ( <i>Crocus reticulatus</i> )                                       | üzemanyag | NPI munkatárs   | A faj felmérése megtörtént, adatszolgáltatás digitális formában.   | Központosilag biztosított kártalanítási keretből, NBmR |
| 16 | Növényfaj monitorozás: halvány sáfrány ( <i>Crocus vittatus</i> )  | üzemanyag | NPI munkatársak | A faj felmérése megtörtént, adatszolgáltatás digitális formában.   | Központosilag biztosított kártalanítási keretből, NBmR |
| 17 | Növényfaj monitorozás: Lumnitzser szegfű ( <i>Dianthus plumarius ssp. regis-stephani et lumnitzeri</i> ) | üzemanyag | NPI munkatársak | A faj felmérése megtörtént, adatszolgáltatás digitális formában.   | Központosilag biztosított kártalanítási keretből, NBmR |
| 18 | Növényfaj monitorozás: kaukázusi zergevirág ( <i>Doronicum orientale</i> )                               | üzemanyag | NPI munkatársak | A faj felmérése megtörtént, adatszolgáltatás digitális formában.   | Központosilag biztosított kártalanítási keretből, NBmR |

|    |   |           |                    |   |   |
|----|---|-----------|--------------------|---|---|
| 19 | Növényfaj monitorozás:<br>kornistárnics ( <i>Gentiana pneumonanthe</i> )  | üzemanyag | NPI<br>munkatársak | A faj felmérése megtörtént, adatszolgáltatás digitális formában.  | Központilag biztosított kártalanítási keretből, NBmR              |
| 20 | Növényfaj monitorozás:<br>adriai sallangvirág<br>( <i>Himantoglossum adriaticum</i> )                                   | üzemanyag | NPI<br>munkatársak | A faj felmérése megtörtént, adatszolgáltatás digitális formában. Az ismert állományok egészét felmértük tőlevélben és virágzáskor is. | Központilag biztosított kártalanítási keretből, NBmR              |
| 21 | Növényfaj monitorozás:<br>homoki nőszirm<br>( <i>Iris arenaria</i> )  | üzemanyag | NPI<br>munkatársak | Őri adatgyűjtés történt a fajra vonatkozóan.  | Központilag biztosított kártalanítási keretből, NBmR              |
| 22 | Növényfaj monitorozás:<br>szibériai nőszirm<br>( <i>Iris sibirica</i> )   | üzemanyag | NPI<br>munkatársak | A faj felmérése megtörtént, adatszolgáltatás digitális formában.  | Központilag biztosított kártalanítási keretből, NBmR              |
| 23 | Növényfaj monitorozás:<br>vidrafű<br>( <i>Menyanthes trifoliata</i> )   | üzemanyag | NPI<br>munkatársak | A faj felmérése megtörtént, adatszolgáltatás digitális formában.  | Központilag biztosított kártalanítási keretből, NBmR              |
| 24 | Növényfaj monitorozás:<br>légybangó<br>( <i>Ophrys insectifera</i> )  | üzemanyag | NPI<br>munkatársak | A faj felmérése megtörtént, adatszolgáltatás digitális formában.  | Központilag biztosított kártalanítási keretből, NBmR              |
| 25 | Növényfaj monitorozás:<br>leánykőkörcsin<br>( <i>Pulsatilla grandis</i> )   | üzemanyag | NPI<br>munkatársak | Őri adatgyűjtés történt a fajra vonatkozóan.  | Központilag biztosított kártalanítási keretből, NBmR              |
| 26 | Növényfaj monitorozás:<br>magyar gurgolya<br>( <i>Seseli leucospermum</i> )   | üzemanyag | NPI<br>munkatársak | Őri adatgyűjtés történt a fajra vonatkozóan.  | Központilag biztosított kártalanítási keretből, NBmR              |
| 27 | Mohamonitorozás:<br><i>Pyramidula tetragona</i> (Szent György-hegy, Gulács, Tátika)                                     | -         | Papp Beáta         | A terv szerint 2016 tavasz, nincs információnk a kutatás állásáról  | Központilag biztosított kártalanítási keretből, ŐNPI szerződte ki |
| 28 | <i>Anacamptodon splachnoides</i> ,<br>Agár-tető HUBF20004   | -         | Németh Csaba       | A terv szerint 2015 ősz, a kutatási jelentést még nem kaptuk meg  | Központilag biztosított kártalanítási keretből, ŐNPI szerződte ki |
| 29 | Mohaközösségek monitorozása a Szent György-hegyen   | -         | Papp Beáta         | A terv szerint 2016 tavasz, nincs információnk a kutatás állásáról  | Központilag biztosított kártalanítási keretből, ŐNPI szerződte ki |
| 30 | NBmR protokoll szerinti gombamonitorozás a Remetekert ER területén (2. periódus, 1. év)                                 | 300       | Pál-Fám Ferenc     | Az érintett területeken a felmérés megtörtént, a jelentés elkészült.  | Központilag biztosított kártalanítási keretből NBmR               |
| 31 | Növénytársulások felmérése:<br><i>Caricetum davallianae</i><br>(Pápakovácsi: Attyai-láprét és Balatonszőlős: Sötét-rét) | 100       | Bauer Norbert      | Az érintett területeken a felmérések megtörténtek, a jelentés elkészült.  | Központilag biztosított kártalanítási keretből NBmR               |

|    |  |      |                                    |   |  |
|----|--|------|------------------------------------|---|--|
| 32 | Növénytársulások felmérése:<br><i>Schoenetum nigricantis</i><br>(Köveskál: Sásdi-rétek és<br>Lesencetomaj: Lesencetomaji<br>láp rét) | 100  | Bauer Norbert                      | Az érintett területeken a<br>felmérések megtörténtek, a<br>jelentés elkészült.  | Központilag<br>biztosított<br>kártalanítási keretből<br>NBmR |
| 33 | Növénytársulások felmérése:<br><i>Luzulo Callunetum</i><br>(Uzsai csarabos)  | 50   | Bauer Norbert                      | Az érintett területeken a<br>felmérések megtörténtek, a<br>jelentés elkészült.  | Központilag<br>biztosított<br>kártalanítási keretből<br>NBmR |
| 34 | Növénytársulások felmérése:<br><i>Salvio-Festucetum rupicolae</i><br>(Berhida: Koldustelek)  | 50   | Bauer Norbert                      | Az érintett területeken a<br>felmérések megtörténtek, a<br>jelentés elkészült.  | Központilag<br>biztosított<br>kártalanítási keretből<br>NBmR |
| 35 | Növénytársulások felmérése:<br><i>Nymphoidetum peltatae</i><br>(Mórichelyi halastavak)   | 50   | Vidéki Róbert                      | Az érintett területeken a<br>felmérések megtörténtek, a<br>jelentés elkészült.  | Központilag<br>biztosított<br>kártalanítási keretből<br>NBmR |
| 36 | Növénytársulások felmérése:<br><i>Quercetum petraeae-cerris</i><br>(Bakony: Kab-hegy)  | 100  | Bauer Norbert                      | Az érintett területeken a<br>felmérések megtörténtek, a<br>jelentés elkészült.  | Központilag<br>biztosított<br>kártalanítási keretből<br>NBmR |
| 37 | Növénytársulások felmérése:<br><i>Quercetum petraeae-cerris</i> (Öskü:<br>Malomkúti erdő, Keleti-<br>Bakony: Móros-tető)             | 200  | Bauer Norbert                      | Az érintett területeken a<br>felmérések megtörténtek, a<br>jelentés elkészült.  | Központilag<br>biztosított<br>kártalanítási keretből<br>NBmR |
| 38 | Növénytársulások felmérése:<br><i>Quercetum petraeae-cerris</i><br>(Vaskereszt ER)   | 100  | Szabó Gábor,<br>Zimmermann<br>Zita | Az érintett területeken a<br>felmérések megtörténtek, a<br>jelentés folyamatban van.<br>Határidő: 2016. június 15.  | Központilag<br>biztosított<br>kártalanítási keretből<br>NBmR |
| 39 | Kis-Balaton élővilágának<br>monitorozása: Északi pocok<br>monitorozása   | 1000 | Oeconomus Bt.                      | Az érintett területeken és<br>élőhelyeken a vizsgálandó<br>taxon vonatkozásában a<br>vizsgálatok megtörténtek, a<br>jelentés elkészült. Az északi<br>pocok klasszikus sármelléki<br>szubpopulációjának<br>monitorozása mellett az<br>Égett-berekben előkerült<br>kisebb állomány és a<br>Zimányban előkerült nagyobb<br>sűrűségű állomány vizsgálata<br>is zajlott. | Központilag<br>biztosított<br>kártalanítási keretből         |
| 40 | Kis-Balaton élővilágának<br>monitorozása: Pókfauna<br>monitorozása   | 500  | LocArt Bt.<br>(Kovács Péter)       | Az érintett területeken és<br>élőhelyeken a vizsgálandó<br>taxon vonatkozásában a<br>vizsgálatok megtörténtek, a<br>jelentés elkészült. Az őszi-téli,<br>illetve tavaszi<br>talajcspadázással, valamint<br>egyeléssel történt feltáró<br>jellegű kutatás jó<br>eredményeket hozott az erdei<br>és a gyepi – különösen a<br>száraz homoki gyepi –<br>élőhelyeken.    | Központilag<br>biztosított<br>kártalanítási keretből         |

|    |   |       |                                 |  |   |
|----|---|-------|---------------------------------|--|---|
| 41 | Ritka és telepesen fészkelő madarak monitorozása  | 450   | BfNPI                           | Légifotózás alapján meghatározásra kerültek a nagy kócsag és nagy kárókatonna telepek a Balaton környékén, a Kis-Balaton területén, a dél-balatoni berkek és Várpalota térségében. A párok száma TIR-adatbázisba került.   | Központosított biztosított kártalanítási keretből |
| 42 | AKG Hatásmonitoring vizsgálat a NÉBIH megbízásából a BfNPI két helyszínén (Marcal-mente, Somogyszentpáli rétek)     | 524,7 | BfNPI                           | Az érintett területeken a felmérés megtörtént, az adatok feltöltése a NÉBIH rendszerébe megtörtént.  | NÉBIH   |
| 43 | <i>Helleboro dumetorum</i> – <i>Carpinetum</i> növénytársulás NBmR protokoll szerinti felvételezése (Remetekert ER) | 100   | Göcsej TVE                      | A társulás felmérése a TMF/667/12/2015. számú támogatói okirat júliusi aláírása miatt 2016-ban történik meg.   | Saját költségvetés NBmR                           |
| 44 | Kis-Balaton élővilágának monitorozása: Nádi énekesmadarak monitorozása  | 900   | MME ZHCs                        | Az érintett területeken és élőhelyeken a vizsgálandó élőlénycsoport vonatkozásában a vizsgálatok megtörténtek, a jelentés elkészült. A kutatás a Kis-Balaton Vízvédelmi Rendszer II. ütemének befejezésével párhuzamosan történt, ezért a transzektek kiegészültek az Ingói-berek mellett kialakított Zalavári-élőhelyrekonstrukció mentén történő ökológiai változások nyomonkövetésével, azaz a transzektszám emelkedett. A 2020-ig tartó próbaüzem során a nádi énekesmadarak állományainak nyomonkövetése jó indikátora lesz a beavatkozásoknak. | Saját költségvetés NBmR                           |
| 45 | Kis-Balaton élővilágának monitorozása: Kisragadozók monitorozása  | 600   | Martes Bt. (dr. Lanszky József) | Az érintett területeken és élőhelyeken a vizsgálandó élőlénycsoport vonatkozásában a vizsgálatok megtörténtek, a jelentés elkészült. A kutatás valódi és műtojasos műfészekkihelyezéssel végzett része, illetve a fotocsapdázás kiváló képet nyújt a kisragadozó állományok eloszlásáról, illetve a táplálékbázis-vizsgálatok (ürülékgyűjtés illetve   | Saját költségvetés NBmR                           |

|  |  |  |  |   |  |
|--|--|--|--|---|--|
|  |  |  |  | kisemlősök élvefogó csapdázása) szintén korreláló eredményekkel jártak. |  |
|--|--|--|--|---|--|

2015. évben Igazgatóságunk természetvédelmi állapot-felmérési feladatokra 23 946 500 Ft-ot kapott a TMF/677/2/2015. iktatószámú Támogatói Okiratban foglaltaknak megfelelően. Ez közel háromszorosa a 2014. évi 7,9 M Ft-nak, ami nagyon örvendetes és előremutató változás! A feladatok jelentős részét sikerült megvalósítani, de a júliusi szerződéskötés miatt a nagyobb feladatok teljesítése kihúzódik 2016. év júniusáig. A saját magunk által végzendő feladatokat szakmai feltételek (idő, szakember) hiányában csak részben tudtuk megvalósítani. A pelemonitorozás Dörgicsén az odúk rossz felrakása miatt sikertelen volt, a palackos gőtecsapdázás pedig csak részben volt sikeresnek tekinthető. 2016. év elején beszereztünk Dewsbury típusú gőtecsapdákat, amelyeket jelenleg tesztelünk.

#### 4.3. OKIR-ba betöltött és betöltésre előkészített adatok modulonként

A biotikai adatok gyűjtése folyamatos. Az adatok betöltése a korábbi szakmai üléseken elhangzottak függvényében zajlott, tekintettel a betöltéskor jelentkező hibákra, illetve a külső programfejlesztő rendelkezésre állására, aki ezen hibák elhárításában volt érintett.

Jelenleg 63 765 biotikai adat van a BfNPI TIR rendszerében. A betöltések a továbbiakban a szoftverfejlesztői támogatás rendelkezésre állása szerint végezhető el.

2015-ben elkészített egyedi tájérték felméréssel felvett - TIR-be feltöltésre előkészített - új adat:

| Település        | Egyedi tájérték (db) |
|------------------|----------------------|
| Várvölgy         | 68                   |
| Somlóvásárhely   | 46                   |
| Nemesgulács      | 25                   |
| Misefa           | 28                   |
| <b>Összesen:</b> | <b>167</b>           |

#### 4.4. Jelentési kötelezettség

A Natura 2000 SDF adatlapok kitöltése megtörtént.

A különböző szakmai programok összesítő éves jelentése (pl. NBmR, 2014. évi kártalanítási keret) leadásra került.

Az Igazgatóság éves munkáját bemutató jelentés leadásra került.

Egyéb adatszolgáltatási, jelentési kötelezettségek:

- Engedélyhez kapcsolódó szakmai jelentés (pl. haltani kutatásokról).
- Kollégák éves gyűrűző jelentései.

## 5. Természetvédelmi kezelési tevékenység

### 5.1.A) Természetvédelmi kezelési tervek

Jogszabályban korábban megjelent természetvédelmi kezelési tervek a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén:

- Attyai-láprét Természetvédelmi Terület: 19/2004. (X. 25.) KvVM rendelet;
- Bakonygyepesi-zergebogláros Természetvédelmi Terület: 30/2005. (XII. 15.) KvVM rendelet;
- Balatonkenesei-tátorjános Természetvédelmi Terület: 104/2007. (XII. 27.) KvVM rendelet;
- Hévízi-tó Természetvédelmi Terület bővítése: 23/2006. (IV. 20.) KvVM rendelet;
- Mura menti Tájvédelmi Körzet: 10/2007. (III. 30.) KvVM rendelet;
- Nagybereki Fehér-víz Természetvédelmi Terület: 9/2013. (II. 20.) VM rendelet;
- Nyirádi Sár-álló Természetvédelmi Terület: 17/2005. (VII. 14.) KvVM rendelet;
- Somlónásárhelyi Holt-tó Természetvédelmi Terület: 36/2006. (VIII. 11.) KvVM rendelet;
- Somogyvári Kupavár-hegy Természetvédelmi Terület: 13/2009. (VIII. 19.) KvVM rendelet;
- Sümegi Fehér-kövek Természetvédelmi Terület: 29/2007. (X.6.) KvVM rendelet;
- Uzsai csarabos erdő Természetvédelmi Terület: 122/2007. (XII. 27.) KvVM rendelet;
- Úrkúti-őskarszt Természetvédelmi Terület: 130/2011. (XII. 21.) VM rendelet (2011);
- Várpalotai homokbánya Természetvédelmi Terület: 9/2009. (VI. 9.) KvVM rendelet;
- Zirci arborétum Természetvédelmi Terület: 10/2008. (IV. 28.) KvVM rendelet.

A 2014. évben megtettük a szükséges lépéseket (pl. helyi egyeztetés ismételt lefolytatása) a Hódoséri-ciklámenes TT, a Tapolcai-tavasbarlang felszíni védőterülete TT és a Keszthelyi-kastélypark TT esetében a kihirdetéshez. A 2015. évben megtörténtek a javítások, a helyi egyeztetések és a kezelési tervek további ügyintézésre felterjesztésre kerültek az FM-hez.

### 5.1.B) Natura 2000 fenntartási tervek

„Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás igénybevételének részletes szabályairól” szóló 43/2012. (V. 3.) VM rendelet alapján pályázni lehetett a BfNPI működési területén található 22 db Natura 2000 terület fenntartási terv elkészítésére. A BfNPI, mint együttműködő partner vett részt a pályázatban 3 ügyféli jogállású gazdasági szervezet mellett.

- Hetet a BioAqua Pro Kft.-vel készített el: HUBF20015 Marcal-medence, HUBF20045 Szévíz-Princípális-csatorna, HUBF20044 Kerka mente, HUBF20047 Felső-Zala-völgy, HUBF20048 Kebele, HUBF20049 Dél-zalai homokvidék, HUBF20052 Sárvíz-patak mente
- Négyet az ACRIDA Természetvédelmi Kutató Bt.-vel: HUBF20017 Kádártai-dolomitmezők, HUBF20021 Péti-hegy, HUBF20023 Hajmáskér: Törökcsapás, HUBF20027 Szár-hegy
- Tizenegyet a Balatoni Integrációs Közhasznú Nonprofit Kft.-vel: HUBF20022 Mogyorós-hegy, HUBF20026 Bogaras, HUBF20031 Szentkirályszabadja, HUBF20032 Balatonkenesei tátorjános, HUBF20033 Dörögdi-medence, HUBF30002 Balaton, HUDD20034 Balatonendréd dombok, HUDD20035 Pogány-völgyi rétek, HUDD20036 Ordacsehi berek, HUDD20038 Ádándi Felső-hegy, HUDD20058 Látrányi puszta

A 2015. évben a fenti összes terv elfogadásra került.

A HM Védelemgazdasági Hivatal megbízása alapján a 2015. évben elkészült az Újdörögdi Lő- és Gyakorlótér Natura 2000 fenntartási terve. A katonai objektum részben Natura 2000 területen (Agár-tető) helyezkedik el.

A Földművelésügyi Minisztérium költségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből elvégzendő természetvédelmi állapot-felmérési, kármegelőzési és kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátása során a 2015. évben a következő Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítése kezdődött meg (pl. adatgyűjtés): HUDD20061 - Holládi-erdő, HUBF20018 -

Megye-hegy, HUBF20034 - Balatonfüredi-erdő, HUBF20014 - Pécselyi medence, HUBF20016 - Öreg-hegyi riviéra

## 5.2. Élőhely-fenntartás, kezelés

### 5.2.1. Az élőhelyeket érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások

#### Időjárási helyzet, anomáliák

([www.met.hu/eghajlat/magyarorszag\\_eghajlata/eghajlati\\_visszatekinto/elmult\\_honapok\\_idojarasa](http://www.met.hu/eghajlat/magyarorszag_eghajlata/eghajlati_visszatekinto/elmult_honapok_idojarasa))

Országos átlagban 2015 januárja hozzávetőleg 3 °C-kal melegebbnek bizonyult a megszokottnál, és a csapadékmennyiségek tekintetében is az átlag felett alakultak az értékek: a normál majdnem kétszerese volt. A januári csapadékösszeg a legnagyobb területeken 50-70 mm között alakult hazánkban. A nyugati és északkeleti határszél bizonyult a legszárazabbnak (30-45 mm), a legtöbb csapadékot pedig a Közép-Dunántúl és a magasabban fekvő területek kapták (100-150 mm között).

A megszokottnál melegebb és szárazabb volt a 2015. évi február. A Balaton feletti területeken még megjelentek a sokéves átlagtól elmaradó középhőmérsékletek (legfeljebb -0,5 °C), a keleti országrészben azonban már jellemzően a +1,5 °C-ot is meghaladta az anomália értéke. A legtöbb csapadék februárban az ország DNy-i részén hullott, ezeken a területeken 50-80 mm havi összegeket jegyeztünk. A Nyugat-Dunántúlon és a Közép-Dunántúl egy részén 20-45 mm volt jellemző, azonban keletebbre már csak 10 és 25 mm közötti mennyiségek voltak.

A februárhoz hasonlóan a megszokottnál melegebb és szárazabb volt a 2015. évi idej március is. Általában a délkeleti és délnyugati területek voltak a legenyhébbek. Alacsonyabb értékek a hegyvidéki területeken voltak jellemzőek, itt helyenként a 3 °C-ot sem érte el a középhőmérséklet. Az ország nagy részén 10-30 mm közötti havi csapadékösszeget jegyeztünk. A Dunántúl északkeleti részén helyenként ennél alacsonyabb, 5-10 mm közötti értékeket mértünk, például a Balaton keleti részén is, míg a Bakony, a Mecsek és az Északi-középhegység magasabban fekvő területein fordultak elő nagyobb havi csapadékösszegek.

Hőmérsékleti viszonyok tekintetében átlagos, csapadék szempontjából száraz volt 2015 áprilisa. Az ország nagy részén 10-12 °C között alakult a havi átlaghőmérséklet, eközben az országos átlag 10,9 °C volt. A déli területeken és a Kisalföldön enyhébb, míg a magasabban fekvő területeken hűvösebb időjárás volt jellemző. Az ország nagy részén kevesebb, mint 15 mm csapadék hullott. Országos átlagban 11,4 mm-t mértünk, ami jócskán elmarad a 44,4 mm-es (1981-2010) sokéves átlagtól. A legszárazabb területek (0-5 mm) a Duna-Tisza közén és az Északi-középhegységben voltak, míg a legtöbb csapadék a déli-délnyugati határvidéken hullott.

A száraz tavaszi hónapok sorát végre megtörte a májusi csapadékos időjárás. Főként a Dunántúlon hullott nagyobb mennyiségű csapadék. Májusban az ország területén a középhőmérséklet zömmel 15-18 °C között alakult, néhány fokkal alacsonyabb értékeket regisztráltak a hegyvidéki területeken. Májusban meglehetősen szélsőségesen alakultak a csapadékviszonyok. Országos átlagban 82,6 mm csapadék hullott, ami mintegy 30%-kal haladta meg a normál értéket. A legtöbb csapadék a Dunántúl déli és nyugati részein hullott, itt egyes területeken a 150 mm-t is meghaladta a havi csapadékösszeg.

A 2015. év júniusa melegebb volt a megszokottnál, azonban a csapadékhiányt kell kiemelni: ez volt a 6. legszárazabb június 1901 óta. A júniusi középhőmérséklet országos átlagban 20,0 °C-nak adódott. A legmagasabb havi átlagok az ország középső és keleti részein voltak megfigyelhetők (20-21 °C között), északon és nyugaton 17-20 °C közötti értékek voltak a jellemzőek. A hónapban jelentősen kevesebb csapadék hullott a megszokottnál: az 1981-2010-es átlag mindössze 41%-át jegyezték országos átlagban.

2015 júliusa forrósággal telt: 1901 óta ez volt a 2. legmelegebb július hazánkban. Emellett az átlagnál szárazabb hónapot tudhattunk magunk mögött. A júliusi országos átlaghőmérséklet 23,30 °C. A legmelegebb a Tisza mentén és a DK-i országrészben volt, itt a havi középhőmérséklet akár a 25 °C-ot is elérte. A júliusi országos átlagos csapadékösszeg 44,1 mm. A területi eloszlást tekintve nyugaton több csapadékot jegyeztek, mint a keleti

ország részben (a legmagasabb értékek 70-150 mm közöttiek). Keleten nem ritkán 15 mm alatti havi összegeket kaptak.

A 3. legmelegebb augusztust jegyezték 2015-ben 1901 óta. Havi átlagban a normálnak megfelelő mennyiségű csapadék hullott, azonban rendkívül nagy eltérések adódtak az ország egyes tájai között. Az augusztust a forróság jellemezte országszerte. A legmelegebb a Tiszántúl déli részén volt, itt a havi középhőmérséklet a 25 °C-ot is elérte. Nyugat-kelet irányú növekedés látható: nyugaton jellemzően 21-23 °C közötti értékeket jegyeztek. A havi csapadék eloszlása térben meglehetősen változékony képet mutatott mind térben, mind időben: igen jelentős különbségek adódtak még az egymáshoz közel fekvő tájegységek között is. A visszatérő, kiadós csapadékot adó záporoknak köszönhetően egyes területeken a 150 mm-t is meghaladta a havi mennyiség, különösen északon, a Tisza-tó környékén, a főváros térségében, Baja környékén és délkeleten. Ezzel szemben délnyugaton, illetve északkeleten voltak olyan területek, ahol még a 20 mm-t sem érte el az augusztusi érték.

Melegen indult a szeptember, melyet hirtelen lehűlés követett. Amikor már abban reménykedtünk, hogy végelegesen véget ért a nyarat jellemző forróság, még egy erős felmelegedésnek köszönhetően szeptember közepén visszatért a meleg, melynek következtében szeptember 18-án mérték a legmagasabb maximumhőmérsékletet az országban. Szeptemberben, országos átlagban 65,7 mm csapadék hullott, ami több mint 10 mm-rel meghaladja a sokéves átlagot (54,7 mm). A csapadék területi eloszlása nagyon változatos képet mutatott. Az Északi-középhegységben, a Bakonyban, a Dunántúli-dombság területén és a délnyugati határszélen hullott nagyobb mennyiségű csapadék.

A megszokottnál hűvösebb október követte az átlagosnál melegebb szeptemberi időjárást. A júniusi, júliusi szárazságot nedvesebb augusztus és szeptember váltotta fel, de jelentős csapadéktöbbletet végül az október hozott, amikor 2,5-szerese hullott le a normálértéknek. Az ország nagy részén 9-11 °C között alakult a havi középhőmérséklet, a hegyvidéki területeken volt néhány fokkal hidegebb. Csapadékosnak bizonyult az október, országos átlagban 108,2 mm hullott le. Délnyugaton volt a legtöbb csapadék, 150-200 mm, míg kelet felé haladva fokozatosan csökkent a mennyiség 60-80 mm-re.

A megszokottnál melegebb és szárazabb volt a november. Országos átlagban 1,8 °C-kal volt melegebb az 1981-2010-es normálértéknél. A magasabban fekvő területeken és a Dunántúlon általában nagyobb volt a pozitív anomália (2-4 °C). Országos átlagban 27,6 mm csapadék hullott, ami 22,2 mm-rel kevesebb a novemberben megszokottnál. A legtöbb csapadék, 50-70 mm, a keleti határszélen volt jellemző, míg a legkevesebb csapadék, 0-20 mm, a Dunántúl északi részén esett.

A szokásosnál melegebb volt a decemberi időjárás. Az ország északkeleti felében az ilyenkor megszokott átlaghőmérsékleteknél 3-4 °C-kal is magasabb értékeket regisztráltak. A csapadékosabb novembert szárazabb december váltotta fel. Az ország jelentős részén alig hullott csapadék, ezzel messze elmaradt a december havi csapadékmennyiség a normálértéktől. Országos átlagban a havi középhőmérséklet 2,5 °C volt, amely 2,3 °C-kal haladta meg az 1981-2010-es évek decemberre vonatkozó átlagértékét. A legnagyobb anomáliák jellemzően az ország északkeleti felében fordultak elő, az adott területen megszokott átlaghőmérsékleteknél 3-4 °C-kal is magasabb értékeket kaptak eredményül. A legkisebb anomáliák az ország déli, délnyugati területeire voltak jellemzőek, mintegy 1-2 °C-kal volt melegebb az ilyenkor megszokottnál. A csapadék mennyisége országos átlagban 5,4 mm volt, ami 41,6 mm-rel kevesebb az ilyenkor szokásos csapadékmennyiségnél (47 mm). A csapadék területi eloszlása változatos képet mutatott. Az ország középső, déli és délnyugati tájain hullott a legkevesebb csapadék, ezeken a területeken általában csak csapadéknymot regisztráltak.

#### Terepi tapasztalatok (néhány példa)

A tihanyi Külső-tó 2015 márciusára elérte az 1975-ös elárasztása (A tavat 1809-ben lecsapolták, ezt követően a vízlevezető árokrendszert többször felújították, rehabilitációjára – a levezető csatorna elzárására – 1975-ben került sor) óta mért legmagasabb vízszintet, mely a tóban elhelyezett hiteles vízmérce szerint 213 cm, mintegy 30 cm-rel magasabb minden ezidáig mért értéknél. Miután a tó jelen ismereteink szerint kizárólag csapadékvízből töltődik, az éves csapadékmennyiségek önmagukban a növekedést nem indokolják. A nagyobb vízellátást valószínűleg az intenzívebben lehulló csapadék okozza, a rövid idő alatt érkező nagyobb vízmennyiség nagyobb része folyik le a talajfelszínen, s jut így a tóba. Hasonló jelenség figyelhető meg a Belső-tó esetében is.



5.2.2. Élőhely-fenntartási, kezelési tevékenységek ismertetése

| No | A terület megnevezése                   | Érintett terület nagysága (ha) | Élőhely típusa (Á-NÉR kód v. leírás)   | Fenntartás célja – fő beavatkozások/kezelések*  |
|----|---|--------------------------------|--|---|
| 1  | Attyai láprét TT                        | 15                             | Láprét   | Aranyvessző visszaszorítása/szárazítás, cserjeirtás   |
| 2  | Bakonygyepesi zergebogláros TT          | 7                              | Láprét   | Zergeboglár állomány fenntartása, magas aranyvessző visszaszorítása/szárazítás, cserjeirtás   |
| 3  | Balatonfüredi-erdő TT, Koloska-völgy    | 20                             | cserjésedő borókás gyepek  | Egyszeri szárazítás, legeltetés juhokkal/Gyep fenntartása   |
| 4  | Balatonkenesei Tátorjános TT            | 2                              | cserjésedő gyepek  | Egyszeri kaszálás, cserjeirtás  |
| 5  | BfNP Csopaki Kerekedi-öböl              | 20                             | felhagyott szőlő helyén kialakult degradált kaszáló  | Kétszeri tisztító kaszálás, villanypásztor kiépítése, legeltetés szürke marhákkal/A terület állapotának javítása  |
| 6  | BfNP Garabonc                           | 20                             | Elgyepesített szántó   | Tisztítás, kaszálás   |
| 7  | BfNP Garabonc                           | 15                             | Elgyomosodott gyepek   | Solidago visszaszorítás szárazítással, cserjeirtás gépi erővel  |
| 8  | BfNP Káli-medence Csöngé-hegy           | 16                             | csarabos/erdőssztyeprét, féltermészetes száraz gyepek/galagonyás-kökényes-borókás cserjés                            | KEOP élőhely helyreállítási projekt keretében kézi/gépi sarjleverési munkák a legelő, fás legelő, legelőerdő kialakítása érdekében. Októberben elkezdődött ez első saját erős fenntartási kézi kaszálás/sarjleverés, december 10-én be is fejeződött.   |
| 9  | BfNP Káli-medence Kopasz-hegy           | 11                             | erdőssztyeprét, féltermészetes száraz gyepek/galagonyás-kökényes-borókás cserjés                                     | KEOP élőhely helyreállítási projekt keretében kézi/gépi sarjleverési munkák a legelő, fás legelő, legelőerdő kialakítása érdekében.   |
| 10 | BfNP Káli-medence Fekete-hegy           | 62                             | lejtőgyepek/száraz-fészaraz erdő- és cserjés szegélyek/galagonyás-kökényes-borókás cserjés/fás legelők, fás kaszálók | KEOP élőhely helyreállítási projekt keretében kézi/gépi sarjleverési munkák a legelő, fás legelő, legelőerdő kialakítása érdekében.   |
| 11 | BfNP Káli-medence Sásdi-legelő          | 22                             | mocsárrét/kiszáradó láprét/lejtőssztyepek  | KEOP élőhely helyreállítási projekt keretében kézi/gépi sarjleverés a legelő, fás legelő, legelőerdő kialakítása érdekében. Októberben megkezdődött a terület saját kezelése. A gépi sarjleverés/szárazítás megtörtént. Vízháztartás javítása érdekében vízkormányzási műtárgyak készültek, valamint 3 db talajvízszint-figyelő kút került kialakítása. |
| 12 | BfNP Káli-medence Kornyi-tó             | 15                             | Tómeder  | Nádatartás, nádaplanok kihelyezése költési időszak előtt  |
| 13 | BfNP Káli-medence Vadtelep              | 28                             | üde és nedves cserjés/galagonyás-kökényes-borókás cserjés  | KEOP élőhely helyreállítási projekt keretében kézi/gépi sarjleverési munkák a fás legelő, legelőerdő kialakítása érdekében. Kézi sarjleverés októberben megtörtént.   |
| 14 | BfNP Káli-medence, Kékkút alatti gyepek | 18                             | kékperjés, kiszáradó láprét  | Kaszálás/Természetvédelmi fenntartó kezelés   |

|    |  |     |   |   |
|----|--|-----|---|---|
| 15 | BfNP Káli-medence, Kopárrét, Honcsokos         | 40  | kiszáradó láprét/sztyepprét   | Legeltetés szürkemarhákkal/Természetvédelmi fenntartó kezelés, T fák kihelyezése  |
| 16 | BfNP Káli-medence, Kornyi-tó környéke          | 300 | száraz legelő   | Legeltetés juhokkal, gépi bozótirtás/Gyommentesítés, kézi bozótirtás, T fák kihelyezése   |
| 17 | BfNP Káli-medence, Kővágóórsi kőtenger         | 7   | szilikát sziklagyep   | Kézi bozótirtás, legeltetés, bozótkaával kaszálás/Geológiai formációk láthatóságának biztosítása  |
| 18 | BfNP Káli-medence, Salföldi kőtenger           | 4   | szilikát sziklagyep   | Kézi bozótirtás, kaszálás/Geológiai formációk láthatóságának biztosítása  |
| 19 | BfNP Káli-medence, Sásdi rét                   | 15  | sztyepprét  | Áthajtásos legeltetés szürkemarhákkal, T fák kihelyezése  |
| 20 | BfNP Káli-medence, Sásdi rét                   | 2,5 | töviskés  | Kézi bozótirtás/Vetővirág, apró nőszirm élőhelyének kitisztítása, T fák kihelyezése   |
| 21 | BfNP Káli-medence, Sásdi rét                   | 50  | üde-és kiszáradó láprét/mocsárrét                                   | Legeltetés szürkemarhákkal, legeltetés után szárzúzás -legelőgyomok lezúzása  |
| 22 | BfNP Káli-medence, Szegszénai rét              | 65  | Mocsárrét/parlag szántó/kaszáló                                     | Legeltetés szürkemarhákkal/Természetvédelmi fenntartó kezelés   |
| 23 | BfNP Káli-medence, Szentbékállai kőtenger      | 9   | szilikát sziklagyep   | Kézi bozótirtás, kaszálás/Geológiai formációk láthatóságának biztosítása  |
| 24 | BfNP Káli-medence, Tódi forrás környéki gyepek | 60  | kiszáradó láprét, töviskés  | Legeltetés, gépi bozótirtás/Invazív fajok visszaszorítása   |
| 25 | BfNP Lesencetomaji láprét                      | 0,5 | üde láprét  | Kormoscsáté és kékperje zsombékokról a felhalmozódott száraz avar kézi eltávolítása és megszórás a lisztes kankalin populáció megerősítése érdekében  |
| 26 | BfNP Kápolnapuszta                             | 8   | Elgyomosodott gyepek  | Solidago visszaszorítás szárzúzással, cserjeirtás gépi erővel   |
| 27 | BfNP Kis-Balaton                               | 187 | Elgyomosodott, cserjésedett gyepek                                  | Évi kétszeri szárzúzás, cserjeirtás géppel és kézi erővel   |
| 28 | BfNP Kis-Balaton                               | 491 | Kaszálók, legelők   | Kaszálás, legeltetés  |
| 29 | BfNP Kis-Balaton I. ütem                       | 1   | gyomosodó sziget  | sirály- és récefajok, valamint nyári lúd költőterületének megtisztítása a dús vegetációtól  |
| 30 | BfNP Kis-Balaton II. ütem                      | 1   | invazív fajokkal borított terület                                   | gyalogakác irtása gyakorlatosokkal és a fenékpusztai MME madárgyűrűző tábor önkénteseivel, valamint közfoglalkoztatottakkal.  |
| 31 | BfNP Kis-Balaton II. ütem                      | 350 | nádas   | egyidejű és avas nád fenntartási célú aratása   |
| 32 | BfNP Sávoly                                    | 7   | kaszáló   | Évi kétszeri kaszálás, tisztítás  |
| 33 | BfNP Szőkedencs                                | 100 | Elgyomosodott, cserjésedett gyepek                                  | Solidago visszaszorítás szárzúzással, cserjeirtás gépi erővel, illetve kézi munkával, bedőlt fák eltakarítása ahol szükséges.   |
| 34 | BfNP Tihanyi-félsziget                         | 130 | franciaperjés kaszálórétek, lejtősztyepek, cserjésedő lejtősztyepek | Kaszálás illetve legeltetés juhokkal és szürke marhával, a cserjésedő részekeken gépi szárzúzás, invazív fajok, elsősorban a bálványfa és a keskenylevelű ezüstfa visszaszorítása / Gyepterületek arányának megtartása, állapotuk fenntartása és javítása |
| 38 | BfNP Tüskés tó                                 | 5   | mocsár, kiszáradó mocsárrét   | Nádatartás, szárzúzás   |
| 39 | BfNP Tüskés tó                                 | 20  | Tó/nádas  | Nádatartás  |
| 37 | BfNP Vörs                                      | 25  | kaszáló   | Évi kétszeri kaszálás, tisztítás  |
| 38 | BfNP Zalakomár                                 | 16  | Elgyomosodott gyepek  | Solidago visszaszorítás szárzúzással, cserjeirtás gépi erővel   |
| 39 | BfNP Zalakomár                                 | 81  | kaszáló   | Évi kétszeri kaszálás, tisztítás  |

|    |   |     |                                      |  |
|----|---|-----|--------------------------------------|--|
| 40 | BfNP Zalakomár                                  | 91  | legelő                               | Legeltetés bivalyokkal, szürke marhákkal, tisztítókaszálás, bokrozás kézi munkával         |
| 41 | BfNP Zalavár                                    | 64  | kaszáló                              | Évi kétszeri kaszálás, tisztítás   |
| 42 | BfNP Zalavár                                    | 90  | legelő                               | Legeltetés bivalyokkal, tisztítókaszálás   |
| 43 | BfNP Zalavár, Háztaíji legelő                   | 5   | Elgyomosodott legelő                 | Solidago visszaszorítás szárzúzással, cserjeirtás gépi erővel, majd legeltetés bivalyokkal |
| 44 | Dél-zalai homokvidék (HUBF20049)                | 2   | magyar csenkeszes zárt homoki gyepek | illegális szemétkerakások felszámolása   |
| 45 | Devecseri Széki erdő TT                         | 5   | Láprét                               | szárzúzás  |
| 46 | Kehidakustány 0397/2 hrsz. (láp)                | 1   | Magassásos, bokorfűzes, aranyvesszős | Szemétszedés július 14-én és november 26-án.   |
| 47 | Látrányi-puszta TT                              | 15  | Láp és mocsárrétek                   | Szárzúzás, cserjeirtás, kézi kaszálás  |
| 48 | Magas-Bakony TK Szömörke völgy                  | 15  |                                      | szárzúzás  |
| 49 | Magas-Bakony TK Tiszta-víz völgy                | 5   |                                      | szárzúzás  |
| 50 | Mura-menti TK                                   | 3   | puhafás ligeterdő J4                 | Tájdíjeken fafajok és özöngyom irtás   |
| 51 | Mura-menti TK, Letenye                          | 2,5 | puhafás ligeterdő                    | Erdőfelújítás, ápolás egyszer, vadkár és árvíz miatt                                       |
| 52 | Nagyberekí fehérvíz TT                          | 300 | Láp és mocsárrétek                   | Kaszálás, szárzúzás  |
| 53 | Ordacsehi berek                                 | 50  | Láp és mocsárrétek                   | Kaszálás, cserjeirtás, kézi kaszálás   |
| 54 | Somló TK  | 15  | hegyi kaszáló                        | Kaszálás   |
| 55 | Somlónásárhelyi Holt tó TT                      | 12  | Láprét                               | szárzúzás  |
| 56 | Szévíz-Principális-csatorna Natura 2000 terület | 1   | kaszálórét                           | Cserjefajok irtása   |
| 57 | Tapolcafői zergebogláros TT                     | 15  | Láprét                               | Zergeboglár állomány fenntartása, magas aranyvessző visszaszorítása                        |
| 58 | Zalakovári madárrezervátum TT                   | 6   | kaszálórét                           | Idegenhonos fafajok irtása, sarjazás megakadályozása                                       |

Az élőhely fenntartás kézimunka jelentős részét - villanypásztor építés, fenntartás, cserjeirtások, kézi kaszálás – az országos közfoglalkoztatási programban foglalkoztatottak végezték a Természetvédelmi Őrszolgálat tagjainak felügyelete alatt.

A gépi munkákat - kaszálás, szénabetakarítás, szárzúzás, tisztító kaszálás - a BfNPI gépei végezték. A 2015. évben pályázati forrásból érkező hidraulikus rakodó megvételével változni fog, mert korábban e feladatok ellátására nem volt speciális gépe az Igazgatóságunknak.

A *gyepterületek* természetvédelmi kezelését általában kaszálással, kisebb részben legeltetéssel látja el Igazgatóságunk. A legérzékenyebb és természet-közeli állapotú vizes élőhelyek esetében a legjobb kezelés a természetes folyamatok szabadon hagyása. A Balaton-felvidéken még mindig a BfNPI az egyik legnagyobb állatállománnyal rendelkező gazdálkodó, bár szerencsére ez változóban van, néhány gazdálkodó megjelenésével. A korábbi állatlétszámot kis mértékben folyamatosan növeltük a bivaly faj tekintetében, a nőivarú állatállományunk egy részének tenyésztésben tartásával, de 2015-ben egy alkalommal értékesítettünk tenyészüszőket, mert az elhelyezés és a legelőterület szűkössége miatt erre szükség volt. Szürkemarháink számát tenyész utánpótlással nem növeltük a tavalyi évben, de 2016. évben a néhány tenyészüsző felnevelés után már tenyésztésbe állhat- tehénlétszámunkon. Igyekezünk a tulajdonosok bevonásával a legeltethető területek nagyságát növelni a tulajdonosokkal egyeztetett módon.

A gyepterületekkel határos *szántók* kezelése Igazgatóságunk több régiójában továbbra sem megfelelő. Több alkalommal tapasztaltuk, hogy a földalapú támogatás igénybevétele a szántó művelés legfontosabb oka és nem a gazdaságilag és ökológiai szempontból megalapozott művelés. A területeken felhasznált kemikáliák nehezen ellenőrizhetőek és kárt okoznak a gyepterületek szegélyein.

Az Igazgatóság kezelésében lévő erdőterületek az elmúlt években megsokszorozódtak. Az erdőterület nagysága jelenleg már meghaladja a 2 000 ha-t. Túlnyomó többségük egykori szövetkezeti kezelésben volt, nagy nehézséget okoz a szétszórtságuk, mintegy 60 községhatárban helyezkednek el. A különböző és változatos termőhelyeken lévő erdők fafaj-összetétele is igen eltérő képet mutat. A bükköstől a csereszömörccés karsztbokorerdőig erre a vidékre jellemző erdőtársulások szinte mindegyike előfordul. Legjellemzőbbek a cseres-tölgyesek, de lápvidéken égeresek, fűzesek, néhol telepített akácok, fekete- és erdei fenyvesek, virágos kőrisesek, iszaptárolókra ültetett fűzesek, illetve ártéri erdők egyaránt megtalálhatók. Az úgynevezett egyéb keménylombos állományok aránya viszonylag magas.

Az állományok jelentős része a termőhelyi viszonyok miatt gyenge fatermő képességű, és záródásuk is alacsony. Erdőgazdálkodásról a szó szoros értelmében nem is lehetne beszélni. Tevékenységünk elsősorban a megörökölt folyamatos erdősítések ápolására, a nevelő vágásokra és egészségügyi termelésekre korlátozódik. Az állománynevelés során az erdők természetszerűségén próbálunk javítani, idősebb állományokban javarészt Pro Silva, illetve rezervátum szemléletű kezelés folyik.

A 2010. évben 20 hektáros klímaerdő telepítése valósult meg Balatonmagyaródon. Ez az erdő a 2012. évi aszályos időjárás ellenére megerősödött és a 2013. és 2014. években tapasztalható csapadékbővség és két erdészeti ápolás után várhatóan hamarosan sikeres telepítéssé válik.

A nádasok kezelése a Kis-Balaton régióban a Nyugat-dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság vagyonkezelésbe tartozó területeken vállalkozók bevonásával került elvégzésre a természetvédelmi előírások betartásával. Az utóbbi években az időjárás és a jég hiánya jelentősen hátráltatta a kezelés megvalósítását. A nádaratás legfontosabb szempontja az, hogy változatos élőhelyek, egyidejű és többidejű (avas) nádasok egyaránt legyenek.

### 5.3. Élőhely-rehabilitáció

Lásd a 7. fejezetben.

### 5.4. Fajmegőrzési tevékenységek

#### 5.4.1. A fajokat érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások

Lásd 5.2.1. pont.

#### 5.4.2. Fajmegőrzési tevékenység ismertetése

| No. | A faj magyar és tudományos neve                   | Fajvédelmi terv (+,-) | Védettség foka (védett-V, fokozottan védett-FV) | A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése  |
|-----|---|-----------------------|---|---|
| 1   | Balkáni gerle<br>( <i>Streptopelis decaocto</i> ) | -                     | V   | Sérült madár mentése, menhelyre szállítás, 1 esetben  |
| 2   | Búbos cinege                                      | -                     | V   | Odú kihelyezés és ezek ellenőrzése<br>A Fenyőfői Ósfenyvesben odú telepek ellenőrzése   |
| 3   | Cinege félék ( <i>Paridae</i> )                   | -                     | V   | Odú kihelyezés és ezek ellenőrzése tisztítása Devecseri széki erdő TT   |
| 4   | Denevér   | -                     | V, FV   | Mentés épületből, 1 esetben. Odú kihelyezés és ezek figyelemmel kísérése. Ideiglenes igénybevétel látszott egy-két helyen. Denevérodúk elhelyezése katonai bunkerekben. Ládakihelyezések erdei élőhelyeken, |

|    |   |   |       |   |
|----|---|---|-------|---|
|    |   |   |       | hagyásfa csoportokban és a Balatonboglári Platán strand parkjában. Denevérek mentése (fehérszélű denevér, kései denevér)  |
| 5  | Egerészölyv<br>( <i>Buteo buteo</i> )               | - | V     | Sérült madár mentése, menhelyre szállítás, 11 esetben   |
| 6  | Énekes madarak<br>védelme                           | - | V     | Odútelepek ellenőrzése, karbantartása: Hévízi-tó TT, Remetekert Kápolna, Remetekert Csillagház, Misefakörhalastó, Misefa Szénégető, Zalaegerszeg Iroda, Zalacsányi Iskolakertben és a Zalaegerszegi Biológiai oktatókert, Kovácsi-hegy; téli madár etetés.  |
| 7  | Énekes rigó<br>( <i>Turdus philomelos</i> )         | - | V     | Sérült madár mentése, menhelyre szállítás, 1 esetben  |
| 8  | Erdei fülesbagoly<br>( <i>Asio otus</i> )           | - | V     | Sérült madár mentése, menhelyre szállítás, 1 esetben  |
| 9  | Fakusz ( <i>Certhiidae</i> )                        | - | V     | Odú kihelyezés és ezek ellenőrzése tisztítása Devecseri széki erdő TT   |
| 10 | Fehér gólya<br>( <i>Ciconia ciconia</i> )           | + | FV    | Fészkelő állomány felmérés. Fészektartók, veszélyeztető tényezők számbavétele. Fészektartó állvány és műfészek kihelyezés, fészek rekonstrukció. Fészekmagasítók kihelyezésének ellenőrzése, fészek kikönnyítések. Fészektartók javítása, cseréje az E.ON közreműködésével több településen. Sérült madármentés, 5 esetben. |
| 11 | Fekete gólya<br>( <i>Ciconia nigra</i> )            | - | FV    | Költőhelyek folyamatos nyomon követése, fészekkeresés, védőzóna kijelölés új fészek körül   |
| 12 | Gémfélék<br>( <i>Ardeidae</i> )                     |   | FV, V | Szaporodásukhoz szükséges avas nád fenntartása a nádatással is érintett Kis-Balatonon.  |
| 13 | Gyöngybagoly ( <i>Tyto alba</i> )                   |   | FV    | Gyöngybagolyvédelem együttműködésben az MME délbalatonai csoportjával, új költőhelyek kialakítása eddig lezárt épületekben, templomok, magtárak padlásain.  |
| 14 | Gyurgyalag<br>( <i>Merops apiaster</i> )            | + | FV    | Bányafalak védelme, bányaművelés tér-és időbeli korlátozása a Kisőrs-pusztai öntödei homokbányánál és a kővágóörsi homokbányában. Partfalak felújítása, védelme, állományok megóvása a ragadozóktól (róka). Balatonhídvég, Kápolnapuszta, Sávoly, Zimány.   |
| 15 | Haris<br>( <i>Crex crex</i> )                       | + | FV    | Hariskímélő kaszálás a saját vagyonkezelésű gyepterületeken. Kaszálás korlátozása a Henyei, a Bácsi réten, valamint Kékkút alatti réteken. Kaszálásnál madárriasztó szerkezet alkalmazása. Az érintett élőhelyeken a kaszálási időpont előírása.  |
| 16 | Házi rozsdafarkú<br>( <i>Phoenicurus ochruros</i> ) | - | V     | Sérült egyed mentése, menhelyre szállítás, 1 esetben  |
| 17 | Hegyi billegető ( <i>Motacilla cinerea</i> )        | - | V     | Odú ellenőrzése<br>A Gerence és a Gella patak völgyében kihelyezett odúk ellenőrzése  |
| 18 | Holuby bangó<br>( <i>Ophrys holubyana</i> )         | - | FV    | Fokozott ellenőrzés ez évben virágzás idején.   |
| 19 | Hóvirág<br>( <i>Galathea nivalis</i> )              | - | V     | Hóvirágos területek fokozott ellenőrzése, őrzése virágzási időszakban, piacok, virágárusok ellenőrzése. Élőhely védelmi előírás javaslatok a tervezett erdőgazdálkodási tevékenységgel kapcsolatban   |
| 20 | Hüllők mentése                                      |   | V     | mocsári teknős ( <i>Emys orbicularis</i> )  |

|    |  |       |        |  |
|----|--|-------|--------|--|
| 21 | Jégmadár<br>( <i>Alcedo atthis</i> )   | -     | V      | Sérült egyed mentése, menhelyre szállítás, 1 esetben   |
| 22 | Karvaly<br>( <i>Accipiter nisus</i> )  | -     | V      | Sérült madár mentése, menhelyre szállítás, 1 esetben   |
| 23 | Kételtűek<br>(Barna varangy ( <i>Bufo bufo</i> ), erdei béka ( <i>Rana dalmatina</i> ), barna ásóbéka ( <i>Pelobates fuscus</i> ), zöld levelibéka ( <i>Hyla arborea</i> ), pettyes göte ( <i>Triturus vulgaris</i> )) | -     | V      | Kételtű terelő kerítések kiépítése és a kételtűek mentése a 76-os főút zalaegerszegi északi elkerülő szakaszán (Gébárti-tó) a Zalacsányi horgásztó melletti szakaszon, és a Misefai halastó mellett. |
| 24 | Királyka<br>( <i>Regulus regulus</i> )   | -     | V      | Sérült egyed mentése, menhelyre szállítás, 1 esetben   |
| 25 | Kis légykapó ( <i>Ficedula parva</i> )   | -     | V      | Odú ellenőrzése és ezek figyelése  |
| 26 | Küszvágó csér ( <i>Sterna hirundo</i> )  | -     | V      | Csérsziget fenntartása az Irma-pusztai halastavakon. Új sziget létesítése a Balatonföldvári halastavon.  |
| 27 | Lisztes kankalin / fehér májvirág<br>( <i>Primula farinosa</i> / <i>Parnassia palustris</i> )  | + / - | FV / V | Kaszálás, legeltetés idő-és térbeli korlátozása a Sásdi réten.<br>A Sásdi rét-kontroll terület kivételével- szürkemarhákkal legeltetve, utána tisztító kaszálás                                      |
| 28 | Macskabagoly<br>( <i>Strix aluco</i> )   | -     | V      | Macskabagoly védelem együttműködésben az MME Dél-balatoni csoportjával, új költőhelyek kialakítása eddig lezárt épületekben. Sérült madár mentése, menhelyre szállítás, 2 esetben                    |
| 29 | Magyar tarsza ( <i>Isophya costata</i> )   | +     | FV     | Kaszálás tér és időbeli korlátozása a BfNP-ban (Pécselyi-medence rétjein, a Külső-tónál, a Felső-Kongón, a Sásdi-réten).   |
| 30 | Meggyvágó<br>( <i>Coccothraustes coccothraustes</i> )  | -     | V      | Sérült egyed mentése, menhelyre szállítás, 1 esetben   |
| 31 | Molnárfecske<br>( <i>Delichon urbica</i> )   | -     | V      | Sérült madár mentése, menhelyre szállítás, 1 esetben   |
| 32 | Nádi énekes madarak/tavakhoz kötődő madarak  | -     | V      | Szaporodásukhoz szükséges avas nád fenntartása a Kornyi tavon,/ nádaplanok (7db) kihelyezése a mederben a költési időszak előtt.   |
| 33 | Parti fecske<br>( <i>Riparia riparia</i> )   | -     | V      | Bányafalak védelme, bányaművelés tér-és időbeli korlátozása a Kisörspusztai öntödei homokbányában. Partfalak felújítása, védelme, állományok megóvása a ragadozóktól (róka).                         |
| 34 | Pókbangó<br>( <i>Ophrys sphegodes</i> )  | +     | FV     | Legeltetés, tér-és időbeli korlátozása a Kornyi-tó környéki gyepeken. Cserjeirtás kézzel, géppel.  |
| 35 | Ragadozó madarak   | -     |        | „T” fák (25db) kihelyezése a medencealji gyepeken, gallyfészkek felmérése erdészeti hatóság felé bejelentése 37 db új fészkek bemérve, törzs mellmagasságban „F” festéssel jelölve                   |
| 36 | Réti sas<br>( <i>Haliaeetus albicilla</i> )  | -     | FV     | Költőhelyek folyamatos nyomon követése, védőzóna kijelölés új fészkek körül. Sérült madár mentés, 1 esetben  |
| 37 | Rigófélék ( <i>Turdidae</i> )  | -     | V      | Odú kihelyezés és ezek ellenőrzése tisztítása Devecseri széki erdő TT  |
| 38 | Sarlósfecske<br>( <i>Apus apus</i> )   | -     | V      | Sérült egyed mentése, 1 esetben  |
| 39 | Sérült, legyengült, fiatal védett állatok mentése,   | -     | V, FV  | Sárgarigó, egerészölyv (4), sün, macskabagoly, vörös vércse, sarlósfecske, rozsdafarkú, molnárfecske, mókus,   |

|    |  |   |       |   |
|----|--|---|-------|---|
|    | mentőhelyre juttatása  |   |       | fehér gólya (7), nagy fakopáncs (2), kakukk (2), zöldküllő, darázsölyv, gyöngybagoly, seregély, törpegém, erdei szalonka, nagykovács, énekes rigó, karvaly, széncinege  |
| 40 | Szerkő telep építés  |   | FV    | Új sziget létesítése a Balatonöszödi berekben   |
| 41 | Tátorján<br>( <i>Crambe tataria</i> )  | + | FV    | 1. Magszórás a védett területen termő egyedekről<br>2. Maggyűjtés távolabbi állományokból, magvetés ebből az anyagból a védett területekre<br>3. Cserjeirtás, kaszálás a védett területeken                               |
| 42 | Tavaszi tőzike<br>( <i>Leucojum vernum</i> )   | - | V     | Élőhely védelmi előírás javaslatok a tervezett erdőgazdálkodási tevékenységgel kapcsolatban   |
| 43 | Tavaszi tőzike ( <i>Leucojum aestivum</i> )  | - | V     | Őrzés a Kerka-mentén (Lenti Parkerdő)   |
| 44 | Téltemető ( <i>Eranthis hiemalis</i> )   | - | V     | Téltemetős területek fokozott ellenőrzése, őrzése virágzási időszakban, piacok, virágárusok ellenőrzése   |
| 45 | Tengelic<br>( <i>Carduelis carduelis</i> )   | - | V     | Sérült egyed mentése, menhelyre szállítás, 1 esetben  |
| 46 | Ürge<br>( <i>Spermophilus citellus</i> )   | - | FV    | A telepített állományok fokozott nyomonkövetése   |
| 47 | Vadmacska<br>( <i>Felis silvestris</i> )   | - | FV    | Cspadával fogott egyed mentés, szabadon engedés, 1 esetben  |
| 48 | Vándor sólyom ( <i>Falco peregrinus</i> )  | + | FV    | Fészek őrzése költési és fióka nevelési időszakban. Nem sikerült a fiókák számát megállapítani, költés volt! Új költőhely fellelése!  |
| 49 | Védett és fokozottan védett növényfajok állományainak fennmaradása érdekében kaszálási kíméleti területek kijelölése; út szegélyek kaszálása |   | V, FV | szibériai nőszirm, fehér zászpa, méhbangó, mocsári kosbor, hússzínű ujjaskosbor, agárkosbor, királyné gyertyája, adriai sallangvirág, széleslevelű nőszőfű, vitézvirág, csőrös nőszőfű, bíboros kosbor, pázsitos nőszirm. |
| 50 | Vidra ( <i>Lutra lutra</i> )   | - | FV    | Sérült vagy településen rekedt állatok mentése  |
| 51 | Vörös vércse<br>( <i>Falco tinnunculus</i> )   |   |       | Sérült madár mentése, menhelyre szállítás, 1 esetben  |
| 52 | Vörösbegy<br>( <i>Erythacus rubecula</i> )   | - | V     | Sérült madár mentése, menhelyre szállítás, 1 esetben  |
| 53 | Zöld küllő<br>( <i>Picus viridis</i> )   | - | V     | Sérült madár mentése, menhelyre szállítás, 1 esetben  |

## 5.5. Génmegőrzés

### 5.5.1. Génmegőrzési tevékenység ismertetése állatok esetében

| Faj                 | Fajta            | Egyedszám  | 2015. évi állományváltozás (egyed) |
|---------------------|------------------|------------|------------------------------------|
| <b>Szarvasmarha</b> | Szürkemarha      |            |                                    |
|                     | Tenyészbika      | 2          | 0                                  |
|                     | Tehén            | 169        | -9                                 |
|                     | Növendék         | 136        | 37                                 |
|                     | <b>Összesen:</b> | <b>307</b> | <b>28</b>                          |
|                     | Charolais        |            |                                    |
|                     | Tenyészbika      | 2          | 2                                  |
|                     | <b>Összesen:</b> | <b>2</b>   | <b>2</b>                           |

|               |                  |            |            |
|---------------|------------------|------------|------------|
| <b>Bivaly</b> | Tenyészbika      | 6          | 1          |
|               | Tehén            | 241        | 46         |
|               | Növendék         | 191        | 123        |
|               | <b>Összesen:</b> | <b>438</b> | <b>170</b> |
| <b>Juh</b>    | Racka juh        |            |            |
|               | Tenyészkos       | 1          | 0          |
|               | Anyajuh          | 41         | -13        |
|               | Növendék         | 15         | -10        |
|               | <b>Összesen:</b> | <b>57</b>  | <b>-23</b> |
| <b>Ló</b>     | Kisbéri félvér   | 0          | 0          |
| <b>Sertés</b> | Mangalica        | 0          | 0          |
| <b>Egyéb</b>  | Komondor         | 1          | 0          |
|               | Szamár           | 13         | -1         |

#### *Tihany (+ Csopak)*

Szürkemarha: a Belső-tó partján a BfNPI kezelésében lévő, bekerített, mintegy 12 ha gyepen területkezelési és bemutatási céllal tartott tehenállományt a tihanyi gulyával együtt egy telelőhelyre a Csopak Kerekedi Öbölbe került ismételtlen összecsoportosításra. A szaporulat leválasztás után, ősszel Salföldre került, ahonnan azok közül a bikákat értékesítettük. Egy tenyészbika maradt 2015. évben a legelőn, mely a 17 tehén vemhesítését hosszú távon ellátja. A csopaki legelőt a tavalyi év során keleti irányba bővítettük. A tihanyi legelőről karácsony előtt telepítettük vissza Csopakra az év során oda telepített 6 tehenet és borjaikat.

#### *Káli-medence (Salföldi major)*

Bivaly: 5 db növendék üszőt tartunk a látogatóktól elválasztó fakarám mögötti legelőn, ezek fedeztetésére a legöregebb, - Zsandár nevű - tenyészbikával megtörtént az első borjak 2016 elején születtek meg. A bivalyok a vegetációs időben a fűvet legelik, ősszel-télen kiegészítő takarmányt, szénát, nagyon kevés szemes takarmányt, szelénes takarmánysót kapnak. Az állatok szabadok, nincs napi mozgatásuk; természetes táplálkozó, pihenő ritmusaik szerint élnek. Ivóvizüket mesterséges itatással pótoljuk, mert a környék forrásai elapadtak és a korábban kis ér által táplált dagonyázót is mesterségesen kell táplálni, bár a 2015. évben az évközben lehullott csapadék mennyisége az átlagos mennyiséget jelentősen meghaladta. 24 db éves vagy idősebb tenyészüsző Zalavárról történő áthozatala történt meg azért, hogy a most születő bivalyborjaknak nagyobb testvéreik ne jelentsenek táplálékkonkurenciát.

Szürkemarha: (A medence belső területei és Kornyi-tavi telep): Az elkészült a Kornyi-tó major és annak állatjóléti és épületkorszerűsítő fejlesztései a korábbival össze sem hasonlítható lehetőségeket adnak az állatok téli tartására és a növendék állatok tenyészállat felnevelésére. A gulyák tavasztól ősziig a Szegszénai- és Sásdi-réten, Honcsokoson és az év során kialakított legelőterületeken villanypásztorban tartózkodtak. Három gulyát alakítottunk ki és az év során őket elkülönítetten legeltettük és fedeztettünk belőle kettőt. A harmadik gulyát a Sásdi rét kezelésére kis létszámban elkerítetten kezeltük és csak a nyár végén tereltünk e gulyához bikát az egyik nagy gulyáról. A teletetés, mint rendszeresen, továbbra is a Salföldi major mellett levő területen történt, ahol a tavalyi évben a tél végén a csapadékos időjárás, újra komoly tartási gondokkal szembesültünk. A Salföldi majorba történő áttelepítésre is felkészültünk, és így a felmerült gondokat kezeltük. A legelőterületek, sokáig használhatóak voltak köszönhetően a csapadékos időjárásnak is, nagyon megerősödtek. A 2015. évben született F1 borjakat is teljes egészében vágóállatnak értékesítjük. A szürkemarha üszők egy részét fel kívánjuk tenyész utánpótlásnak nevelni, hogy az év során sor került idősebb teheneink selejtezésére is. A két charolais bikával tenyésztési szempontból kedvező tapasztalataink voltak a tavalyi évben is, a hozzájuk hárembe osztott tehenek is kiváló vemhesülési eredményeket mutatnak.

Rackajuh: a rackaállományunk a Kornyi-tónál lévő majorban található. A major a KEOP infrastruktúra fejlesztő beruházás után mára jelentősen magasabb állatjóléti színvonalat biztosított a saját és a bérlő által tartott állatállományunk számára. A rackák időjárás függvényében - egész évben - pásztorolással járnak ki itt a legelőre. A rackákat egy általunk felügyelt - nagy tapasztalattal rendelkező - vállalkozó gondozza, aki saját állománnyal



(merinó) is rendelkezik és tőlünk területet és hodályt bérel. A rackajuh anyáink átlagos életkora egyre magasabb lett az évek során, és a megfelelő tenyészerképek hiányában utánpótlásukra nem kerülhetett sor. Sajnos ez együtt jár azzal is, hogy egyre több állategészségügyi probléma tapasztalható az állomány tartásával és az elhullások száma is magas. Az anyák értékesítése – a kereslet hiányában – már nem lehetséges opció, így az elhullások magas számával az idei évben is számolnunk kell. Ki fogunk alakítani egy kisebb KEOP élőhely-rekonstrukcióval érintett, területeinket folyamatosan kezelő, legeltetett fiatal racka állományt, melyet nem kívánunk berrgetni. 2015. évben Igazgatóságunk előirányzat maradványa terhére adás-vételi szerződést kötött a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatósággal 30 cikta jerke megvételére, a KEOP pályázatunk által kezelt területek legeltetéssel történő ellátása érdekében.

#### *Kápolnapuszta, Bivalyrezervátum*

Kápolnapusztán naponta „pásztor” segítségével jártak ki a bivalyok a környék legelőire, ennek köszönhetően ez az állomány továbbra is nagyon szelíd maradt. A 2014. évben Hortobágyról vásárolt új tenyészbikánk (Rigó), a 2015. évben folyamatosan fedezett egy tehéngulyát.

Az állataink jó kondícióban vannak. Ami gondot okoz, hogy a KEHOP-ban tervezett fejlesztéseink elkészülte előtt, a legelőterületek korlátozottsága miatt az éves kor körüli tenyészállományunkat külön csordában nem tudjuk elhelyezni. Bemutató céllal állandóan a majorban továbbra is tartunk növendékállatokat és szürke marha tehéneket.

Jelentős nagyságú szaporulat volt a bivalyállományban 2015-ben. Az itt született borjakból az elmúlt évi és korábban született üszöket a vérvonal, az őshonos támogatás elérése és kezelési céljaink miatt folyamatosan megtartottuk, a bivalyállomány az Igazgatóságon 2015. évben nagyon jelentősen növekedett. A növekedés oka egyébként a vágóállat értékesítés 2016-ra történő átütemezésével is magyarázható.

#### *Zalavár, legelő*

A 2014-ben született borjainkból a bikák a 2015. év során értékesítésre kerültek.

Zalaváron a majorban továbbra is két, mintegy 80-as létszámú gulya van, tenyészidőszakban egy-egy tenyészbikával (Szilaj és Duhaj). Szilaj bikánkat az év közepén lábszerkezeti és más állategészségügyi problémák érték el, ezért egy új bivaly tenyészbika vételére (Petúr) volt szükség, mely a kellő vizsgálatok és karantén után – ősz óta fedez az egyik gulyánkban. A takarmánymennyiséggel a 2015. évben nem volt problémánk. Az elmúlt évben a legmagasabb mennyiségű és jó minőségű szálastakarmányból rekordmennyiség került betakarításra. A legeltetési idő e területen is hosszú volt tavaly és a legelő hozama is kitűnő volt az év során. A zalavári bivalytelepet használta teljes kapacitással az Igazgatóság. A megvalósult fejlesztés a két istálló teljes felújítására, állatjóléti létesítmények beruházásra terjedt ki. Ezt új vízbekötéssel, csapadékvíz elvezetéssel tervezzük tovább korszerűsíteni. A KEOP pályázatból vásárolt erőgépek az év során nagy területteljesítménnyel, kiváló minőségben teljesítették területkezelési feladataikat. A feleslegessé vált eszközeink értékesítésére a 2015. évben sor került. 4 darab sok munkaórát használt MTZ traktort vásároltak meg tőlünk pályázati hirdetmény alapján, elsősorban helyi családi gazdálkodók.

A BfNPI 2015 decemberében előszerződéseket kötött hagyományos magyar kutyafajták vételére. Ennek keretében 1 komondorkölyköt, 1 mudikölyköt vettünk. Ezeket az ebeket 1-1 természetvédelmi őr kollégánk közvetlen gondozásába adtuk. Két pumikölyköt is vásároltunk, melyek 2016 év tavaszán kerülnek Igazgatóságunkra, egyikük Salföldre a Természetvédelmi Majorba, a másik pedig a Zalaegerszegi irodába fog kerülni. Salföldön a terveink szerint nem csupán a bemutatást gazdagítja, hanem pásztorkutyaként a Csöngé-hegy legeltetéssel való kezelésében közvetlenül is közreműködik.

Igazgatóságunk a pumi fajta ritka géneket hordozó vonalainak fenntartásában tevékenykedni fog. Az üggyel kapcsolatos egyeztetéseken és tárgyalásokon az igazgató által megbízott felelős több alkalommal képviselte. Az őshonos pásztorkutyafajtákból Salföldön az odalátogatók számára bemutatjuk. A Kápolnapusztai Bivalyrezervátum vállalkozó üzemeltetője komondorokat tenyészt, mely állatok egy részét ott a látogatók a bemutatóhelyen megtekinthetik.

### 5.5.2. Génmegőrzési tevékenység ismertetése növények esetében

Igazgatóságunk központjánál (8229 Csupak Kossuth u. 16., létesítés: 2005, szabadon látogatható), és Tihanyban a Belső-tó melletti ingatlanunkon (létesítés: 2003, szabadon látogatható) van két kisebb gyümölcsöskert. Továbbá a Pécsely Fő u. 125. szám alatt található szolgálati ház kertjében is több régi gyümölcs tájfajta megtalálható.

Az alább megadott gyümölcsfajok és fajták találhatóak meg gyűjteményeinkben:

- cseresznye: fehér cseresznye (cserszegi mézes), korponai cseresznye (borízú cseresznye), rétes cseresznye
- meggy: cukor meggy
- szilva: kései szilva, fehér szilva, zöld ringló
- sárgabarack: ananász kajszi
- alma: pogácsa alma, batul, őszi alma, üveg alma, páris alma, citrom alma, bőralma, nyári fontos
- körte: szegfű körte, osztrák körte, szüreti körte, kálmán körte, árpával érő
- házi berkenye (oltott, nagygyümölcsű változat)
- bécsi szeder (*Morus nigra*) oltott példánya.

Vizes élőhelyekhez kötődő "lápi" növények génmegőrzése történik a pécselyi szolgálati lakás szaporítókertjében (*Primula farinosa* ssp. *alpigena*, *Trollius europaeus*, *Allium suaveolens*, *Senecio umbrosus*, *Carex buxbaumii*, *Gladiolus palustris*, *Menyanthes trifoliata*, *Adenophora lilifolia*).

## 5.6. Erdőterületek, erdőgazdálkodás

### 5.6.1. Nem saját vagyonkezelésben lévő és Natura 2000 erdőterületek

Működési területünkön lévő védett és Natura 2000 erdőterületeket elsősorban 5 erdőgazdaság, illetve egyéb, főként magángazdálkodók kezelik. Korábban az állami erdészetek területeire önálló erdőtervezési szintű üzemtervezés készült teljes körű tervezéssel és hozamszabályozással. 2010 óta tiszta körzetszintű tervezés folyik. Így gyakran előfordul, hogy az erdőgazdálkodó üzemterve lejár, és jó pár évig nem rendelkezik új erdőtervezéssel.

Ilyenkor erdőtervezési határozatok kerülnek meghozatalra, melyek mind az erdészeti hatóság, mind a természetvédelmi kezelő többletmunkáját igénylik. A körzeti erdőtervezésekben a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság, mint természetvédelmi kezelő elejétől végig részt vesz, így olyan erdőtervezési határozatok készülnek, melyek mind a védett, mind a Natura 2000 célkitűzéseivel összeegyeztethetőek.

### 5.6.2. Saját vagyonkezelésben lévő erdőterületek kezelése

Az Igazgatóság kezelésében lévő erdőterületek nagysága 2068,36 ha. Ez az adat azért nincs összhangban a művelési ágak megoszlásánál bemutatott adatokkal, mivel itt csak az üzemtervezett erdőterületekről beszélünk. Több üzemtervezett erdő gyepterületen helyezkedik el, illetve a 0,15 ha-nál kisebb erdőművelési ágú önálló erdőterületek nem kerülnek üzemtervezésre. Az erdők túlnyomó többsége egykori szövetkezeti kezelésben volt, nagy nehézséget okoz a szétszórtságuk, 64 község határában helyezkednek el. A különböző és változatos termőhelyeken lévő erdők fajösszetétele is igen eltérő képet mutat. A bükköstől a cserszömörccés karsztbokorerdőkig erre a vidékre jellemző erdőtársulások szinte mindegyike előfordul. Legjellemzőbbek a cserestölgyesek, de lúpvidéken égeresek, fűzesek, néhol telepített akácok, fekete és erdeifenyvesek, virágos kőrisesek, iszaptárolókra ültetett fűzesek, illetve ártéri erdők egyaránt megtalálhatók. Az úgynevezett egyéb keménylombos állományok aránya viszonylag magas.

Az állományok jelentős része a termőhelyi viszonyok miatt gyenge fatermő képességű, és záródásuk is alacsony. Erdőgazdálkodásról a szó szoros értelmében nem is lehet beszélni. Tevékenységünk elsősorban a megörökölt folyamatos erdősítések ápolására, a nevelő vágásokra és egészségügyi termelésekre korlátozódik. Az állománynevelés során az erdők természetszerűségén próbálunk javítani, idősebb állományokban javarészt Pro Silva illetve rezervátum szemléletű erdőkezelés folyik. (A megörökölt folyamatos erdősítésnél a Letenye 27 F és Balatonmagyaród 5 F erdőterületekre utaltunk, melyet még az előző tulajdonos termelt le, de nekünk kell felújítani.)

#### Erdőterületek üzemmódonként való megoszlása.

|              |            |
|--------------|------------|
| 1. Vágásos   | 1099,67 ha |
| 2. Szálaló   | -          |
| 3. Átalakító | 536,70 ha  |

|                                  |                   |
|----------------------------------|-------------------|
| 4. Faanyagtermelést nem szolgáló | 431,99 ha         |
| <b>Összesen:</b>                 | <b>2068,36 ha</b> |

#### **Erdőterületek megoszlása fafajok szerint:**

|                       |                   |
|-----------------------|-------------------|
| 1. kocsányos tölgy    | 154,05 ha         |
| 2. kocsánytalan tölgy | 19,31 ha          |
| 3. egyéb tölgy        | 81,67 ha          |
| 4. cser               | 270,70 ha         |
| 5. bükk               | 33,98 ha          |
| 6. gyertyán           | 58,19 ha          |
| 7. akác               | 281,22 ha         |
| 8. juhar              | 68,55 ha          |
| 9. szil               | 31,78 ha          |
| 10. kőris             | 341,08 ha         |
| 11. egyéb kemény lomb | 15,53 ha          |
| 12. nemes nyár        | 38,63 ha          |
| 13. hazai nyár        | 37,52 ha          |
| 14. fűz               | 254,21 ha         |
| 15. éger              | 275,51 ha         |
| 16. hárs              | 25,14 ha          |
| 17. egyéb lágy lomb   | 4,04 ha           |
| 18. erdei fenyő       | 21,56 ha          |
| 19. feketefenyő       | 48,12 ha          |
| 20. vörösfenyő        | 0,23 ha           |
| 21. üres              | 7,34 ha           |
| <b>Összesen:</b>      | <b>2068,36 ha</b> |

#### **Erdőfelújítás, erdőtelepítés:**

Erdőfelújítási kötelezettség 19,21 ha, siker 15,19 ha (79,1 %).

Erdőfelújítási hátralék területe: 6,45 ha.

A hatóság által kiszabott bírság összege: 290.000 Ft.

Erdőtelepítés: 24,36 ha, siker: 20,30 ha (83,3 %). Ebből 20,0 ha a „*Környezetvédelmi Visszaforgó Hitelalap Összegének környezetvédelmi célú támogatásokra való felhasználásáról*” készített előterjesztésben célként megjelölt klímaerdő telepítése (2010-ben).

Célállományokat tekintve: kocsányostölgyes: 28,47 ha, cseres-kocsányostölgyes: 5,07 ha, cseres-kocsánytalantölgyes: 0,5 ha, cseres: 0,64 ha, kőrises: 5,50 ha, égeres: 2,3 ha, hazainyaras 0,57 ha, egyéb keménylombos: 0,52 ha.

#### **Mag- csemetetermelés:**

Igazgatóságunk magtermő állománnyal nem rendelkezik, csemetetermelést nem folytat. A természetes felújításokat részesítjük előnyben, csak szerkezetátalakítás esetén folyamodunk csemetevásárlásra.

#### **Fakitermelési munkák:**

Tarvágást nem hajtottunk végre:

Növedékfokozó gyérités:

Tervezett terület 1,99 ha, végrehajtva 1,99 ha, átlagos erély 20 m<sup>3</sup>/ha.

Készletgondozó használat:

Tervezett terület 2,46 ha, végrehajtva 2,46 ha. Átlagos erély 41 m<sup>3</sup>/ha.

Egészségügyi termelés:

Tervezett terület 4,38 ha, végrehajtva 0,45 ha, (3,93 ha 2016. februárjára húzódott át).

#### **Károsodott területek:**

Egy 4,95 ha-os területen összesen 60 m<sup>3</sup> széldöntés történt, amit jelentenünk kellett, egyéb károsodás nem számottevő.

#### **Saját megvalósítású erdőkezelés:**

Folyamatos erdősítések ápolása: 9,18 ha-on, részt vevő dolgozók száma 3 fő.

Mindösszesen: 9,18 ha-on 3 fő.

## 5.7. Vadászterületek, vadgazdálkodás

| No. | Vadászterület megnevezése (ahol az igazgatóság a vadászatra jogosult)                               | Kiterjedése (nettó ha) |
|-----|---|------------------------|
| 1   | Balatoni Nemzeti Park Igazgatóság Tihanyi VE (19-304010-4-3-0 kódszámú vadászterület)               | 2 849                  |
| 2   | Balatoni Nemzeti Park Igazgatóság Badacsony és környéke VE (19-303910-4-3-0 kódszámú vadászterület) | 7 980                  |
| 3   | Balatoni Nemzeti Park Igazgatóság Kis-Balaton VE (20-202810-4-3-0 kódszámú vadászterület)           | 7 567                  |

Igazgatóságunk a 2007. március 1-től kialakított három vadgazdálkodási egységében – csakúgy, mint a korábbi évtizedekben – folytatott vadgazdálkodást a 2008., a 2009., 2010., 2011., 2012., 2013., 2014. és a 2015. évben is. A korábbi évek gyakorlatában semmilyen érdemi változtatást nem tettünk.

A Tihany Vadgazdálkodási Egységében egy fő természetvédelmi őr látja el a hivatásos vadászati teendőket. Az éves kilövéseknek a 2015. évben is elsődleges célja a vaddisznó, és gímszarvas kiszorítása volt, valamint a róka, dolmányos varjú és a szarka állományának erőteljesebb csökkentése. A vaddisznó állománya számottevően csökkent, már az egymást követő második évben tapasztaljuk, okait nem ismerjük. Noha a 2015-ös esztendő (is) vadkárok szempontjából mindhárom vadászterületen kedvezően alakult, a szélsőséges „belterületi” vadkárok megjelenésére mindenütt számítani lehet. Jellemzően a korábbi években a vaddisznó éves terítéke 15-20 db körül mozgott, míg 2007-ben 40 egyed került puszkavégre, 2008-ban több mint 50, 2009-ben 65, 2010-ben 80, 2011-ben 48, 2012-ben 83, 2013-ban 57, 2014-ben 50 és 2015-ben 43 példány.

A Badacsony és környéke Vadgazdálkodási Egységében 3 fő természetvédelmi őr látja el a hivatásos vadászati teendőket. A terület vadgazdálkodási adottságait tekintve hasonló Tihanyhoz, a vaddisznók létszáma és terítéke is hasonlóan alakult. Biztonsági okokból nem vadászható, de a vadkár szempontjából kiemelten érzékeny Szigliget belterülethez közeli területen két vaddisznó élővad befogónkban összesen 18 példányt sikerült befognunk, összességében azonban itt is kevesebb vaddisznóval találkoztunk az elmúlt évhez képest. Tihanyban és Badacsonyban jó eredményt értünk el bérvadásztatás tekintetében; hat példány őzbakot és hat példány gímszarvas bikát értékesítettünk összesen. Mindkét területünkön rendszeresen láttunk aranysakált.

A Kis-Balaton Vadgazdálkodási Egységében 4 fő természetvédelmi őr lát el hivatásos vadászati feladatokat is. A vadászterület, mint élőhely folyamatosan átalakul, vadgazdálkodási tekintetben veszít értékéből. A Kis-Balaton II. ütemen folyó átalakítási munkálatok volumene és későbbi eredménye tartósan negatívan jelentkezik a terület vadeltartó képessége szempontjából. A vízszint megemelése egyes területrészekben szintén a projekt része, amely a vad tartós kiszorulását eredményezte. Nincsen változás a vízügyi közmunka program bonyolításában sem, azaz több brigádban a száz főt is meghaladó létszámban van jelen, nem mindig csak a munkájára koncentrálva... A csaknem 7 600 ha-os vadászterületből - a fenti okoknak köszönhetően és a fenti feltételekkel – állandósulni látszik a vadászható 1 200 – 1 500 ha-os vadászható terület nagyság.

Leírtak a vadászati tevékenységet nehezítik, a bérvadásztatást ellehetetlenítik. Gímszarvasunk, de főként vaddisznóink kevesebb, ami van, az is csak késő éjszaka mozdul meg. Őállományunk csökkenéséről évek óta beszámolunk, feltehetően az itt véglegesen megtelepedett aranysakál családok az ő helyzetükön még pluszban is rontanak.

Feltehetően vaddisznó létszám szabályozásában is intenzíven részt vesznek (malacok), ugyanakkor megváltoztak gímszarvas élőhelyeink, ezáltal a „szarvasbögő” területeink is. Mezőgazdasági káraink mértéke a kiemelt figyelemnek, az épített vadkárrelhárító kerítéseknek, no és a szerencsének köszönhetően alacsony volt.

Összességében vadászterületeinken kevesebb az őz és talán a vaddisznó, míg a gímszarvas létszáma nem változott.

A kísérleti Larssen-csapdás szárnyas dűvad állományapasztás tapasztalatai kedvezőek, a jövőben mindhárom vadászterületen megpróbáljuk alkalmazni, sajnos az alacsony kilométer keret e feladat ellátásában tipikus hátráltató tényező. A jövőt tekintve kiemelt feladat a róka fokozott állományapasztása is.

Mindenhol részt vettünk a róka immunizálásban és a vaddisznók sertéspestis vizsgálatában. Hivatásos vadászaink megfelelő szakképesítéssel rendelkeznek, plusz feladatukat lelkiismeretesen, jó hozzáállással, folyamatos továbbképzést vállalva látják el. Szolgálati fegyvereink lassan felújításra, cserére szorulnak, különös tekintettel a hozzájuk tartozó optikai eszközökre.

Együttműködésünk folyamatos a Megyei Vadászati Hatóságokkal és a Vadászkamarákkal.

## 5.8. Nyilvántartott halgazdálkodási vízterületek

| No. | A halgazdálkodási vízterület megnevezése (ahol az igazgatóságé a halászati jog) | Kiterjedése (ha) |
|-----|---|------------------|
| 1   | Murarátka, Mura-holtág (053/1 hrsz)   | 2,4              |
| 2   | Letenye, Bodzás-tó (0291/1/b hrsz)  | 5,7              |

A Mura két holtága esetében az érintett halászati víztereknek elsősorban az őshonos halfajok állományainak természetes szaporodó-helyeként kell szolgálni, amely megfelelő szaporulat esetén a környező vizek utánpótlását is biztosíthatja, áradáskor természetes úton, míg megfelelő szaporulat esetén áttelepítéssel. A területen a szükséges halászati beavatkozások kizárólag - az éves rendszerességgel elvégzett állományfelmérés alapján folytatandó - állományszabályozásra korlátozandóak. Erre idegenhonos halfajok megjelenése illetve esetleges egészségügyi problémák esetén kerülhet sor. Ezen feladatok elvégzését az Igazgatóság saját ember- és eszközállományával el tudja végezni.

Az érintett területek árvíz esetén közvetlen kapcsolatba kerülnek a Murával, így az ott található őshonos halfajok szaporodó-helyeként is szolgálhatnak, emiatt a nagytestű egyedek közlekedését a folyó és e területek között nem szabad korlátozni.

A különleges rendeltetésű halgazdálkodási vízterületek körének bővítési javaslatát, lehatárolását előkészítettük közel 6 000 ha kiterjedéssel. 2015 novemberében a hatósági eljárás megindult.

Igazgatóságunk 2008 nyarán képviselket kapott a BH Zrt. felügyelő bizottságában, 2009 augusztusától szétvált a Zrt., majd október 01-től a Balatoni Halgazdálkodási Nonprofit Zrt. a vagyonkezelésünkbe került. 2014 nyaratól az alapítói jogokat a Földművelésügyi Minisztérium gyakorolja, Igazgatóságunk ilyen irányú feladata megszűnt, a Felügyelő Bizottságban azonban a szakmai képviselket továbbra is biztosított.

Az eredmények közé soroljuk a középtávú szakmai koncepció és a szigorúbb, veszteséggel nem számoló költségvetés elfogadtatását, amelynek betartásával 2010-től az előzetes pesszimista várakozásokkal ellentétben a Zrt. pozitív mérleggel zárta valamennyi üzleti évet. Igazgatóságunk részéről ahol lehetett segítséget nyújtottunk a megerősített kommunikáció kialakításában.

### 5.8.1. Védett nyilvántartott halgazdálkodási vízterületek

| No. | Országos jelentőségű védett vízterek*           | Kiterjedése (hektár)/ Hossz (méter) | Elfogadott kezelési terv (+/-) |
|-----|---|-------------------------------------|--------------------------------|
| 1.  | Balaton (Bozsai-ö. nélkül, NP része)            | 33 ha                               | -                              |
| 2.  | Balaton (Bozsai-ö. fokozottan védett, NP része) | 50 ha                               | -                              |
| 3.  | Balatonhenyei-tó                                | 4 ha                                | -                              |
| 4.  | Barkás-tó                                       | 1 ha                                | -                              |
| 5.  | Belső-tó  | 40 ha                               | -                              |
| 6.  | Bika-tó   | 1 ha                                | -                              |
| 7.  | Bonta-tó  | 1 ha                                | -                              |
| 8.  | Burnót-patak                                    | 13 263,76 m                         | -                              |
| 9.  | Cölömpös-árok                                   | 3,943 ha                            | -                              |

|     |   |              |   |
|-----|---|--------------|---|
| 10. | Cserkás-tó  | 1 ha         | - |
| 11. | Csókakői-patak  | 0,855 ha     | - |
| 12. | Eger-patak  | 18 044,072 m | - |
| 13. | Egyesített-övcsatorna   | 11,4 ha      | - |
| 14. | Garabonci-malomárok   | 4,129 ha     | - |
| 15. | Garabonci-patak   | 3,5 ha       | - |
| 16. | Határbelvíz-csatorna (Táska 097, Somogyszentpál 027, 034 és 036 hrsz) | 2,3097 ha    | + |
| 17. | Határkültvíz-csatorna (Somogyszentpál 019 hrsz.)                      | 12,7371 ha   | + |
| 18. | Hévízi-tó   | 18 ha        | + |
| 19. | Horogi-séd  | 4 870,244 m  | - |
| 20. | Kálomis-tó  | 3 ha         | - |
| 21. | Kenderáztató-csatorna   | 3,39 ha      | - |
| 22. | Kettős-tó   | 2 ha         | - |
| 23. | Kis-Balaton I. tározó   | 2 014 ha     | - |
| 24. | Kis-Balaton II. tározó  | 5 197 ha     | - |
| 25. | Kisörspusza   | 51 ha        | - |
| 26. | Kornyi-tó   | 20 ha        | - |
| 27. | Külső-tó  | 64 ha        | - |
| 28. | lápok   | 116 ha       | - |
| 29. | Lesence-patak   | 6 911,931 m  | - |
| 30. | Marótvölgyi-csatorna  | 4,23 ha      | - |
| 31. | Miháldi-vízfolyás   | 9,024 ha     | - |
| 32. | Mindszentkállai-árok  | 3 632,571 m  | - |
| 33. | Monostori-tó  | 3 ha         | - |
| 34. | Mura-folyó és holtágai  | 256 ha       | + |
| 35. | Nádas-tó  | 6 ha         | - |
| 36. | Nyugati-övcsatorna (Táska 0103 és 0126 hrsz.)                         | 5,3854 ha    | + |
| 37. | Radai-patak   | 2,25 ha      | - |
| 38. | Sárosfői Halastavak   | 40 ha        | - |
| 39. | Sásdi-patak   | 2 171,838 m  | - |
| 40. | Szabari-patak   | 1,9 ha       | - |
| 41. | Szentbékállai-árok  | 5 185,686 m  | - |
| 42. | Tüskés-tó   | 4 ha         | - |
| 43. | Zala-somogyi határárok  | 6,0665 ha    | - |
| 44. | Zirci Arborétumi-tó   | 1 ha         | + |

A táblázatban csak azon országos jelentőségű védett természeti területeken elhelyezkedő tavakat tüntettük fel, melyeknél a földhivatalban a kivett (pl. tó, holtág) kifejezés szerepel. A kivett (csatorna) területek és egyéb vízfolyások szintén nem szerepelnek itt. A láp területeken a tavak a tőzeg kitermelése következtében alakultak ki. Ilyen viszonylag sok található Zala megyében a Szévíz-patak és a Principális-csatorna mentén, valamint Veszprém megyében Mezőlak mellett. A Balatonból a BfNP részeként védett hrsz-ek szerepelnek.

#### 5.8.2. Védett halastavak

| No.              | Védett halastavak   | Kiterjedése (ha) | Kezelési terv (+/-) |
|------------------|---|------------------|---------------------|
| 1                | Sárosfői Halastavak (Nemeshany) (országos jelentőségű természetvédelmi terület) | 40               | -                   |
| 2                | Tőreki Halastavak (Siófok) (helyi jelentőségű természetvédelmi terület)         | 38               | +                   |
| <b>Összesen:</b> |   | <b>78</b>        |                     |

## 5.9. Természetvédelmi mentőtevékenység

| No. | A faj magyar és tudományos neve  | Védettség foka (védett-V, fokozottan védett-FV) | A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése  |
|-----|--|---|---|
| 1   | Balkáni gerle<br>( <i>Streptopelia decaocto</i> )                        | V   | Sérült madár mentése, menhelyre szállítás, 1 esetben  |
| 2   | Denevér  | V, FV   | Denevérek mentése (fehérszélű denevér, kései denevér)   |
| 3   | Egerészölyv<br>( <i>Buteo buteo</i> )                                    | V   | Sérült madár mentése, menhelyre szállítás, 11 esetben   |
| 4   | Énekes rigó<br>( <i>Turdus philomelos</i> )                              | V   | Sérült madár mentése, menhelyre szállítás, 1 esetben  |
| 5   | Erdei fülesbagoly<br>( <i>Asio otus</i> )                                | V   | Sérült madár mentése, menhelyre szállítás, 1 esetben  |
| 6   | Fehér gólya<br>( <i>Ciconia ciconia</i> )                                | FV  | Sérült madár mentése, 6 esetben   |
| 7   | Házi rozsdafarkú<br>( <i>Phoenicurus ochruros</i> )                      | V   | Sérült egyed mentése, menhelyre szállítás, 1 esetben  |
| 8   | Jégmadár<br>( <i>Alcedo atthis</i> )                                     | V   | Sérült egyed mentése, menhelyre szállítás, 1 esetben  |
| 9   | Karvaly<br>( <i>Accipiter nisus</i> )                                    | V   | Sérült madár mentése, menhelyre szállítás, 1 esetben  |
| 12  | Királyka<br>( <i>Regulus regulus</i> )                                   | V   | Sérült egyed mentése, menhelyre szállítás, 1 esetben  |
| 13  | Macskabagoly<br>( <i>Strix aluco</i> )                                   | V   | Sérült madár mentése, menhelyre szállítás, 2 esetben  |
| 14  | Meggyvágó<br>( <i>Coccothraustes coccothraustes</i> )                    | V   | Sérült egyed mentése, menhelyre szállítás, 1 esetben  |
| 15  | Molnárfecske<br>( <i>Delichon urbica</i> )                               | V   | Sérült madár mentése, menhelyre szállítás, 1 esetben  |
| 16  | Réti sas<br>( <i>Haliaeetus albicilla</i> )                              | FV  | Sérült madár mentése, 1 esetben   |
| 17  | Sarlósfejsze<br>( <i>Apus apus</i> )                                     | V   | Sérült egyed mentése, 1 esetben   |
| 18  | Sérült, legyengült, fiatal védett állatok mentése, mentőhelyre juttatása | V, FV   | Sárgarigó, egerészölyv (4), sün, macskabagoly, vörös vércse, sarlósfejsze, rozsdafarkú, molnárfecske, mókus, fehér gólya (7), nagy fakopáncs (2), kakukk (2), zöldküllő, darázsölyv, gyöngybagoly, seregély, törpegém, erdei szalonka, nagykovács, énekes rigó, karvaly |
| 19  | Tengelic<br>( <i>Carduelis carduelis</i> )                               | V   | Sérült egyed mentése, menhelyre szállítás, 1 esetben  |
| 20  | Vadmacska<br>( <i>Felis silvestris</i> )                                 | FV  | Csapdával fogott egyed mentése, szabadon engedés, 1 esetben   |
| 21  | Vidra ( <i>Lutra lutra</i> )   | FV  | Sérült vagy településen rekedt állatok mentése  |
| 22  | Vörös vércse<br>( <i>Falco tinnunculus</i> )                             |   | Sérült madár mentése, menhelyre szállítás, 3 esetben  |
| 23  | Vörösbecy<br>( <i>Erythacus rubecula</i> )                               | V   | Sérült madár mentése, menhelyre szállítás, 1 esetben  |
| 24  | Zöld küllő<br>( <i>Picus viridis</i> )                                   | V   | Sérült madár mentése, menhelyre szállítás, 1 esetben  |

A sérült egyedeket a székesfehérvári Madárkórház Alapítványhoz, és a Fővárosi Állat- és Növénykertbe szállítjuk.. Az állatorvosi kezelést nem igénylő egyedeket a fenékpusztai Madármentő Állomásra, illetve a kőszegi Chernel-kertbe visszük.

## 6. Tájvédelem

### 6.1. Egyedi tájértékek

Az Európai Táj Egyezmény megvalósításának részeként a természetvédelem állami szervezeteinél 2010-2011-ben a TÉKA program keretében végzett munka megalapozta az egyedi tájértékek felvételezését. Azóta évről évre lassabb ütemben, de folyamatosan bővül az egyedi tájértékek adatbázisa, mely végül a Természetvédelmi Információs Rendszerben (TIR), illetőleg 2015-től az OKIR rendszer adatbázisában kerül rögzítésre, ezzel a hatósági munkát és a települési értékvédelmet egyaránt szolgálja.

A 2015. évben 4 település, Misefa, Nemesgulács, Somlóvásárhely, Várvölgy egyedi tájértékeinek terepi felvételezése, az adatok rögzítése és feldolgozása történt meg.

|  | Települések száma | Egyedi tájértékek száma |
|--|-------------------|-------------------------|
| TÉKA program keretében készült felülvizsgálat korábbi felmérés alapján (2010-11)   | 39                | 1 911                   |
| TÉKA program keretében készült új felmérés (2010-11)                               | 20                | 862                     |
| <b>Nyilvántartott egyedi tájérték összesen Téka program keretében, 2011. végén</b> | <b>59</b>         | <b>2 773</b>            |
| 2012-14. évben készült felmérések összesen   | 13                | 458                     |
| <b>2015. évben készült felmérések</b>  | <b>4</b>          | <b>167</b>              |
| <b>Nyilvántartott egyedi tájérték összesen 2015. végén</b>                         | <b>76</b>         | <b>3 398</b>            |

### 6.2. Településrendezési eszközök és területrendezési tervek véleményezése, közreműködés az elkészítésben

| Véleményezett terv típusa   | Tervek száma | Érintett települések száma   |
|---|--------------|--|
| Országos jelentőségű terv (OTrT, Btv, vízpart-rehabilitációs szabályozás módosítás előkészítése, Balatoni Üdülő Körzetre von. tervek) | 7            | BfNPI teljes működési területe   |
| Térségi, ill. megyei jelentőségű terület-fejlesztési terv módosítás előkészítése (Veszprém, Zala, Somogy megye)                       | 3            | Veszprém és Zala megye, a Balatoni Kiemelt Üdülőkörzet Somogy megyei része |
| Településrendezési tervek, szabályozások, településrendezési eszközök módosítása  | 117          | ”  |
| <b>Összesen:</b>  | <b>127</b>   |  |

#### Országos és térségi jelentőségű tervek, koncepciók

A 2015. évben előkészített és egyeztetett módosítások és tervek:

- az Országos Területrendezési Terv és a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Területrendezési Terve alkalmazása során felmerült problémák, eltérések jelzése, részben az országos jelentőségű tervek várható felülvizsgálatának előkészítéseként, részben a konkrét településrendezési eszközök készítése, módosítása során a véleményezési eljárásban. Több településrendezési terv kapcsán elmerült a Btv egyes részleteinek módosítása.
- Egyes települések esetében felmerült a Balaton vízpartját érintő fejlesztések terve. Ennek feltételeként felvetődött a település vízpart-rehabilitációjáról szóló TNM rendelet és terv módosításának szándéka (ezek előkészítésében szakmai közreműködés).
- Az OTrT-hez és a Balaton törvényhez kapcsolódóan folytatódott a közlekedési ágazati tervezés. Erre vonatkozó dokumentum és egyes fejlesztési szándékok kapcsán közreműködtünk a természetvédelmi kezelési szempontok megismertetésével. Folyamatos jó párbeszéd és együttműködés alakult ki a Balatoni Fejlesztési Tanáccsal a térséget érintő kérdésekben.



### Településrendezési eszközök egyeztetése, véleményezése

Folyamatosan végeztük a BfNPI működési területén levő települések átfogó szabályozásához, illetve településrendezési eszközei részleges módosításához kapcsolódó feladatokat: természetvédelmi adatszolgáltatás teljesítését és a dokumentációk véleményezését, az eljárások valamennyi szakaszában, stratégiai programoktól a konkrét településfejlesztési, területhasználati témákig.

A településrendezési tervek részét képező szakmai dokumentumok és tervek meghatározzák a települések területhasználatát, a tevékenységek feltételeinek, intenzitásának kereteit. Az önkormányzati rendelettel elfogadásra kerülő terveket helyi jogszabályként alkalmazzák, a jogszabályok és gyakorlat szerint általában legalább 5-10 évig. Ezért a véleményezés során Igazgatóságunk minden esetben képviseli a természetvédelmi jogszabályok, ökológiai értékek, hazai és uniós védettség és a tájkarakter megőrzésének szempontjait.

Problémát a partnerek: tervezők, önkormányzatok részéről főként a nem megfelelő terv-előkészítésben látunk. A tervezési program hiányossága a legtöbb esetben a hatályos jogszabályoknak megfelelő településrendezési eszközök készítését lehetetlenné teszi; a tervezési programban nem szereplő (de a hatályos jogszabályok miatt szükséges) változtatások nem történnek meg. A leírt hiba a jogszabályban rögzített tervegyeztetés esetén is fennáll és csak a tervek, beruházások előkészítését megelőző kapcsolattartás, megbeszélés esetén lenne elkerülhető. E célra a BfNPI képviselői mindig készen állnak.

### Településrendezési tervek érvényesülése, visszamutatás

A 2015. évben történt jogszabályi változás a településrendezési tervekkel kapcsolatban lehetővé teszi a tárgyalásos eljárás lefolytatását. Ezzel sok esetben éltek a főépítési hatáskört ellátó Kormányhivatalok, a vélemények ütköztetését és a közös konszenzus kialakítását elősegítve. Ez az új eljárási mód – bár a rendkívül rövid határidők miatt többlet munkát jelent számunkra - összességében kedvező tapasztalatokat mutatott.

A módosított településrendezési terveket – önkormányzati jóváhagyásuk után – ismét meg kell küldeni a véleményező szervezetek, így Igazgatóságunk számára is. Az utóellenőrzés lehetőséget ad a korábbi - jogszabállyal alátámasztott – szakági véleményezés érvényesülésének ellenőrzésére, szükség esetén jogorvoslatra. Kedvező gyakorlat azonban, hogy a véleményezési eljárásokban a főépítési jóváhagyást megelőzően – akár több egyeztető tárgyalás és termódosítás eredményeként – kialakítható a jogszabályoknak megfelelő konszenzus, mely a tervek jóváhagyásának feltétele.

További biztosíték, hogy a településrendezési tervek véleményezési eljárásának lezárását követően a főépítésként eljáró Kormányhivatal záró véleményében a jóváhagyást csak a véleményező szervezetek egyetértése esetén adja meg.

A településrendezési tervekre vonatkozóan a tapasztalatok szerint főként az alábbi problémák jelentkeznek:

- Az elfogadott településrendezési terv nem lehet ellentétes a jogszabályokkal alátámasztott véleményezéssel. Sok esetben azonban hiányos: nem épülnek be a természetvédelmi és tájvédelmi kezeléshez, előírt használathoz szükséges előírások. Ennek egyik oka az, hogy számos településrendezési terv csak az éppen aktuális változásokra készül, programjába még az előzetes tájékoztatásban jelzett szakági témák sem épülnek be. Másik oka a szakmai követelmények és jogszabályok teljes körű ismeretének hiánya, vagy alkalmazására vonatkozó szándék hiánya.
- Nem készül a teljes településre vonatkozó rendezési terv, vagy felülvizsgálat. Csak az éppen felmerült részkérdésről rendelkezik a terv.
- Nem történik meg a településrendezési terv önkormányzati jóváhagyása – ezzel elmarad az értékek és jogszabályok aktualizálása, a természeti értékek és a táj tervekbe foglalt konkrét védelme.
- A rendezési terv jóváhagyása csak fél év után, vagy később történik meg; illetve az elfogadott dokumentum jóval később kerül csak megküldésre a véleményezőkhöz felé.
- Az önkormányzatok felmerülő újabb beruházási szándék esetén gyakran hatályon kívül helyezik az érvényes településrendezési tervet. Új terv készítése, jóváhagyása éveken át nem történik meg; az átmeneti időben a terület sajátos (a jogszabályokba foglalt általánosságoktól eltérő, ill. a jogszabályok rendelkezése szerint a településrendezési eszközökben a konkrét településre kidolgozandó) értékeinek megőrzése nem biztosított. Így a természetvédelem célja is, a természeti és táji értékek is sok esetben sérülnek a megőrzéshez nem elégséges jogszabályok alkalmazásával.
- Sok esetben követhetetlenek a településrendezési tervek, melyek újabb módosítását nemegyszer az elfogadás után két-három hónappal ismét kezdeményezik, új beruházási szándékok függvényében.

A településrendezési eszközökre vonatkozóan 1 település esetében kereste meg érintett ügyfél panasszal a Jövő Nemzedékek Biztosának Hivatalát. A Biztos megkeresésére Igazgatóságunk is tájékoztatást adott az eljárásban képviselt álláspontjáról. A Biztosi Hivatal részéről az eljárás lezárásáról és annak törvényességét megállapító eredményéről kaptunk visszajelzést.

### 6.3. Fejlesztési koncepciók és egyéb tervek véleményezése

| Véleményezett terv típusa   | Tervek száma | Érintett települések száma                                       |
|---|--------------|--|
| <b>Fejlesztési koncepciók véleményezése</b>   |              |  |
| Térségi jelentőségű koncepciók  | 1            | Balatoni Kiemelt Üdülőkörzet egésze                              |
| Térségi jelentőségű koncepciók (Megyei fejlesztési tervek)  | 2            | Veszprém és Zala megye egésze, Somogy megye BÜK-be tartozó része |
| Település - fejlesztési koncepciók  | 8            | BfNPI működési területén   |
| <b>Jogszabály tervezet előkészítése</b>   |              |  |
| A készülő tájvédelmi jogszabályt előkészítő konferencián és szakági értekezlet munkában részvétel | 1            | Igazgatóság teljes működési területe                             |

#### Országos és térségi jelentőségű fejlesztési tervek, koncepciók

A 2015. évben véleményezett dokumentumok:

- Még 2014-ben az uniós forrásokra épülő fejlesztések új szakaszát előkészítő, nagy jelentőségű tervezés indult az Igazgatóság működési területét érintő megyékre vonatkozóan. Akkor a három megye területfejlesztési tervének dokumentációit (koncepció, program, környezeti értékelés) véleményezte Igazgatóságunk. 2015-ben kisebb területeket érintő rész kérdésekben találkoztunk az előkészítéssel.
- A készülő tájvédelmi jogszabály előkészítésében 2015. évben is aktívan részt vett Igazgatóságunk. Az év során a budapesti Téli Örökség Konferencián részvétellel, az év végén a tárca által szervezett szakmai műhelymunka keretében.

#### Fejlesztési koncepciók, tervek érvényesülése, visszamutatás

A véleményezett fejlesztési tervek további kidolgozásáról jelenleg nincs információnk.

A tájvédelmi jogszabály tervezet további előkészítésében, véleményezésében közreműködési szándékunkat jeleztük.

### 6.4. Tájvédelmi szakértői tevékenység

| Véleményezett terv típusa   | Tervek száma | Érintett települések száma                      |
|---|--------------|---|
| <b>Adatszolgáltatás - belföldi jogsegély</b><br>Egy-egy ingatlant vagy településrészt érintő megkeresés | <b>25</b>    | BfNPI teljes működési körén belül 1-1 település |
| Tájvédelmi szempontokról szakmai konzultáció  | <b>31</b>    | „   |
| Területhasználók, kezelők tájékoztatása   | <b>53</b>    | „   |
| <b>Tájvédelmi szakértői tevékenység</b>   | <b>-</b>     | -   |

A hatóságként vagy szakhatósági feladatkörben eljáró, Kormányhivataloknál működő Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztályoktól érkezett megkeresésekre adatszolgáltatást adtunk belföldi jogsegély keretében. Ezek tárgya a tájvédelmi kérdések mellett legtöbb esetben egyéb természetvédelmi vagy területhasználati kérdéseket is felvetett. Tárgyuk például kikötő bővítés, vízparti létesítmények, birtokközpont kialakítása,

műemlékek bemutatása (erdei kolostorromok), bányászat, közművek, telekalakítás, más célú hasznosítás volt. Megkeresés alapján szakmai tájékoztatással segítettük a természetvédelmi kezelési szempontok megismerését az Igazgatóság működési területén az egyedi beruházások, egyedi hatósági ügyek előkészítése céljából. Együttműködtünk tervezőkkel, beruházókkal, ügyfelekkel, önkormányzatokkal. Kirendelt tájvédelmi szakértőként 2015-ben nem jártunk el.

## 6.5. Tájvédelmi jelentőségű beavatkozások

Elsődlegesen a településrendezési eszközök tartalma, minősége határozza meg a tájléptékű változásokat – ebben a BfNPI az érkező megkeresések alapján minden esetben közreműködik. Emellett az egyes jelentősebb beruházások előkészítésében is (pl. infrastruktúra hálózatok, távközlési bázisállomások, kikötők, üzemcsarnok, bányaterület, szálloda) – megkeresés esetén – konzultációval segítséget nyújtottunk.

A védett területeket érintően Igazgatóságunk, mint természetvédelmi kezelő, szükség esetén ügyfélként közreműködik egyes eljárásokban. A 2015. évben ehelyett a hatósági ügyek előkészítése kapott hangsúlyt, melyben tájékoztatással, konzultációval sikerült érvényesíteni a tájvédelmi kezelés szempontjait.

A védett területeket érintő építési engedélyezési eljárások követésében – ezzel a védett területeket érintő változások megismerésében – segítséget jelent az építésügyben már bevezetett elektronikus ügyintézés, az ÉTDR nyomon követése. Változatlanul probléma azonban, hogy az építési ügyek a jogszabályi előírás ellenére a legtöbb esetben nem jelennek meg az ÉTDR felületén. Sok esetben nem teljesül a közzétételre vonatkozó jogszabályi rendelkezés, melynek biztosítása az építési engedélyezési eljárást lebonyolító hatóság feladata.

A védelem céljának érvényesülését és szép tájaink megőrzését sok esetben nehezíti a jogszabályok folyamatos változása, lényeges szabályozások megszűnése, a kevés helyszíni ellenőrzés (elsődlegesen építéshatósági vonalon), a beruházások szereplői részéről a szakmai felelősség vállalásának hiánya. Kritikus kérdésként említhető például a külterületi tájhasználat, épületek rendeltetésének megváltoztatása, külterületen kerítésépítés, fasorok védelmének teljes hiánya stb.

A felsoroltak miatt még inkább jelentőséget kap a tájékoztatás, kapcsolatok tartása főként a beruházások előkészítése során.

Egyéb tájvédelmi tevékenység, valamint szakmai kapcsolattartás, együttműködés:

- Részt vettünk a 2015. december 2-án a Jövő Nemzedékek Országgyűlési Biztosa Hivatalában megrendezett „Táji örökség megőrzése” c. konferencián.
- 3 fő részvétele az FM által 2015-ben szervezett tájvédelmi szakmai napok továbbképzésén; Réhely, 2015. október 14-15.
- 1 fő részvétele a 2015. december 9-10 között Hortobágyon megrendezett Tájvédelmi Műhelymunkában, melynek tárgya a készülő tájvédelmi jogszabály megalapozása volt.
- Részvétel tervtárgyalásokon, szakmai konzultációkon, együttműködés az építészet, településstervezés, örökségvédelem szervezeteivel (különösen a Balaton-felvidéket érintő világörökség várományos jelölés témakörében); önkormányzatokkal, civil szervezetekkel, tervezőkkel, építetőkkel, lakossággal (információcsere, közös terepi bejárás, tárgyalás, tájékoztatás formájában, valamint az érintett szakmabeliek és civilek megkeresésére).
- 2 fő részt vett Igazgatóságunktól a 2015. november 25-én Keszthelyen megtartott „A világörökség várományosi listáról a Világörökségi Helyszínné válásig” c. konferencián.
- Folyamatos az együttműködés a Balaton Fejlesztési Tanáccsal a térséget érintő kérdésekben; dokumentációk véleményezésében, fejlesztések előkészítésében.
- Kölcsönös tájékoztatással együttműködünk a Balaton Világörökséggé Válásáért Alapítvánnyal.
- Évente ismétlődő szakmai zsűrizésben veszünk részt a Szigligeten működő Településvédő Körrel közösen, a civil szervezet által kiadott „Szép ház, szép kert” díj jelöltjeinek áttekintésével, és a település aktuális tájvédelmi kérdéseinek megbeszélésével.
- További szakmai képzéseken részvétel: a közszolgálati TÉR képzéseken építésügyi és közigazgatási képzések teljesítése.
- Szakmai szervezetek, a Magyar Építészkamara által szervezett képzések, konferenciák keretében kapcsolattartás, aktuális kérdésekben tájékozódás, továbbképzés teljesítése.

## 7. Projektek

| Projekt címe   | Időtartama              | Forrás megnevezése  | Projekt célok, tevékenységek röviden   | Célterület <sup>1</sup>                         |  | Támogatás összege (Ft) | Pályázat 2015. évi teljesítése   |
|--|-------------------------|---|--|---|--|------------------------|--|
|  |                         |   |  | megnevezése                                     | kiterjedése (ha)                           |                        |  |
| ÁROP-1.2.18/2013-2013-0033 - Szervezetfejlesztés a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóságnál | 2014.01.20-2014.06.30   | ÁROP-Szervezetfejlesztési program államigazgatási szervek számára.    | Teljesítménymenedzsment beavatkozási területen, folyamatoptimalizálás, tudásmegosztás, minőségirányítás. | n.r   | n.r.                                       | 23 844 897             | 2014-ben a pályázat fizikai megvalósítása megtörtént. A 2014-ben benyújtott záró kifizetési kérelemhez és záró beszámolóhoz kapcsolódó hiánypótlás 2015. augusztusában benyújtásra került, azonban ezen dokumentumok jóváhagyása 2015. év végéig nem történt meg a Közreműködő Szervezet részéről. |
| KEOP-3.2.0/11-2012-0009 - Majorfelújítás Zalaváron és eszközbeszerzés                            | 2013.01.15.-2015.12.31. | KEOP Élőhelykezeléshez kapcsolódó infrastruktúra fejlesztés keretében | Zalaváron majorfelújítása, építési munkák, eszközök gépek beszerzése                                     | Tihany, Zalakomár, Zalavár                      | 42,7 ha<br>128,3 ha<br>381,9 ha            | 234 973 537            | A Zalavári major építése elkészült, a gépek beszerzése megtörtént, a projekt sikeresen lezárult.   |
| KEOP-3.2.0/11-2012-0010 - Majorfelújítás Veszprém megyében és eszközbeszerzés                    | 2012.10.03-2014.12.31   | KEOP Élőhelykezeléshez kapcsolódó infrastruktúra fejlesztés keretében | Kővágóörsön major felújítása, építési munkák, eszközök gépek beszerzése                                  | Kővágóörs, Köveskál, Mindszentkál, Szentbék-kál | 170,5 ha<br>145,8 ha<br>15,9 ha<br>82,7 ha | 239 762 750            | A Kornyitó major építési beruházása és a gépek beszerzése teljes körűen megvalósult a projekt lezárult. A továbbiakban az 5 éves fenntartási idő tart.   |

<sup>1</sup> Amennyiben adott projekt esetében a célterület a teljes működési terület, elegendő ezt feltüntetni a táblázatban, az egyes védett, ill. Natura 2000 területek felsorolását kérjük mellőzni. A célterülettel kapcsolatos információk megadása különösen fontos azon projektek esetén, amelyek hatásai a természetvédelmi helyzet javulásához közvetlenül hozzájárulnak és hatásai jól lehatárolható célterületekhez köthetők (pl. élőhely-rekonstrukciós fejlesztések, kezelési infrastruktúra fejlesztése, monitorozás)

|   |                        |   |  |   |  |             |   |
|---|------------------------|---|--|---|--|-------------|---|
| KDOP-2.1.1/D-12-2012-0004 - Tapolcai-tavasbarlang Látogatóközpont - "Bakony-Balaton Nyugati Kapuja"   | 2013.04.15-2015.01.31. | KDOP Turisztikai attrakciók és szolgáltatások fejlesztése   | Tapolcai-tavasbarlang Látogatóközpont építése, kiállítás berendezés, vetítőterem vizuáltechnika, beléptető rendszer, számítástechnikai eszközök, bútorok berendezések, egyéb eszközök beszerzése, könyvvizsgálat | n.r   | n.r  | 297 846 174 | A látogatóközpont megvalósult, a záró rendezvényre 2015. január 20-án került sor. A projekt pénzügyi zárása is megtörtént, de a záró kifizetési kérelem elfogadására 2015-ben nem került sor. |
| KEOP-3.1.2/2F/09-2010-0026 - Láprétek, gyepek és fás-legelők természetvédelmi értékeinek védelme és vonalas létesítmények természetkárosító hatásának mérséklése a BfNPI működési területén | 2011.06.23-2015.06.30. | Élőhelyvédelem, és helyreállítás, élettelen természeti értékek védelme, vonalas létesítmények természetkárosító hatásainak mérséklése | Földvásárlás, építés, műszaki és egyéb berendezés, gépek, irtási munkák, tanösvény kultéri táblák, tanösvény ismeretterjesztő füzet.   | Tihany, Káli-medence, Magas-Bakony, Batyki-láprét, Keszthelyi-hegység, Töreki-halastó | 294,2 ha<br>62,3 ha<br>39,4 ha<br>47,5 ha<br>39,4 ha<br>1,2 ha | 263 715 565 | Területkezelési munkák lezárultak, a projektzáró rendezvényére 2015. március 25-én került sor. A pénzügyi zárás is megtörtént határidőben, jelenleg az 5 éves fenntartási idő tart.           |

|   |                        |   |  |  |   |             |  |
|---|------------------------|---|--|--|---|-------------|--|
| KEOP-3.1.2/2F/09-11-2012-0014 - Élőhelyvédelem és helyreállítás a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság területein | 2013.03.18-2015.10.31. | Élőhelyvédelem, és helyreállítás, élettelen természeti értékek védelme, vonalas létesítmények természetkárosító hatásainak mérséklése                               | Földvásárlás, irtási munkák, tanösvény kialakítása, kilátó építés, mederkotrás, egyéb sajátos technológia, vízepítés, műszaki és egyéb eszközök beszerzése | Csöngye-hegy, Kopasz-hegy, Sásdi-legelő, Kornyi-tó, Vadtelep, Tihany Külső-tó, Veszprém-Miklád | 16,0 ha<br>11,4 ha<br>34,3 ha<br>22,1 ha<br>28,5 ha<br>69,3 ha<br>20,7 ha | 380 254 330 | A területkezelési, vízepítési munkák lezajlottak, továbbá a kilátó építése megtörtént. A tanösvények kialakításra kerültek, beleértve a tanösvény táblák kihelyezését is. Az eszközbeszerzések megtörténtek. A projektzáró rendezvényére 2015. szeptember 30-án került sor. A projekt pénzügyi lezárása határidőre megtörtént. A Sásdi-legelőn és Mikládon megvalósult vízepítési beruházásokra vonatkozó üzemeltetési engedélyezési és a kilátóra vonatkozó használatbavételi engedélyezési eljárások 2015-ben nem zárultak le. |
| SH/4/12 -Svájci projekt *   | 2012.06.12-2016.06.16. | Közösségi jelentőségű, illetve védett fokozottan védett állatfajok felmérése és monitorozás módszertan kidolgozása Vas, Zala és Somogy megye Natura 2000 területein | Monitorozó eszközök beszerzése, Közösségi jelentőségű, illetve védett fokozottan védett állatfajok felmérése és monitorozó módszertan kidolgozása          | Igazgatóság illetékességi területen található Natura 2000 területek                            | 69,6 ha   | 48 010 294  | Monitorozó eszközök beszerzése megtörtént 2013-ban. 2015-ben a kutatási szerződések teljesítése megtörtént. Árfolyam különbözetből többlettámogatás keletkezett, melynek költségvetése még nem került jóváhagyásra.  |

|  |                            |  |   |  |                           |            |   |
|--|----------------------------|--|---|--|---------------------------|------------|---|
| LIFE13<br>NAT/HU/000183 „A<br>kerecsensólyom és a<br>parlagi sas<br>táplálékbázisának<br>megőrzése a Kárpát-<br>medencében”* | 2014.07.01-<br>2018.12.31. | Európai<br>Bizottság,<br>Life+<br>konstrukció, a<br>pályázat<br>koordináló<br>kedvezményeze<br>ttje a FHNPI, a<br>BfNPI<br>konzorciális<br>partnerként<br>vesz részt<br>kedvezménye-<br>zettként | Eszközbeszerzés,<br>ismeretterjesztő<br>anyagok kidolgozása,<br>megosztása,<br>népszerűsítése,<br>tudományos<br>alapokon nyugvó<br>ürgetelepítések,<br>fajvédelmi<br>konceptió<br>kidolgozása a reptéri<br>állományok<br>fenntartására,<br>ismeretszerzés és<br>megosztás hazai és<br>külföldi társ<br>szervezetekkel,<br>ismeretterjesztést<br>szolgáló kamera és<br>információs rendszer<br>kialakítása a tihanyi<br>Levendula Házban | BfNPI<br>működési<br>területén<br>található<br>ürgetelepek | mintegy 570 ha<br>élőhely | 41 402 000 | A 2015. évre tervezett<br>eszközbeszerzések megtörténtek. Az<br>ürgeállomány felmérése, a tájékoztató<br>táblák kihelyezése megtörtént, a<br>kiadványok is elkészültek,<br>A további munkák előkészítése<br>megtörtént. |
|--|----------------------------|--|---|--|---------------------------|------------|---|

\*-A Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság a jelzett projektekből, mint projektpartner vesz részt. A megadott pályázati összegek a BfNPI-ra eső részt jelenítik meg.

A 2015. szeptember 10-én megjelent, "A Kormány 1646/2015. (IX. 10.) Korm. határozata a Környezeti és Energhatékonyági Operatív Program 2015. évre szóló éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló 1318/2015. (V. 21.) Korm. határozat módosításáról" című határozata, melyben nevesítésre kerültek a BfNPI következő ciklusra (2014-2020) tervezett pályázatait.

A nevesített pályázatokból 2015-ben az alábbi projektek előkészítő munkái kezdődtek meg:

- Élőhely-védelem, és helyreállítás a Kis-Balaton medence és a Nyugat-Külső-Somogy kistájakon
- A legeltetési infrastruktúra átfogó fejlesztése a Káli medence és a Kis-Balaton térségében a természetvédelmi célú területkezelés biztosítása érdekében
- A Tihanyi-félsziget és térségének komplex élőhely-fejlesztése
- Földtani örökségünk védelme és bemutatása a Bakony–Balaton Geoparkban
- Veszélyeztetett madárfajok és denevérfajok megőrzése aktív természetvédelmi beavatkozásokkal a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén

- A területi jelenlét és természetvédelmi őrzés hatékonyságának javítása a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi őrszolgálatának komplex fejlesztésével

A 2015. év októberében jelent meg a „KEHOP-4.1.0 - Élőhelyek és fajok természetvédelmi helyzetének javítása, a természetvédelmi kezelés és bemutatás infrastruktúrájának fejlesztése” című pályázati felhívás, a támogatási kérelmek beadására 2015. december 7-től van lehetőség.

Az Igazgatóság szakemberei elkészítették az induló KEHOP projektek első kidolgozását először egyszerű leírással, majd összetett módon táblázatos formában a jelenlegi állapot rögzítése mellett. A pályázatok beadására 2016. év első felében kerül sor.



## 8. Jogi és ügyiratforgalommal kapcsolatos tevékenység

2015. évben a nemzeti park igazgatóságok jogállását, alapfeladatait a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 71/2015. (III. 30.) Korm. Rendelet határozta meg.

### 8.1. Az Igazgatóság ügyiratforgalma

| 2015.             | Ügyiratok száma |
|-------------------|-----------------|
| Főszámon iktatott | 5 892           |
| Alszámon iktatott | 10 971          |
| <b>Összesen:</b>  | <b>16 863</b>   |

A Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság, mint a KÉR-be bevont szerv, rendelkezik a követelményeknek megfelelő, ún. DMSone Ultimate írat-és dokumentumkezelő rendszerrel. Az egyéb informatika eszközök beszerzéséhez a Földművelésügyi Minisztérium Informatikai és Projektkoordinációs Főosztályától megkértük és megkaptuk a beszerzéshez előírt előzetes egyetértést, az eszközök beszerzése a 2015. évben megtörtént.

A KÉR-hez kapcsolódó feladatok ellátása 2015-ben is folyamatos volt.

#### 8.1.1. Szakvéleményadás és adatközlés a hatóságok számára

| Sorszám | Szakvéleményadás, adatközlés, bejelentés  | db  |
|---------|---|-----|
| 1.      | Szakvéleményadás/adatközlés/jogsegély KTF-ek felé<br>- Szakvélemény 54<br>- Szakmai állásfoglalás 105<br>- Adatközlés 199 | 358 |
| 2.      | Belföldi jogsegély  | 311 |

Az ún. „zöldhatóságok” megkeresése a 2015. évben az előző évekhez képest jelentős emelkedést mutat.

| Sorszám | Hatóságok felé tett bejelentések   | db |
|---------|--|----|
| 1.      | <b>KTF-ek felé természetvédelmi bírság kiszabásának kezdeményezése</b><br>Natura 2000 területen engedély nélküli erőtelepítés: 1<br>Natura 2000 területen nádasirtás: 1<br>Natura 2000 területen engedély nélküli fakivágás: 4<br>Natura 2000 területen gyepfeltörés: 1<br>Natura 2000 területen engedély nélküli földmunkák: 3<br>Natura 2000 területen (Balaton) engedély nélküli kotrás: 1<br>Védett területen vízszennyezés: 1<br>Védett területen engedély nélküli fakivágás: 5<br>Védett területen engedély nélküli kútúrás: 3<br><b>Fecskefészkek leverése: 1</b><br>Védett terület szennyezése (higtrágya): 1<br>Védett területen engedély nélküli földmunkák: 2<br>Fokozottan védett területen engedély nélküli fakivágás és szóró kialakítása: 1<br><b>Fokozottan védett fekete gólya fészkek sérülése: 1</b><br><b>Fokozottan védett fehér gólya pusztulás: 1</b> | 29 |

|           |   |           |
|-----------|---|-----------|
|           | Fokozottan védett területen engedély nélküli kerékpárversennyel kapcsolatos tevékenység: 1<br>Fokozottan védett területen engedély nélküli gyűjtés: 1   |           |
| <b>2.</b> | <b>Rendőrhatalóság felé</b>   | <b>2</b>  |
|           | Natura 2000 területen (Balaton) engedély nélküli kotrás: 1 (Vízirendőrség)<br>Hulladékgazdálkodás rendjének megsértése: 1   |           |
| <b>3.</b> | <b>Kormányhivatal, mint szabálysértési hatóság felé</b>   | <b>-</b>  |
|           | -   |           |
| <b>4.</b> | <b>Erdészet felé</b>  | <b>7</b>  |
|           | Natura 2000 területen engedély nélküli fakivágás: 2<br>Védett területen engedély nélküli fakivágás: 3<br>Fokozottan védett területen engedély nélküli fakivágás: 1<br>Nem védett, nem Natura 2000 területen engedély nélküli fakivágás: 1 |           |
| <b>5.</b> | <b>Vízügyi Hatóság felé:</b>  | <b>3</b>  |
|           | Védett területen vízszennyezés: 1<br>Natura 2000 területen (Balaton) engedély nélküli kotrás: 1<br>Natura 2000 területen engedély nélküli vízkivétel: 1   |           |
| <b>6.</b> | <b>Egyéb hatóságok felé</b>   | <b>11</b> |
|           | Örökségvédelmi Hivatal: 1<br>Vadászati Hatóság: 1<br>Építéshatóság felé: 1<br>Talajvédelmi Hatóság: 1<br>Jegyző: 6 + 1 birtokvédelem iránti kérelem   |           |

#### 8.1.2. Jelentési feladatok a Minisztérium számára

| Sorszám: | Szervezeti egység megnevezése                    | Jelentés száma |
|----------|--|----------------|
| 1.       | Ellenőrzési Főosztály                            | 1              |
| 2.       | Költségvetési Főosztály                          | 15             |
| 3.       | Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztály            | 17             |
| 4.       | Természetmegőrzési Főosztály                     | 3              |
| 5.       | Földvagyongazdálkodási Főosztály                 | 22             |
| 6.       | Intézményfelügyeleti és Perképviseleti Főosztály | 6              |

#### 8.1.2. Ügyfelekkel történő levelezés, egyeztetés

1. Levelezés: több ezer az ügyintézés során, (kifejezetten ilyen megnevezés alatt a rendszer nem keres le)
2. Egyeztetés: 107

## 8.2. Szabálysértés

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. április 15-től hatályos 2012. évi II. törvény rendelkezései alapján hatáskör hiányában szabálysértési eljárást már nem folytat le.

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről 2012. évi II. törvény 2. § (4) bekezdése kimondja, hogy nem állapítható meg szabálysértés, ha a tevékenység vagy a mulasztás

bűncselekményt valósít meg, úgyszintén, ha a tevékenységre vagy mulasztásra törvény vagy kormányrendelet közigazgatási bírság alkalmazását rendeli el.

E törvényi rendelkezés alapján – tekintettel arra, hogy valamennyi esetben közigazgatási bírság kiszabásának volt helye – Igazgatóságunk szabálysértési feljelentést nem tett a 2015. évben.

A hatóságok felé tett bejelentések részletezését a 8.1. pontban foglalt táblázat tartalmazza.

Védett és/vagy fokozottan védett madarakkal elkövetett illegális pusztítás, csapdázás és/vagy kereskedelem ügyében folytatott eljárást 2015-ben nem kezdeményeztünk.

### 8.3. Természetvédelmi bírság

Igazgatóságunk a 2015. évben a 8.1. pontban felsoroltak szerint 29 ügyben kezdeményezett természetvédelmi bírság kiszabása iránti eljárást az illetékes Kormányhivatalnál.

A 29 ügyből mindösszesen 2 ügyben kaptunk visszajelzést (fok. védett területen engedély nélküli gyűjtés, valamint védett területen engedély nélküli fakivágás). A két ügyben mindösszesen 325 000 Ft bírság kiszabására került sor.

### 8.4. Büntető ügyek

Igazgatóságunk természetkárosítás alapos gyanúja esetén – az általános gyakorlat szerint – az ügyet az általunk felderített tényállással, valamint az azt alátámasztó dokumentumokkal együtt továbbítja az illetékes természetvédelmi hatóság felé. A hatóság hatósági jogkörénél fogva a tényállást részleteiben is fel tudja deríteni, ezért Igazgatóságunk kéri, illetőleg javasolja a Felügyelőségeknek, hogy amennyiben eljárásuk során a természetkárosítás alapos gyanúja megalapozást nyer, úgy a további szükséges intézkedéseket, büntető feljelentéseket tegye meg.

Természetkárosítás alapos gyanúja miatt 2015-ben Igazgatóságunk 1 esetben tett közvetlenül büntetőfeljelentést ismeretlen elkövető ellen.

| Sorszám | Az ügy tárgya  | db |
|---------|--|----|
| 1.      | Fokozottan védett 2 példány fehér gólya elpusztítása (mérgezés). | 1  |

A rendőrhatalóság az ügyben a nyomozást megszüntette tekintettel arra, hogy valószínűsíthetően másodlagos mérgezés történt, amely nem bűncselekmény.

### 8.5. Polgári perek

|  | Ügyek száma | Nyert | Részleges pernyer-tesség | Vesztett | Folyamat-ban | Egyezséggel lezárt |
|--|-------------|-------|--------------------------|----------|--------------|--------------------|
| Polgári perek                                  | 1           | 0     | 0                        | 0        | 1            | 0                  |
| Polgári perek, melyben kötelező a perben állás | 8           | -     | -                        | -        | 8            | -                  |
| Polgári jogi igény bejelentése                 | 0           | 0     | 0                        | 0        | 0            | 0                  |
| Közigazgatási per                              | 0           | 0     | 0                        | 0        | 0            | 0                  |
| Munkaügyi perek                                | 0           | 0     | 0                        | 0        | 0            | 0                  |
| Büntető perek                                  | 0           | 0     | 0                        | 0        | 0            | 0                  |

- Tapolcai-tavasbarlang melletti ingatlan – amelyen a barlang szellőző kútja áll – tulajdonosa birtokháborítás megállapítása iránt indított pert Igazgatóságunk ellen. A per továbbra is, évek óta csupán I. fokon van folyamatban.

- A 2015. évben 8 esetben vonták Igazgatóságunkat alperesként perbe, védett ingatlant érintő peres ügyekben. Ezen ügyek többsége több éve folyamatban van, és általában magánszemélyek peres ügyei (szorgalmi jog bejegyzése, tulajdonjogi viták, vagyonmegosztás, közös tulajdon megszüntetése, stb.), amely perekben Igazgatóságunkat általában tőrésre kérik kötelezni. Ezen ügyekben minden esetben írásban nyilatkozunk a kereseti kérelmekre, a per során a bíróság felhívásainak minden esetben eleget teszünk.

## 8.6. Egyéb jogi ügyek

Szerződések, megállapodások szerkesztése, felülvizsgálata stb.

- 2015-ben – a közbeszerzéshez kapcsolódó szerződések nélkül – Vsz. végrehajtásához kapcsolódó és a haszonbérleti szerződések nélkül – 186 db, ~ 50 típusú szerződés elkészítése, illetőleg felülvizsgálata történt meg az Igazgatóság jogász munkatársa részéről.
- A különböző projektek során lefolytatott közbeszerzési eljárások lefolytatására, és ehhez kapcsolódóan a szerződések elkészítésére Igazgatóságunk közbeszerzési jogi szakértelemmel bíró ügyvédi irodát bízott meg.

### Üzemeltetési pályázatokkal kapcsolatos feladatok

Az Igazgatóság vagyonkezelésében álló látogatóközpontok és bemutatóhelyek üzemeltetése érdekében a vonatkozó jogszabályok figyelembe vételével előkészítésre kerültek a használatba adáshoz szükséges pályázati felhívások, és a megkötendő üzemeltetési szerződéseket.

A vonatkozó jogszabályok alapján a 2015. évben a Kápolnapusztai Bivalyrezervátum, a Salföldi major, valamint a Tapolcai-tavasbarlang Látogatóközpontban lévő ajándéküzlet üzemeltetése érdekében egy-egy nyilvános pályázat került előkészítésre és lebonyolításra.

### Szabályzatok és kapcsolódó feladatok

#### a) *Szervezeti és Működési Szabályzat*

Igazgatóságunk jelenleg is a 2012.12.21-én jóváhagyott Szervezeti és Működési Szabályzata alapján végzi munkáját. A 2015. évben az FM felhívására elkészült az SzMSz felülvizsgálati javaslata, melyet határidőben felterjesztettünk. Az időközben bekövetkezett jogszabályi és egyéb változások miatt a tervezetet ismételt felül kell vizsgálni.

#### b) *Közszolgálati Szabályzat*

Az Igazgatóság Közszolgálati Szabályzata 2013. december 16-án lépett hatályba, így aktuálissá vált a teljes szabályzat felülvizsgálata. Az új Közszolgálati Szabályzat X. fejezetből áll, és tartalmaz 38 mellékletet, mint kötelezően alkalmazandó iratmintát. A Szabályzat 2016.03.01-én hatályba lépett.

#### c) *Egyéb szabályzatok*

2015-ben előkészítésre került a bel- és külföldi kiküldetésről szóló szabályzat, valamint közreműködés a munkaruha-juttatás, és a munka-, és tűzvédelmi szabályzat elkészítésében.

### Személyzeti ügyek

#### *Teljesítményértékelés*

2 fő szervezeti támogató a munkatársak adataiban bekövetkezett változásokat folyamatosan jegyzi a rendszerben. A 2014. évi éves értékelés és minősítés határidőre megtörtént, a statisztikai adatszolgáltatási kötelezettségünknek szintén határidőben eleget tettünk.

A 2015. évi első, második féléves teljesítménykövetelményeinek felvitele a rendszerbe határidőre megtörtént.

### *Vagyonnyilatkozat*

Igazgatóságunk rendelkezik a „vagyonnyilatkozat átadásáról, nyilvántartásáról, a vagyongyarapodási vizsgálatról, valamint a vagyonnyilatkozatban foglalt személyes adatok védelméről” szóló, hatályos szabályzattal. 2015-ben a vagyonnyilatkozat-tételére köteles kormánytisztviselők az arra megszabott rendben és határidőben vagyonnyilatkozatot tettek.

### *Egyéb jogi feladatok*

- 2015. februárban 14 db adatkezelési törzskönyv elkészítése és felterjesztése az FM felé
- Az FM megkeresésére jogszabály-tervezetek, FM utasítások, stb. véleményezése
- Részvétel a közbeszerzési eljárásokon belül a Bíráló Bizottságok munkájában.
- Elővásárlási ügyek intézése – a 2015. évben 1300 megkeresésre adtunk választ
- Jogi tárgyú adatszolgáltatások összeállítása és teljesítése
- Szerződések nyilvántartásának naprakész vezetése, a nyilvántartás kezelése
- Natura 2000 területekhez kapcsolódó kaszálása bejelentések kezelése, nyilvántartása, adatszolgáltatás – a 2015. évben 674 db bejelentés érkezett.
- Jogszabályfigyelés-és követés. Az új és módosuló jogszabályok jegyzékének összeállítása és havonta továbbítása a kormánytisztviselők, munkavállalók részére.
- Közreműködés a közszolgálati, ügykezelői és az Mtv. hatálya alá tartozó dolgozók jogviszonya keletkezéséhez, módosításához és megszüntetéséhez szükséges jogszerű munkáltatói intézkedések előkészítésében.

## 9. Természetvédelmi őrszolgálat

### 9.1. Alapadatok

#### 9.1.1. Személyi feltételek

|   | Felsőfokú végzettségű | Középfokú végzettségű | Összesen       |
|---|-----------------------|-----------------------|----------------|
| <b>Létszám</b>  | 16                    | 6                     | 22             |
|   |                       |                       |                |
|   | <b>Átlagosan</b>      | <b>Minimum</b>        | <b>Maximum</b> |
| <b>Az egy főre eső illetékességi terület (ha)</b>     | 50 692                | 0                     | 150 000        |
| <b>Az egy főre eső védett természeti terület (ha)</b> | 3 989                 | 0                     | 9 500          |

A Természetvédelmi őrszolgálat létszáma változatlanul 22 fő. Egy fő továbbra is GYED-en van. A központban dolgozó természetvédelmi őrszolgálat-vezető mellett a 20 fő területen dolgozó természetvédelmi őr látja el feladatát. A tájegységi – őrkerületi felosztás nem változott a 2014. évihez képest:

A tájegységek az alábbiak:

- Tihany Tájegység (4 őrkerület)
- Badacsony - Káli-medence Tájegység (2 őrkerület)
- Kis-Balaton Tájegység (3 őrkerület)
- Magas-Bakony Tájegység (2 őrkerület)
- Nyugat-Zala Tájegység (2 őrkerület)
- Észak-Somogy Tájegység (2 őrkerület)
- Keszthelyi-hegység Tájegység (2 őrkerület)

Egy ízben tartottunk igazgatósági Természetvédelmi őrszolgálati értekezletet, valamint egyszer éves lógyakorlati képzést.

#### 9.1.2. Technikai felszereltség

A 2015. évben a szükséges eszközök egy része megfelelő számban és minőségben rendelkezésre álltak. A jövőben a fejlesztésre, a minőségi cserékre gondolni kell.

2015. év végi természetvédelmi őr egyenruha megrendelés biztosítja a munkavégzéshez szükséges egyenruházati viselet elemeket, a kulturált megjelenést.

Valamennyi természetvédelmi őr rendelkezik mobiltelefonnal, 2015. évben új eszközöket kaptunk, szolgáltatót váltottunk. Ez utóbbi nem volt szerencsés döntés, külterületen kevésbé lefedett, üzembiztos a mobil szolgáltatás. A 22 természetvédelmi őrből 16 főnek van szolgálati önvédelmi maroklőfegyvere, melyeket a '90-es évek második felében újként vásároltunk. Több darab revolver az évi egyszeri lógyakorlat mellett is selejtezésre szorul. Mindenkinek van önvédelmi gáz spray-je. A szolgálati fegyverek állapotát, tárolását folyamatosan ellenőriztük. Gépjármű parkunk elöregedett, minőségi cserékre és bővítésre van szükségünk a hatékonyabb munkavégzés érdekében. Két fő munkáját segíti motorkerékpár. A mindenki számára megállapított kilométerkeret nagysága a folyamatosan növekedő feladatmennyiség mellett nem mindig elégséges. A számítástechnikai lemaradottságot gyakorlatilag sikerült orvosolni, főként pályázati forrásokból számottevő fejlesztéseket hajtottunk végre.

### 9.1.3. Polgári természetőrök

A nyilvántartott polgári természetőrök helyzete, hozzáállása nem változott, azaz egyénekenként és területenként is eltérő aktivitást mutatnak. Többségük a vizsgákat követően lemorzsolódott, a lelkes kisebbséggel tartjuk a kapcsolatot, de évente csak egy-egy alkalommal tudjuk bevonni őket közös feladatellátásba.

## 9.2. Feladatellátás

### 9.2.1. Hatósági feladatellátás

A teljesség igénye nélkül a Természetvédelmi Őrszolgálat tagjai az alábbi hatósági feladatokat látták el a 2015. évben is:

- Fakivágások, fakitermelések ellenőrzése főként a téli időszakban, különös tekintettel a védett-, fokozottan védett természeti területekre, valamint a saját vagyongazdálkodású erdőkre.
- Nádvágások, nádaratások ellenőrzése, különös tekintettel a Balaton és a Kis-Balaton nádasaira.
- Tűzgyújtási tilalom betartásának ellenőrzése elsősorban a kora tavaszi és a késő nyári időszakokban.
- Védett-, fokozottan védett madárfajok fészkeinek őrzése a tél végi, kora tavaszi időszakban.
- Védett-, fokozottan védett növényfajok (hóvirág, tőzike, téltemető, stb.) élőhelyeinek őrzése a kora tavaszi időszaktól. Piacok ellenőrzése.
- Növénygyűjtések (borostyán, medvehagyma, bodza, csipkebogyó, stb.) ellenőrzése.
- Siklóernyős tevékenység ellenőrzése, különös tekintettel a Csobánc és a Somló hegytetőkre.
- Engedély nélküli technikai jellegű sporttevékenység (crossmotorozás, quadozás, stb.) ellenőrzése, visszaszorítása.
- Védett területeket érintő sport-, és egyéb rendezvények ellenőrzése.
- Nyári táborozók, sátrazók ellenőrzése.
- Horgászati tevékenység ellenőrzése a Balatonon és a Kis-Balatonon, rendszeres közös járőrszolgálat rendőrökkel, vízirendőrökkel.
- Vízivad vadászatok ellenőrzése, különös tekintettel az Irmapusztai tavakra és a Miklósfai halastavakra.
- Engedéllyel tartott védett-, illetve fokozottan védett fajok (elsősorban ragadozómadarak) tartási körülményeinek ellenőrzése.
- Vándorcirkuszok, állatshow-k ellenőrzése.
- Építési tevékenység folyamatos nyomon követése védett természeti területeken.
- Illegális hulladéklerakás megelőzése, felderítése.

Továbbra is meg kell jegyeznünk, hogy felsorolt tevékenységek végrehajtása többségében nem rendszeres, a jövőben a hatósági feladatellátás megerősítésre szorul.

Rendszeressé vált a Rendőrséggel közös szolgálat ellátás, közös járőrozás.

2015. első félévben néhány nagyobb közös, és több kisebb önálló akciót szerveztünk az illegális terepmotorozás visszaszorítására.

### 9.2.2. Együttműködések más hatóságokkal

Társhatóságaink többségével rendszeres, de legalább alkalmasszerű a kapcsolattartásunk, együttműködünk az illetékes katasztrófavédelmi, vám- és pénzügyőr, valamint határőr szervekkel, a felügyelőségekkel, és a vadászati hatóságokkal.

A rendőrséggel, vízirendőrséggel a területek döntő hányadán jó munkakapcsolat alakult ki, mindkét oldalról rendszeresen keresik egymást a kollégák. Havi munkájuk részét képezi a közös járőrszolgálat.

Egy-egy ízben tartottunk Igazgatósági Természetvédelmi Őrszolgálati értekezletet, valamint éves lögyakorlati képzést.

### 9.2.3. Nem hatósági feladatok ellátása

A hatósági feladat ellátásán túl az őrök munkavégzését a folyamatos sokszínűség jellemzi:

- Folyamatos részvétel a szinkronokban, monitorozásokban
- Kezelési tervek készítésében
- Pályázatírásban és annak bonyolításában
- Ismeretterjesztés, oktatás terén: csoportkísérések, diavetítések, előadások vagy éppen csónaktúrák
- Rendezvényeink lebonyolításában
- Kiemelten a vagyongazdálkodás terén:
  - Állatállomány kezelése
  - Gyepgazdálkodás irányítása, felügyelete
  - Erdők kezelése
  - Vadgazdálkodás
  - Közmunkaprogram bonyolítása csaknem egészében



## 10. Költségvetés, vagyon

### 10.1. Kiadások

|                              | Megnevezés  | Teljesítés eFt   |                  | Változás |
|------------------------------|---|------------------|------------------|----------|
|                              |   | 2014.            | 2015.            | %        |
| <b>Működési kiadások</b>     | Személyi juttatások összesen (K1)                                 | 355 868          | 411 182          | 116%     |
|                              | Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó (K2) | 89 317           | 109 527          | 123%     |
|                              | Készletbeszerzés (K31)  | 75 732           | 127 849          | 169%     |
|                              | Kommunikációs szolgáltatások (K32)                                | 6 852            | 8 317            | 121%     |
|                              | Szolgáltatási kiadások (K33)                                      | 419 238          | 272 459          | 65%      |
|                              | Kiküldetések, reklám- és propagandakiadások (K34)                 | 3 972            | 3 805            | 96%      |
|                              | Különféle befizetések és egyéb dologi kiadások (K35)              | 135 004          | 156 942          | 116%     |
|                              | Dologi kiadások (K3)  | 640 798          | 569 372          | 89%      |
|                              | Ellátottak pénzbeli juttatásai (K4)                               | 3 816            | 0                | 0%       |
|                              | Egyéb működési célú kiadások (K5)                                 | 2 491            | 7 835            | 315%     |
|                              | <b>Működési kiadások összesen:</b>                                | <b>1 092 290</b> | <b>1 097 916</b> | 101%     |
| <b>Felhalmozási kiadások</b> | Beruházások (K6)  | 786 080          | 308 153          | 39%      |
|                              | Felújítások (K7)  | 3 346            | 28 886           | 863%     |
|                              | Egyéb felhalmozási célú kiadások (K8)                             | 2 000            | 1 200            | 60%      |
|                              | <b>Felhalmozási kiadások összesen:</b>                            | <b>791 426</b>   | <b>338 239</b>   | 43%      |
|                              | <b>Függő, átfutó, kiegyenlítő kiadások</b>                        | <b>0</b>         | <b>0</b>         | n.a.     |
|                              | <b>Költségvetési kiadások (K1-K8)</b>                             | <b>1 883 716</b> | <b>1 436 155</b> | 76%      |

Összességében elmondható, hogy Igazgatóságunk kiadásai 2014-hez képest 447 561 ezer Ft-tal csökkentek. Ennek elsődleges oka, hogy a 2014-ben még futó pályázataink 2015-ben lezárultak, így a pályázatokhoz kapcsolódó kiadások jelentős része korábbi éveket érintett.

A személyi juttatások és a munkaadókat terhelő járulékok emelkedését a közfoglalkoztatási programhoz kapcsolódó kiadások növekedése eredményezte.

A készletbeszerzés 69%-os növekedése a látogatóhelyeken történő szalámi és turisztikai készletek értékesítésének emelkedését mutatja.

2014. évhez képest 21%-kal nőtt a kommunikációs szolgáltatási kiadások összege, melyet a 2015-ben beszerzett kis értékű mobiltelefon készülékek többlet adatforgalma eredményezett.

Lényeges a szolgáltatási kiadások jelentős – 35%-os – visszaesése, melynek oka a már fent említett pályázatokhoz kapcsolódó kiadások csökkenése.

Az egyéb működési célú kiadások több mint 300%-os emelkedését részben a kötelezettségvállalással nem terhelt maradvány elvonása eredményezte.

A beruházások 61%-os visszaesése a korábbi években lezárult pályázati beruházásokkal indokolható, míg a felújítások 863%-os emelkedése a saját erős, elsősorban ingatlanokhoz kapcsolódó felújítási munkák miatt következett be.

Az egyéb felhalmozási célú kiadások visszaesése a dolgozóknak kiadott lakásépítési támogatás csökkenésének (2014-ben 2 fő részére, 2015-ben 1 fő részére) eredménye.

A kiadások számításánál figyelembe vettük többek között a természetvédelmi őrszolgálattal kapcsolatos kiadásokat, a Natura 2000 hálózathoz kapcsolódó és NBmR monitorozó tevékenységet, a fajmegőrzés, élőhely-rekonstrukció kiadásait, az arborétumok fenntartására és fejlesztésére fordított kiadásokat, az állattartás, állattenyésztés kiadásait, az erdőgazdálkodási költségeket, gyepgazdálkodás, nádgazdálkodás kiadásait, az ingatlanok vagyongazdálkodásához kapcsolódó kiadásokat.

## 10.2. Bevételek

| Megnevezés  |  | Teljesítés eFt   |                  | Változás |
|---|--|------------------|------------------|----------|
|   |  | 2014             | 2015             | %        |
| <b>Működési bevételek</b>   | Intézményi működési bevételek (B4)                               | <b>543 815</b>   | <b>627 640</b>   | 115,41%  |
| <b>Átvett pénzeszközök</b>  | Működési célú támogatások államháztartáson belülről (B1)         | 552 847          | 327 221          | 59,19%   |
|   | Működési célú átvett pénzeszközök (B6)                           | 1 000            | 0                | 0,00%    |
|   | <i>Működési célú átvett pénzeszközök támogatás összesen:</i>     | <b>553 847</b>   | <b>327 221</b>   | 59,08%   |
|   | Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről (B2)     | 633 012          | 276 410          | 43,67%   |
|   | Felhalmozási célú átvett pénzeszközök (B7)                       | 4 461            | 2 061            | 46,20%   |
|   | <i>Felhalmozási célú átvett pénzeszközök támogatás összesen:</i> | <b>637 473</b>   | <b>278 471</b>   | 43,68%   |
|   | <b>Átvett pénzeszközök összesen:</b>                             | <b>1 191 320</b> | <b>605 692</b>   | 50,84%   |
| <b>Felhalmozási bevételek (tárgyi eszközök értékesítése) (B5)</b>           |  | <b>1 274</b>     | <b>9 592</b>     | 752,90%  |
| <b>Belföldi finanszírozás bevételei (pl. költségvetési támogatás) (B81)</b> |  | <b>269 753</b>   | <b>338 357</b>   | 125,43%  |
| <b>Függő, átfutó és kiegyenlítő bevételek</b>                               |  | 0                |                  | n.a.     |
| <b>Törvény szerinti bevételek összesen:</b>                                 |  | <b>2 006 162</b> | <b>1 581 281</b> | 78,82%   |

Az Igazgatóság feladatainak ellátásához a költségvetési támogatás, a támogatás értékű bevételek, az átvett pénzeszközök és az intézményi saját bevételek biztosítanak forrást. A napi működéshez szükséges kiadások mértéke a szükséges takarékosági intézkedések ellenére évről-évre növekvő mértéket mutat. Ennek okai:

- inflációs hatások;
- az eszközpark pótlását szolgáló hivatott beruházások elmaradása miatt a karbantartási, javítási kiadások folyamatos emelkedése.

Igazgatóságunk bevételeinek 21%-os csökkenését – hasonlóan a kiadások csökkenéséhez – a korábbi évek futó pályázatainak 2015-ben történő zárása, ezzel összhangban a támogatási bevételek csökkenése okozta.

Külön figyelmet érdemel a felhalmozási bevételek 700%-ot meghaladó növekedése, mely a pályázatokból megvalósult modern géppark miatt feleslegessé vált régi gépek értékesítésével magyarázható.

A 2015. év az Igazgatóság gazdálkodása szempontjából kiegyensúlyozottnak bizonyult. A pályázatok finanszírozását folyamatosan teljesítette az Igazgatóság és további pályázati forrás elnyerésére is nyújtott be pályázatot a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság.

Az Igazgatóság 2015. évi költségvetéséről elmondható, hogy eredeti (év eleji) főösszege 593 532 ezer Ft volt, amely az év végére, az intézményi többletbevétel miatt nőtt 1 581 281 ezer Ft-ra.

**A működési célú támogatások és a felhalmozási célú támogatások részletezése pályázatonként  
(ezer Ft)**

| <b>Kapott támogatások 2015.</b> | <b>Működési célú</b> | <b>Felhalmozási célú</b> | <b>Összesen</b> |
|---------------------------------|----------------------|--------------------------|-----------------|
| MVH támogatás (B1)              | 80 417               | 47 176                   | 127 593         |
| Közmunka (B1)                   | 94 356               | 2 501                    | 96 857          |
| KEOP (B1)                       | 112 023              | 156 591                  | 268 614         |
| KDOP (B1)                       | 18 236               | 55 658                   | 73 894          |
| LIFE (B1)                       | 4 666                | 14 484                   | 19 150          |
| SH/4 Svájci projekt (B1)        | 17 523               |                          | 17 523          |
| Költségvetési támogatás         | 206 044              | 15 000                   | 221 044         |
| <b>Összesen:</b>                | <b>533 265</b>       | <b>291 410</b>           | <b>824 675</b>  |

| <b>Saját és védjegyes termékek értékesítéséből származó bevételek (ezer Ft)</b> |               |
|---|---------------|
| Saját - nem védjegyes termékek - értékesítése                                   | 86 075        |
| Védjegyes termékek értékesítése   | 48            |
| <b>Összes készletértékesítés bevétele</b>                                       | <b>86 123</b> |

### **10.3. Vagyon**

#### *10.3.1. Befektetett eszközök*

2015-ben az Igazgatóság befektetett eszközállománya kis mértékben módosult, köszönhetően annak, hogy a nagyobb pályázatok az év elején lezárultak. Intézményünk nettó 4 246 953 ezer Ft értékű állami vagyont kezel, 2014-ben az Igazgatóság befektetett vagyona 4 260 264 ezer Ft volt.

A táblázat a befektetett eszközök 2015. 12. 31-i állományát tartalmazza eszközcsoportonkénti bontásban.

**Befektetett eszközök alakulása (ezer forintban)**

| Megnevezés   |                          | Bruttó érték<br>2015.12.31 | Értécsökkenés<br>2015.12.31 | Nettó érték<br>2015.12.31 | Nettó érték<br>2014.12.31 | Változás %-ban  |
|--|--------------------------|----------------------------|-----------------------------|---------------------------|---------------------------|-----------------|
| Immateriális<br>javak  | Vagyoni értékű jogok     | 31 692                     | 25 022                      | 6 670                     | 9 138                     | 72,99 %         |
|  | Szellemi termékek        | 14 146                     | 4 475                       | 9 671                     | 10 265                    | 94,21 %         |
|  | Egyéb immateriális javak | 0                          | 0                           | 0                         | 0                         | 100,00%         |
| <b>Immateriális javak összesen</b>   |                          | <b>45 838</b>              | <b>29 497</b>               | <b>16 341</b>             | <b>19 403</b>             | <b>97,74 %</b>  |
| Ingatlanok és<br>kapcsolódó<br>vagyoni értékű<br>jogok   | Földterület              | 1 631 889                  | 0                           | 1 631 889                 | 1 628 445                 | 100,21 %        |
|  | Telek                    | 96 197                     | 0                           | 96 197                    | 96 197                    | 100,00 %        |
|  | Épület                   | 1 604 277                  | 248 750                     | 1 355 527                 | 1 097 826                 | 123,47 %        |
|  | Építmény                 | 526 941                    | 81 008                      | 445 931                   | 376 218                   | 118,53 %        |
|  | Erdő                     | 750                        | 0                           | 750                       | 750                       | 100,00%         |
| <b>Ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok összesen</b>  |                          | <b>3 860 054</b>           | <b>329 759</b>              | <b>3 530 294</b>          | <b>3 199 436</b>          | <b>114,92 %</b> |
| Gépek,<br>berendezések,<br>felszerelések   | Informatikai eszközök    | 43 623                     | 39 690                      | 3 933                     | 2 847                     | 138,18 %        |
|  | Egyéb gép, berendezés    | 784 352                    | 531 974                     | 252 378                   | 252 226                   | 100,06 %        |
|  | Képzőművészeti alkotások | 3 190                      | 0                           | 3 190                     | 3 190                     | 100,00%         |
|  | Egyéb eszköz             | 0                          | 0                           | 0                         | 0                         | 0,00 %          |
| <b>Gépek, berendezések, felszerelések összesen</b>   |                          | <b>831 165</b>             | <b>571 664</b>              | <b>259 501</b>            | <b>258 263</b>            | <b>100,48 %</b> |
| <b>Járművek</b>  |                          | <b>399 918</b>             | <b>218 128</b>              | <b>181 790</b>            | <b>214 149</b>            | <b>84,89 %</b>  |
| <b>Tenyészállatok</b>  |                          | <b>52 889</b>              | <b>28 634</b>               | <b>24 255</b>             | <b>24 287</b>             | <b>99,87 %</b>  |
| <b>Ingatlanok, gépek beruházása, felújítása</b>  |                          | <b>234 772</b>             |                             | <b>234 772</b>            | <b>544 726</b>            | <b>43,10 %</b>  |
| <b>Tárgyi eszközök összesen:</b>   |                          | <b>5 424 635</b>           | <b>1 177 682</b>            | <b>4 246 953</b>          | <b>4 260 264</b>          | <b>99,69 %</b>  |
| <b>Tartósan adott kölcsönök</b>  |                          | <b>0</b>                   | <b>0</b>                    | <b>0</b>                  | <b>-</b>                  |                 |
| <b>Befektetett pénzügyi eszközök összesen:</b>   |                          | <b>0</b>                   | <b>0</b>                    | <b>0</b>                  | <b>-</b>                  |                 |
| <b>Üzemeltetésre, kezelésre átadott, koncesszióba, vagyonkezelésbe adott, ill. vagyonkezelésbe vett eszközök</b> |                          | <b>0</b>                   | <b>0</b>                    | <b>0</b>                  | <b>-</b>                  |                 |
| <b>BEFEKTETETT ESZKÖZÖK ÖSSZESEN</b>   |                          | <b>5 424 635</b>           | <b>1 177 682</b>            | <b>4 246 953</b>          | <b>4 260 264</b>          | <b>99,69 %</b>  |

Immateriális javaink csökkenését a korábbi években beszerzett elavult informatikai szoftverek selejtezése okozta. Pályázat keretében történt informatikai, illetve monitoring eszközökhöz kapcsolódó szoftverbeszerzésre a tárgyévben kevés alkalommal került sor. Növekedést csak a Pannon Csillagda bemutatóhelyünk népszerűsítését szolgáló film elkészülte okozott.

A földterületek értékében történt 3 445 e Ft értékű változás nagyrészt a földhasználati jog átvételnek (3 400 eFt) köszönhető.

Az építmények könyv szerinti értéke nagy arányban növekedett, melyet a KEOP-3.2.0/11-2012-0009 számú projekt keretében megvalósított majorépület beruházása, aktiválása (82 508 026 Ft) eredményezett. Bemutatóhelyeink közül a KDOP-2.1.1/D-12-2012-0004 projekt keretében 2015 januárjában átadott Tavasbarlang Látogatóközpont (261 288 942 Ft) fejlesztése volt jelentős.

Járműállományunk összetétele 2015. évben változott. Tehergépjárművek tekintetében beszerzésre került egy Peugeot Partner (NAV-584), valamint egy Peugeot Boxer (NKB-015) típusú gépjármű, illetve a LIFE NAT/HU/00183 pályázati keretből egy Toyota Hilux (NGS-128). Ugyanezen pályázat terhére vásároltunk 1 db utánfutót is (WAV-375). Pályázati kötbér kompenzáció révén 1 db lassú pótkocsi (YJL-464) került Igazgatóságunk állományába. Értékesítésre került 5db műszakilag elavult traktor (YFL-145, HKY-876, JOY-864, YFV-789, YBJ-244), melynek következtében a járművek bruttó értéke közel 37 632 ezer Ft-tal csökkent.

Közfoglalkoztatási pályázatunk végrehajtása érdekében vásároltunk a természetvédelmi kezelés megvalósítására kisgépeket, elsősorban fűkaszákat, motoros kaszákat. Eszközbeszerzéseinkről összességében elmondható, hogy a szakmai (természetmegőrzési, ökoturisztikai, környezeti-nevelési, vagyonkezelési) feladatellátásokhoz kapcsolódtak.

2015-ben is érvényben volt a beszerzési moratórium, ezért nagy értékű bútorokat, informatikai eszközöket pályázat révén tudtunk csak beszerezni. A meglévő számítástechnikai eszközök pótlására más formában ebben a gazdálkodási évben sem volt lehetőség.

### 10.3.2. Forgó eszközök

#### Forgóeszközök eszközcsopontonkénti bontása

| Megnevezés                             | 2015.12.31<br>(ezer forint) | 2014.12.31<br>(ezer forint) | Változás<br>(%) |
|--|-----------------------------|-----------------------------|-----------------|
| Élelmiszerek                           | 0                           | 0                           | -               |
| Növendék, hízó és egyéb állatok        | 18 217                      | 8 629                       | 211,11 %        |
| Késztermékek                           | 18 869                      | 21 206                      | 88,98 %         |
| Áruk, közvetített szolgáltatások       | 24 383                      | 23 680                      | 100,63 %        |
| <b>Készletek összesen:</b>             | <b>61 469</b>               | <b>53 727</b>               | <b>98,56 %</b>  |
| Követelések                            | 25 676                      | 44 652                      | 57,50 %         |
| Követelés jellegű sajátos elszámolások | 4 062                       | 7 945                       | 17,16 %         |
| <b>Követelések összesen:</b>           | <b>29 738</b>               | <b>52 597</b>               | <b>78,86 %</b>  |
| <b>Értékpapírok összesen:</b>          | <b>0</b>                    | <b>0</b>                    | <b>-</b>        |
| Pénztárak és betétkönyvek              | 0                           | 0                           | -               |
| Forintszámlák                          | 187 723                     | 121 728                     | 154,21 %        |
| Devizaszámlák                          | 72 956                      | 66 852                      | 109,13 %        |
| <b>Pénzeszközök összesen:</b>          | <b>260 679</b>              | <b>188 580</b>              | <b>138,23 %</b> |
| <b>FORGÓESZKÖZÖK ÖSSZESEN</b>          | <b>351 886</b>              | <b>294 708</b>              | <b>119,41 %</b> |

A táblázat a forgóeszközök 2014. és 2015. év végi adatait tartalmazza eszközcsopontonkénti bontásban.

A növendék, hízó és egyéb állatok állománya az előző évhez képest közel 112%-kal nőtt, mely a jó szaporulatnak köszönhető.

A késztermékek között kerülnek elszámolásra a tűzifa- és bála készletek.

Az árukészletek állományváltozása összességében nem jelentős.

A követelések csökkenésének okai közt említhető az elszámolt értékvesztés növekedése, illetve a fizetési fegyelem fokozott nyomon követése révén a kintlévőségek csökkenése.

A Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság a nemzetközi pályázatokhoz kapcsolódó pénzeszközöket tartja nyilván a devizaszámlákon. A 38%-os növekedést a nemzetközi pályázati pénzeszközök állományának növekedése okozta.

#### 10.4. Épületek

| Az épület típusa            | Száma (db) | Növekedés a tárgyévben (db) |
|-----------------------------|------------|-----------------------------|
| Iroda                       | 8          | 0                           |
| Szolgálati lakás            | 4          | 0                           |
| Állattartó épület           | 4          | 0                           |
| Egyéb állattartó építmény   | 6          | 1                           |
| Tanya                       | 0          | 0                           |
| Panzió és konferenciaépület | 1          | 0                           |
| Bemutatóhely, Erdei Iskola  | 15         | 0                           |

Épületek: A 2015. évben az épületek állománya, összetétele nem változott az előző évhez képest.

Építmények: 2015 júniusában a KEOP 3.2.0/11-2012-0009 Majorfelújítás Zalaváron című pályázat keretében átadásra került egy trágyatároló, illetve a felújított majorépület. A beruházás eredményeként az építményt 82,5 m Ft értékben aktiváltuk.

#### 10.5. Eszközök

| Az eszköz megnevezése |                             | Száma 2015.12.31. (db) | Állomány változása a tárgyévben (db) |
|-----------------------|-----------------------------|------------------------|--------------------------------------|
| Gépek, berendezések   | Video- és vadkamera         | 22                     | 6                                    |
|                       | Fényképezőgép               | 53                     | 5                                    |
|                       | Lőfegyver                   | 22                     | 0                                    |
|                       | GPS                         | 51                     | 1                                    |
|                       | Kézi távcső                 | 143                    | 0                                    |
|                       | Számítógép, notebook        | 101                    | 15                                   |
|                       | Mobiltelefon                | 85                     | -3                                   |
| Járművek              | Traktor, utánfutó, pótkocsi | 41                     | -3                                   |
|                       | Tehergépjármű               | 15                     | 3                                    |
|                       | Személygépjármű             | 16                     | 0                                    |
|                       | Motorkerékpár               | 4                      | 0                                    |
|                       | Kerékpár                    | 63                     | -4                                   |
|                       | Vízi jármű                  | 38                     | 0                                    |
| Tenyészállatok        |                             | 471                    | 30                                   |

Az év során néhány eszköz selejtezésre került, így pl. mobiltelefonok, informatikai eszközök, gumibroncok. A selejtezés oka az eszközök elhasználódása volt.

A tenyészállatok állományának jelentős növekedését az indokolta, hogy a bivalyok szaporulata kedvezően alakult az elmúlt években.

## 11. Bemutató, oktatás, társadalmi kapcsolatok

### 11.1. Ökoturisztikai és környezeti nevelési infrastruktúra

#### 11.1.1. Látogató-, és oktatóközpontok

| No. | Látogató- és fogadóközpont            |
|-----|---------------------------------------|
| 1.  | Levendula Ház Látogatóközpont         |
| 2.  | Bivalyrezervátum, Kápolnapuszta       |
| 3.  | Pannon Csillagda Látogatóközpont      |
| 4.  | Tapolcai-tavasbarlang Látogatóközpont |

#### 11.1.2. Tanösvények

| Név                                | Helye                             | Hossza (km) | Tanösvény jellege                               | Fenntartó, kezelő | Kiadvány (-/+)   |
|------------------------------------|-----------------------------------|-------------|---|-------------------|--|
| Lóczy gejzír-ösvény                | Tihanyi-félsziget                 | 18          | geológiai; táblás, önmagába nem visszatérő      | BfNPI             | Letölthető feladatlap                                  |
| Boroszlán tanösvény                | Bakonybél, Odvaskő                | 2 és 7      | komplex; táblás, önmagába visszatérő            | BfNPI             | + (A/5 24 oldal, magyar); letölthető feladatlap        |
| Geológiai-botanikai tanösvény      | Badacsony-hegy                    | 4           | komplex; táblás, önmagába visszatérő            | BfNPI             | + (A/5 32 oldal, magyar, német); letölthető feladatlap |
| Kócsag tanösvény                   | Diás-sziget, Kis-Balaton          | 1,5 km      | komplex; táblás, csak szakvezetővel látogatható | BfNPI             | -  |
| Bazaltorgonák tanösvény            | Szent György-hegy, Raposka        | 4           | táblás; önmagába visszatérő                     | BfNPI             | letölthető feladatlap                                  |
| Búbos vöcsök tanösvény             | Kányavári-sziget, Balatonmagyaród | 3           | zoológiai; táblás, önmagába visszatérő          | BfNPI             | letölthető feladatlap                                  |
| Kitaibel tanösvény                 | Somló-hegy                        | 3           | komplex; táblás, önmagába visszatérő            | BfNPI             | + (A/5 24 oldal, letölthető feladatlap magyar)         |
| Pele körút                         | Csopak                            | 600 m       | Komplex; táblás; önmagába visszatérő            | BfNPI             | letölthető feladatlap                                  |
| Csengő tanösvény                   | Olaszfa, Bakonyháza               | 10          | komplex   | BfNPI             | ismertető füzet  |
| Bazaltkarszt tanösvény             | Ajka, Urkút                       | 6           | geológiai                                       | BfNPI             | ismertető füzet  |
| Aknabarlangok tanösvény            | Tés                               | 5,5         | geológiai                                       | BfNPI             | ismertető füzet  |
| Attyai láprét tanösvény            | Pápakovácsi                       | 900 m       | botanikai                                       | BfNPI             | ismertető füzet  |
| Zergeboglár tanösvény              | Nemeshany                         | 1,2         | botanikai                                       | BfNPI             | ismertető füzet  |
| Zádor tanösvény (Pécselyi-medence) | Pécsely                           | 4           | komplex   | BfNPI             | ismertető füzet  |
| Boros Ádám tanösvény               | Szentbékálló, Köveskál            | 5,7         | komplex   | BfNPI             | ismertető füzet  |
| Batyki láprét tanösvény            | Batyk                             | 2           | botanikai                                       | BfNPI             | ismertető füzet  |
| Pele tanösvény                     | Balatonederics-Balatongyörök      | 15          | komplex   | BfNPI             | + magyar, A/5, 24 oldal                                |
| Miklád tanösvény                   | Gyulafirátót                      | 1,5         | komplex   | BfNPI             | ismertető füzet  |
| Kopasz-hegyi tanösvény             | Mindszentkál                      | 3           | komplex   | BfNPI             | ismertető füzet  |

|                        |                       |   |         |       |                 |
|------------------------|-----------------------|---|---------|-------|-----------------|
| Sásdi-legelő tanösvény | Köveskál<br>Kővágóörs | 3 | komplex | BfNPI | ismertető füzet |
| Csarabos tanösvény     | Salföld               | 2 | komplex | BfNPI | ismertető füzet |

### 11.1.3. Egyéb bemutatóhelyek

| No | Egyéb bemutatóhelyek                              |
|----|---|
| 1  | Erdők Háza, Bakonybél                             |
| 2  | Lóczy-barlang, Balatonfüred                       |
| 3  | Hegyes-tű Geológiai Bemutatóhely, Monoszló        |
| 4  | Major, Salföld                                    |
| 5  | Kotsy-vízimalom, Zalaszántó                       |
| 6  | Csodabogyós-barlang, Balatonederics               |
| 7  | Fekete I. Emlékszoba, Matula- kunyhó, Diás-sziget |
| 8  | Tájház, Vörs                                      |
| 9  | Szentgáli-kőlik barlang                           |
| 10 | Várpalota, Homokbánya                             |

## 11.2. Ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások

### 11.2.1. Új ökoturisztikai és környezeti nevelési létesítmények

#### 1. Tapolcai-tavasbarlang Látogatóközpont:

A "Bakony-Balaton Geopark Nyugati Kapuja" projekt megvalósítása a 299 842 276 Ft támogatási összegből történt. Az Igazgatóság célja az volt, hogy olyan látogatóközpontot hozzon létre, amely a nemzetközi szinten is egyedülálló természeti kincsekkel rendelkező Tapolcai-tavasbarlangra épülve, az UNESCO minősítéssel rendelkező Bakony-Balaton Geopark nyugati kapujának szerepét is betölti. Tudományos színvonalú, ugyanakkor korszerűen szórakoztató ismeretterjesztésre épülő turisztikai bemutatóhely, „A csodálatos karszt” kiállítással, 3 D mozival. Az ünnepélyes átadásra 2015. év január 20-án került sor.

#### 2. Muraszemenye, vízitúra fogadóbázis:

Kenuk és csónakok számára alkalmas kikötő, közvetlenül a parton pihenőhely, padok, asztalok, csónaktároló épület, benne zuhanyzóval és WC-vel. A vízitúra fogadóbázist a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság a PaNaNet (Pannon Nature Network) projekt keretében létesítette.

Helyszín: Alsó-Szemenye, Mura 44,8 fkm bal part

### 11.2.2. Szakvezetési túrák

| A BfNPI ökoturisztikai szolgáltatásainak regisztrált igénybevevői (2015) |                        |                            |               |            |
|--|------------------------|----------------------------|---------------|------------|
|  | Fizetős látogatók (fő) | Nem fizetős látogatók (fő) | Összesen (fő) | Megjegyzés |
| Szakvezetési túra, nyílt túra, geotúra                                   | 14 670                 | 2 893                      | 17 563        |            |
| Nyílt nap, jeles nap, saját szervezésű rendezvény                        | 7 764                  | 21 361                     | 29 125        |            |
| Erdei iskolai program Bakonybél, Tihany                                  | 1 621                  | 0                          | 1 621         |            |
| Természetvédelmi táborok   | 37                     | 0                          | 37            |            |
| Egyéb: Kulturális jellegű rendezvény (pl. koncert)                       | 70                     | 1 395                      | 1 465         |            |



|   |               |               |               |  |
|---|---------------|---------------|---------------|--|
| Kézműves foglalkozás,<br>kitelephelyek    | 2 585         | 6 975         | 9 875         |  |
| Fotóstúrák a Kis-Balatonon                | 21            | 9             | 30            |  |
| Kenu-, és csónaktúra                      | 29            | 29            | 29            |  |
| Geotúravezető képzés                      | 30            | 0             | 30            |  |
| E-vetélkedő, Geopark<br>vetélkedő         | 0             | 359           | 359           |  |
| Geofoglalkozás                            | 876           | 1 292         | 2 168         |  |
| szakmai előadások                         | 803           | 2 548         | 3 351         |  |
| <b>Regisztrált igénybevevők összesen:</b> | <b>28 506</b> | <b>36 832</b> | <b>65 653</b> |  |

### 11.2.3. Erdei iskolák

| Név                              | Cím                               | Férőhely | Állapot rövid leírása        | Vendég-<br>éjszaka |
|----------------------------------|-----------------------------------|----------|------------------------------|--------------------|
| Tihanyi Levendula<br>Erdi Iskola | Tihany, Sajkod                    | 36       | Kulcsos-ház, melegítő konyha | 3 205              |
| Erdőismereti<br>Oktatóbázis      | Bakonybél Szent<br>Gellért tér 9. | 35       | Kulcsos-ház, melegítő konyha | 2 093              |

### 11.2.4. Egyéb ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások

A korábbi évekhez képest **újabb** megjelenéseink:

| BfNPI esemény   | Helyszín  | Résztevők száma |
|---|---|-----------------|
| A természet ízei kiállítás  | Tihany, Levendula Ház                                     | 3 200 fő        |
| A Bagoly éve a Levendula Házban   | Tihany, Levendula Ház                                     | 780 fő          |
| 2015 a helyi termék éve   | Tihanyi, Levendula Ház                                    | 450 fő          |
| Barlangi Mikulás  | Balatonfüred  | 362 fő          |
| Balaton terepi társasjáték  | Káli-medence  | 440 fő          |
| Terepi körjáték kövekkel  | Hegvestű  | 170 fő          |
| Bakony-Balaton Geopark vetélkedőjének                                   | Pénzesgyőr, Breuer László<br>Oktatóközpont és Erdi Iskola | 75 fő           |
| Dinó-nap  | Németbánya-Iharkút  | 300 fő          |
| Nem BfNPI által szervezett rendezvényen<br>nyújtott program, megjelenés | Helyszín  | Résztevők száma |
| „Víz-napi Balcsi parti”   | Balatonfüred  | 250 fő          |
| Tavaszi ürgepiknik  | Tihany, Levendula Ház                                     | 150 fő          |
| II. Csirke –csülök fesztivál  | Nagyvázsony   | 200 fő          |
| Holnapocska Mosoly nap  | Zalaszabar  | 200 fő          |
| Órségi Tökfesztivál   | Óriszentpéter   | 500 fő          |
| Balatoni Múzeum, Téli Fagyöngy  | Keszthely   | 100 fő          |
| Adventi gesztenyesütés és karácsonyi vásár                              | Gyenesdiás  | 250 fő          |
| Adventi programok   | Hévíz   | 750 fő          |
| Dődölle Fesztivál   | Nagykanizsa   | 1 500 fő        |
| <b>Összesen</b>   |   | <b>9 602 fő</b> |

- Iskolai közösségi szolgálatra határozatlan idejű szerződést kötöttünk 3 megyében 11 intézménnyel. A 2015. évi tevékenységeinket, programjainkat az iskoláknak 2014. év november 30-ig eljuttattuk. Kb. 60 diák érkezett hozzánk iskolai közösségi szolgálatra 2015-ben.

- Igazgatóságunk minden évben fogad nyári gyakorlatos hallgatókat, általában 1-4 hét időtartamra. A 2015. évben 4 fő vett ezen részt.
- Szakmai gyakorlatos hallgatók is jönnek hozzánk, általában 5-10 hét időtartamra, változó létszámban. A 2015. évben 10 fő volt nálunk.
- Szakvezetés: nemzeti parkunk nyitott a látogatók számára, egy terület kivételével: a Kis-Balaton fokozottan védett terület, ahova csak külön engedéllyel és az Igazgatóság által biztosított szakvezetővel lehet belépni.
- Szakmai előadások (partnereknek, egyetemistáknak, főiskolásoknak, szakmai fórumok, óvodák, iskolák, nyugdíjas klubok stb.)
- Rendezvények, kitelepülések (54 alkalom)
- Kenutúra a Hévízi-csatornán
- Varázslatos Magyarország fotóstúra a Kis-Balatonon
- Kézműves és természetismereti foglalkozás a Levendula Ház Látogatóközpontban, a Bivalyrezervátumban és a kitelepülések alkalmával

A 2015. évben Ajkán, Fonyódon és Olaszfaluban megrendezett geonapjainkon az általános iskolás korosztályból több száz gyermek ismerkedhetett meg élettelen természeti értékeinkkel, a geoparkok céljaival – mindezt természetesen interaktív módon, az adott korosztály részére optimalizált tartalommal és formában. A nagyszámú meghirdetett geotúra és a megrendelhető geotúrák a BfNPI ökoturisztikai kínálatát egészítik ki.

#### Szálláshelyek

| Szálláshely                     | Cím                            | Férőhely | Állapot rövid leírása   | Vendég-éjszaka |
|---------------------------------|--------------------------------|----------|---|----------------|
| Tihanyi Levendula Erdei Iskola  | Tihany, Sajkod                 | 36       | Kulcsos-ház, melegítő konyha                                  | 3 205          |
| Vönöczky Schenk Jakab Kutatóház | Fenekpuszta                    | 14       | Csak kutatók és minisztériumi, nemzeti parki dolgozók részére | 261            |
| Erdőismereti Oktatóbázis        | Bakonybél Szent Gellért tér 9. | 35       | Kulcsos-ház, melegítő konyha                                  | 2 093          |
| Park Villa                      | Csopak                         | 31       | Konferencia és szállás  | 2 115          |

| Szálláshelyek összesen    |       |
|---------------------------|-------|
| Szállóvendégek száma (fő) | 3 383 |
| Vendégéjszakák száma (fő) | 7 674 |

- Szép kártya és bankkártya elfogadóhelyeink: Levendula Ház Látogatóközpont, Tapolcai-tavasbarlang, Pannon Csillagda Látogatóközpont, Csodabogyós-barlang, Szentgáli-kőlik barlang, Bivalyrezervátum és szálláshelyek
- BfNPI háromnyelvű hivatalos honlapja: [www.bfnp.hu](http://www.bfnp.hu) 2015. évben megújult, folyamatosan frissítésre kerül, látogatóinak száma (a tárhely-szolgáltató statisztikája alapján): közel 1 millió/év.
- BfNP okostelefon alkalmazás magyar nyelven érhető el. Android, iPhone/iPad, Windows Phone és Windows 8 készülékekre ingyenesen letölthető.
- Facebookon 9 tematikus oldalunk van. Az oldalak összesen megközelítőleg 28 000 rajongót tudhattak magukénak 2015. év végén. (2012. elején ez a szám kevesebb, mint 1 000 fő volt.) Facebook oldalainkon folyamatosan osztunk meg posztokat. A „beszélnek róla mutatóink” magasak, rajongó táborunk aktív. Levendula Fesztivál és Hetek hivatalos facebook esemény oldala 118 ezer személyt ért el, 8 400 megtekintés volt az oldalon és 2 700-an jelezték, hogy érdeklődnek az esemény iránt. A Levendula Hetek bannerünket megközelítőleg 80 000-en látták. 2015-ben fél év alatt 6 000 új rajongóval növeltük a rajongói bázisunkat. Összesen átlagosan, szezonban a látogatóközpontok és a BfNP oldalán heti 70 000 eléréssel és 6 000 aktív felhasználóval rendelkezünk.

- Hírlevél listánk folyamatosan bővül. Jelenleg 13 000 olvasója van, a Facebook rajongókkal együtt. Új feliratkozókat főként rendezvényeinken, látogatóhelyeinken, honlapunkon, Facebook oldalainkon, kérdőíveinken, vetélkedőinken és játékaikon keresztül gyűjtünk. Aktuális híreinket, havonta ill. kéthetente küldjük ki a listán szereplő e-mail címekre. Továbbá 9 Facebook oldalunkon, valamint a partnerek oldalain (és saját oldalainkon) is megosztjuk. Számos visszajelzés érkezik vendégeinktől, miszerint szeretik leveleinket és hasznosnak találják. (2012. elején kb. 800 e-mail címre küldött levelet az Igazgatóság).
- Youtube oldalunkon 16 videó tekinthető meg (3 nyelven).
- INSTAGARAM: Az Igazgatóság Instagramon is jelen van. 2015. év végén regisztráltunk ezen a közösségi oldalon. Jelenleg 36 bejegyzésünk van és 128 követőnk, amelyek között szerepelnek magánszemélyek és közösségek is (pl. Magyar Turizmus Zrt., Magyar Nemzeti Parkok, Művészetek Völgye, Nyitott Balaton).

Termékfejlesztés a látogatóhelyeken, tanösvényeken:

- új látogatóközpont a Tapolcai-tavasbarlangnál
  - Pannon Csillagda: új kiállítás elemek (Mars kiállítás, Maxon motor elemek, Galilei film)
  - Hegyestű: állagmegóvás, lépcsők, táblák és padok felújítása
  - Salföldi major: bővült a fűszerkert
  - Vörs tájház: megújult a halászati kiállítás

Termékfejlesztés során az alábbi termékek kerültek árusításra (régebbi termékek aktualizálása, logócsere végett):

- Kiadványok: Cartographia térképek nemzeti parki reklámanyaggal; Balaton 41, Országos Kéktúra, Balaton-felvidék és Keszthelyi-hegység, Balogh Tamás: Káli-medence kalandkönyv, Zsiga Henrik: Balaton bringával
- Ruhaneműk: póló, kalap, baseball sapka, vászontáska
- Ajándéktárgyak: fa kulcstartó, fa/fém/kerámia hűtőmágnés, karabineres iránytű, szemüvegtörlő kendő, fényvisszaverős pánt, kitűző, denevéres bögre, yo-yo, vászontáska, golyóstoll, levendulaolaj, levendulavíz, Geopark-logós fém hűtőmágnés, Geopark-logós golyóstoll
- bivaly- és szürkemarha szalámi

Az ajándéktárgyak fejlesztése folyamatos.

#### 11.2.5. Kiadványok

| No. | A saját kiadvány címe                           | Kiadás éve                                     | Készlet (pld.) | Készlet: 2015. december. 31. (pld.) |
|-----|---|--|----------------|-------------------------------------|
| 1   | Magas-bakonyi TK Boroszlán tanösvény füzet      | 1994   | 208            | 59                                  |
| 2   | Képeslapok                                      | 1996, 2003, 2006, 2008, 2009, 2010, 2011, 2014 | 33 586         | 21 487                              |
| 3   | Káli-medence leporelló (M,A,N)                  | 1998   | 6 779          | -                                   |
| 4   | Káli-medence falvas leporelló – 9 falu (M,A,N)  | 1998   | 6 701          | -                                   |
| 5   | Káli-medence Részletes Útikalauz (M,A,N)        | 1998   | 3 125          | A-472, N-2, M-329                   |
| 6   | Badacsonyi tanösvény füzet (M, A)               | 1998   | 930            | A-651                               |
| 7   | BfNPI tájékoztató füzet (M,A)                   | 1999   | 3 342          | -                                   |
| 8   | BfNP térkép (M, A, N)                           | 2008   | 1 979          | 806                                 |
| 9   | A Pécselyi-medence és környéke c. könyv         | 2000   | 159            | 105                                 |
| 10  | A Kis-Balaton térsége c. könyv                  | 2001   | 438            | 323                                 |
| 11  | Somló, Kitaibel tanösvény füzet                 | 2002   | 59             | -                                   |
| 12  | Kápolnapuszta, Bivalyrezervátum füzet (M, A, N) | 2002, 2006                                     | 4 193          | -                                   |
| 13  | Hegyestű geológiai bemutatóhely füzet (A, N)    | 2002   | 1 433          | -                                   |
| 14  | A Tihanyi-félsziget c. könyv                    | 2002   | 1 243          | 1 084                               |

|     |   |            |       |         |
|-----|---|------------|-------|---------|
| 16  | Geológiai kirándulások 1.: A Balaton-felvidék | 2002       | 1 446 | 1 219   |
| 17  | A Tapolcai-medence és tanúhegyei c. könyv     | 2003       | 1 645 | 1 310   |
| 18  | Zirc, Arborétum (TKM füzet)                   | 2003, 2006 | 1 291 | 1 201   |
| 19  | Kankalin füzet feladatlapok gyerekeknek (M)   | 2004       | 18    | -       |
| 20  | Keszthelyi-hegység Pele tanösvény (M)         | 2004       | 1 894 | 1 296   |
| 21  | A Káli-medence c. könyv                       | 2005       | 462   | 285     |
| 22  | A Keszthelyi-hegység c. könyv                 | 2006       | 2 046 | 1 706   |
| 23  | A Tapolcai-tavasbarlang füzet (M, N)          | 2006, 2009 | 1 997 | N-1.232 |
| 24  | Salföldi major családi foglalkoztató füzet    | 2007       | 3 886 | 1 511   |
| 25  | Berekjárás c. könyv                           | 2008       | 203   | 35      |
| 26  | Túraajavaslato c. könyv                       | 2013       | 2 000 | 1 100   |
| 27. | Élőhelyvédelmi füzetek 1-11                   | 2013-2014  |       |         |
| 28. | Földtani értékmérés                           | 2013       |       |         |

2015. évben kiadásra került szóróanyagok:

- BFNPI látogatóhelyeit bemutató kétnyelvű (magyar, angol) mini leporelló
- Az igazgatóság tevékenységét bemutató leporelló
- Kis-Balaton leporelló utánnyomás
- Levendula Ház leporelló utánnyomás

#### 11.2.6. Látogatóstatisztika

| Bemutatóhely neve               |   | Fizetős látogatók (fő) | Nem fizetős ingyenes látogató (fő) | Összesen (fő) |
|---------------------------------|---|------------------------|------------------------------------|---------------|
| 1                               | Erdők Háza, Bakonybél                           | 4 826                  | 372                                | 5 198         |
| 2                               | Lóczy-barlang, Balatonfüred                     | 15 124                 | 1 157                              | 16 281        |
| 3                               | Hegyesű Geológiai Bemutatóhely, Monoszló        | 41 617                 | 398                                | 42 015        |
| 4                               | Salföldi Major                                  | 24 389                 | 0                                  | 24 389        |
| 5                               | Tapolcai-tavasbarlang Látogatóközpont           | 139 278                | 7 878                              | 147 156       |
| 6                               | Kotsy-vízimalom, Zalaszentő                     | 2 626                  | 34                                 | 2 660         |
| 7                               | Csodabogyós-barlang, Balatonederics             | 2 815                  | 0                                  | 2 815         |
| 8                               | Kápolnapusztai Bivalyrezervátum                 | 33 883                 | 0                                  | 33 883        |
| 9                               | Fekete I. Emlékszoba, Matulakunyhó, Diás-sziget | 7 459                  | 0                                  | 7 459         |
| 10                              | Vörsi Tájház                                    | 640                    | 25                                 | 665           |
| 11                              | Szentgáli-kőlik barlang                         | 293                    | 19                                 | 312           |
| 12                              | Várpalotai Homokbánya                           | 216                    | 2                                  | 218           |
| 13                              | Levendula Ház Látogatóközpont                   | 31 116                 | 1 995                              | 33 111        |
| 14                              | Pannon Csillagda Látogatóközpont                | 31 922                 | 168                                | 32 090        |
| Regisztrált látogatók összesen: |   | 336 883                | 11 700                             | 348 583       |

### 11.3. Társadalmi kapcsolatok

#### 11.3.1. Nemzeti Parki Termék Védjegyrendszer működtetése, pályázati eredmények, programok bemutatása

A Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság védjegyet adományozott azoknak a jellegzetes helyi növényi és állati eredetű alapanyagokból (zöldség, gyümölcs, fűszer, gyógynövény, mag, fa, tej, zsiradék, stb.) feldolgozott alkoholmentes krém, paszta, pástétom, szörp, lekvár, zselé, dzsem, tea, olaj, liszt, ecet, szappan, tejtermék stb. termékeknek, és tevékenységeknek amelyek a nemzeti park igazgatóság működési területén készültek és előállításuk a természettel összhangban történt. A védjegy célja: a helyi készítésű élelmiszerek fogyasztási kultúrájának emelése, a termékek piacra jutásának elősegítése a hagyományos mesterségek-tevékenységek megőrzése és a természettel harmonikus gazdálkodás és termék előállítás ösztönzése volt. 2015-ben egy pályázati felhívást adtunk közre a fenn megnevezett termékcsoporthoz, melynek közzétételében a honlapunk, hírlevelünk, partnereink, és a nemzeti Agrárgazdasági Kamara volt a segítségünkre. A felhívásra 11 termelő több mint 70 terméke nyerte el a nemzeti parki védjegyet.

A BfNPI védjegyeseit az alábbi táblázat mutatja be:

| Cégnév  | Képviselő               | Termék   |
|---|-------------------------|--|
| Levendárium Kft.1025 Bp, Cseppkő u. 12/a levardarium.hu, info@levardarium.hu 30 641778  | dr. Demján Ildikó       | bio levendula illóolajok, bio levendula virágvizek, levendulával töltött textil zsákok-babák, egyéb textil áruk, bio levendulavirág, levendula szörp, levendulás teasütemény, levendárium könyv, levendulás tönkölypárnák, levendárium teaház szolgáltatásai |
| Lang Zsuzsanna őstermelő 8200 Veszprém, József A. u.3/a zsuska@zsuska.hu zsuska.hu  | Lang Zsuzsanna          | lekvárok, dzsemek, szörpök, zakuszka, medvehagyma krém, marinált fokhagyma   |
| Hegyi József őstermelő 20 421 5650 anikaszappan@gmail.hu 8300 Tapolca, Teleki Pál u. 7/a  | Csizmazia Anita         | Kecske tej natúr szappan   |
| Szent Maurícius Monostor termekek@szentmauriciusz.hu, 30 9001992, szentmauriciusz.hu  | Halmos Emil Ábel perjel | bio gyógynövények/fűszernövények (22 féle), medvehagyma püré   |
| Dávidné Kéri Márta őstermelő magoskremek@gmail.com, 8248 Nemesvámos Kossuth 287, 30 5292790                                     | Dávidné Kéri Márta      | tökmagkrém (rukkolás, lenmagos napraforgós, szőlőmagörleményes, medvehagymás)  |
| Csiza Erika Erzsébet e.v. Bakonynektár Méhészet 8192 Hajmáskér, Tábori u.17., 20 3199594, info@bakonynektar.hu, bakonynektar.hu | Csiza Erika Erzsébet    | méz (levendula, medvehagyma, gesztenye)  |
| Tamás Jenő őstermelő tamaspince.com, info@tamaspince.com, 70 528 1015, 8229 Csopak, Arany J. u.1.                               | Tamás Ervin             | szörpök (levendula, citromfű, menta, pitypang), zselék (levendula, vörösbors, zöld mandula, zöld dió), dzsemek (bodza, füge)   |
| Giricz Kálmán őstermelő balatoniszappan@gmail.com, 70 5098828, 8648 Balatonkeresztúr, Kossuth u.79.                             | Giricz Kálmán           | kecske tejes szappanok (levendula, körömvirágos, propoliszos, mosó)  |

|   |                 |  |
|---|-----------------|--|
| Győri Ildikó östermelő<br>termeszet.kincsei@gmail.com, 70<br>3696104, 8100 Várpalota Erdődy<br>P.T.u.26.I/4.                  | Győri Ildikó    | medvehagymás fűszersók,<br>medvehagymás fűszerecetek,<br>szirupok (pitypang, mirabella<br>szedres), nektárok (csipkebogyó,<br>birs), piritotmézeskalács ízű dió és<br>mandula, szörpök (csalán, eper),<br>birsbefőtt, pitypang szörp |
| Palio Sztár Kft 8295 Taliándörögd,<br>Kossuth u.48., szoke_andras@t-<br>online.-hu szokeszappan.hu                            | Szőke András    | gyógynövény keverékeket<br>tartalmazó kézműves szappanok   |
| Tihany Tourist Kft 8237 Tihany,<br>Kossuth u. 11.<br>info@tihanytourist.hu,<br>20 97 54162<br>tihanytourist.hu                | Küsz Mariann    | Levendulával töltött zsák  |
| Sárkány Attila, 8248 Nemesvámos,<br>Kossuth u. 30.<br>sarkany.zs.rita@gmail.com<br>20 669 5951                                | Sárkány Attila  | Levendulás mézeskalács dísz tárgyak  |
| Gyógynövenyturák Kft. 1118 Bp.<br>Köbölkút u. 19.<br>info@gyogynovenyturak.hu<br>30 951 3541                                  | Takács Tamás    | gyógynövényteák  |
| Aklan családi Pince Tomajvin Kft.<br>1119 Bp., Tétényi u. 79. info@aklan-<br>pince.hu<br>30 9219870<br>aklan-pince.hu         | Aklan András    | Vörösbor ecet, zöld éretlen szőlőlé  |
| Keszthelyi Enid, 8254 Kékkút, Fő u.<br>3. enid.keszthelyi@gmail.com<br>20 530 4884<br>levendulamagazin.hu/levendula-<br>porta | Keszthelyi Enid | rozmaringszörp, rozmaringzselé,<br>levendulaszörp, levendula zsák  |
| Máté Dávid, 8230 Balatonfüred,<br>Lóczy u.78.<br>matedavid20@gmail.com<br>20 463 5435   | Máté Dávid      | Levendulás, citromfűves,<br>zsályafűves méz  |
| BfNPI, 8229 Csopak Kossuth u. 16.,<br>somlai@bfnp.hu, 30 4910104,<br>bfnp.hu  | Somlai Szilárd  | bivaly szalámi, szürkemarha<br>szalámi, levendula víz, levendula<br>olaj   |

A védjegyes termékeket és termelőiket több országos és helyei rendezvényen is népszerűsítettük (pl. OMÉK, Utazás kiállítás, Nemzeti Parki Hét, Levendula fesztivál stb.) A termékek egy részét (pl. szappanok, teák, levendulazsákok) Igazgatóságunk is továbbértékesíti bemutatóhelyeinek boltjaiban. Az egyes látogatóhelyeink üzemeltetői részben forgalmazzák a védjegyes termékeket. 2015-ben a 3. lezajlott eredményes védjegyes forduló eredményeként, összesen 16 termelő 127 nemzeti parki terméke viseli a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Termék védjegyét. Sor került a korábbi évek nyertes termelőinek ellenőrzésére is, ahol szabálytalanságot nem tapasztaltunk.

### 11.3.2. Sajtó és egyéb megjelenések

Sajtóval történt együttműködések:

- Veszprém Tv
- Balatoni Futár
- TermészetBÚVÁR
- Természetjáró Turista Magazin
- Pannon Lapok (Veszprém megyei Napló, Dunántúli Napló)
- Balatoni Nyár MTV1 műsorában
- Itthon vagy! – MTV1 sorozatában
- Origo hírportál
- Lánchíd Rádió
- We love Balaton
- Jazzy Rádió
- Balaton Tv

|                         |                   | Megjelenés/részvétel száma a 2015. évben |              |
|-------------------------|-------------------|--|--------------|
|                         |                   | Írott                                    | Elektronikus |
| <b>Kiállítás, vásár</b> |                   | 24                                       |              |
| <b>Média</b>            | <i>helyi</i>      | 85                                       | 210          |
|                         | <i>regionális</i> | 63                                       | 85           |
|                         | <i>országos</i>   | 48                                       | 40           |
| <b>Egyéb</b>            |                   |  |              |
| <b>Honlap címe</b>      | www.bfnp.hu       |  |              |

### 11.4. Tervezett fejlesztések (2016)

- PaNaNet+: az Ausztria-Magyarország Határon Átnyúló Együttműködési Program 2007-2013-as időszakában megvalósult PaNaNet projekt folytatásaként a 2014-2020-as programciklusban benyújtandó projekt kidolgozása.
- Kis-Balaton látogatóközpont építése Fenékpusztán a Vönöczky Schenk Jakab Kutatóház mellett. Elkészült az építési terv, a kiviteli terv és a kiállításterve. Az építési engedélyezési eljárás lezajlott, jogerős építési engedély áll rendelkezésre. A pályázati kiírást követően indul a pályázat írása.
- Lóczy-barlang látogatóközpont építése Balatonfüreden. Az építési terv elkészült.

### 11.5. Együttműködési megállapodások

| Belföldi együttműködések   |   |
|--|---|
| Bakonybéli Szt. Maurícius Monostor és az önkormányzat                          | Egymás bemutatóhelyeinek belépőjegy- áraival kapcsolatos kölcsönös kedvezmény biztosítása   |
| Bakonyerdő Zrt., Badacsonytördemic, Nemesgulács, Badacsonytomaj önkormányzatok | Badacsony erdészeti, természeti, turisztikai céljainak koordinálása   |
| Balaton Riviéra Egyesület  | Általános együttműködés   |
| E.ON Energiaszolgáltató Kft.   | Szigetelések befejezése a Kerecsen LIFE keretében, de ezen felül jelentős segítséget nyújt a további szigetelési munkákhoz is az Akadálymentes Égbolt megállapodásnak megfelelően |

|  |   |
|--|---|
| Gyulaffy László Hagyományőrző Lovasbandérium-Csobánc Várért Alapítvány | Csobánc fejlesztése, értékeinek megőrzése   |
| H.E.L.P. Hungary Szabadidő és Tábor szervező Kft.                      | Szakvezetés biztosítása a Kft. által szervezett csoportok részére   |
| Keszthely-Hévíz Kistérségi Fejlesztési és Többcélú Társulás            | Kistérség fejlesztése   |
| Keszthelyi Turisztikai Egyesület                                       | Keszthely Kártya elfogadása a Bivalyrezervátumban, a Kotsy-vízimalomban és a Vörsi Tájháznál  |
| Kittenberger Kálmán Növény és Vadaspark Szolgáltató Kht.               | Egymás tevékenységének összehangolása   |
| Marcali Szakképző Iskola   | Szakmai Együttműködési Megállapodás a TÁMOP 3.1.4. „Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés – Innovatív intézményekben” c. pályázati program megvalósításához |
| Németh László Művelődési Ház, Tihany                                   | A Levendula Fesztivál megrendezése  |
| Területileg illetékes KTVF-ek  | Természetvédelmi jogkörökben együttműködés megvalósítása  |
| Tihany Tourist Kft.  | Erdei iskola program szervezése a Tihanyi-félszigeten   |
| Varázslatos Magyarország Természetfotó Nonprofit Kft.                  | A Kft. által kiírt fotópályázat győztesének ingyenes belépőjegyek felajánlása bemutatóhelyeinkre, Kis-Balatonra   |
| WWF Magyarország   | Kedvezményes belépés biztosítása a Panda Klub tagoknak  |
| Zalakarosi Turisztikai Egyesület                                       | pártoló tagság az Egyesületben  |
| Balaton Keleti Kapuja Turisztikai TDM Szervezet                        | Együttműködési megállapodás   |
| Napfény Hotel Karos Kft. (Zalakaros)                                   | Kápolnapuszta, Bivalyrezervátum és Diás-sziget belépőjegyek – voucher/részvételi jegy elfogadás   |
| Napfény Üdülősövetkezet (Zalakaros)                                    | Kápolnapuszta, Bivalyrezervátum és Diás-sziget belépőjegyek – voucher/részvételi jegy elfogadás   |
| A Bakony–Balaton Geopark területén működő tizenöt Kistérségi Társulás  | Földtani természetvédelem, geoturizmus és földtani környezeti nevelés   |
| Magyar Természetkutatók Egyesülete                                     |   |
| CSEMETE Természet- és Környezetvédelmi Egyesület                       |   |
| Veszprémi Turisztikai Közhasznú Nonprofit Kft.                         | Marketing tevékenység kölcsönös támogatása  |
| Magas-Bakony Turisztikai Desztinációs Menedzsment Nonprofit Kft.       | Marketing tevékenység kölcsönös támogatása  |
| Fonyódi Turisztikai Egyesület  | Marketing tevékenység kölcsönös támogatása  |
| Szerencsemák Panzió, (Ihász Csaba)                                     | Marketing tevékenység kölcsönös támogatása, utalványos rendszer   |
| Hotel Villa Classica   | Marketing tevékenység kölcsönös támogatása, utalványos rendszer   |
| Hotel Silver Resort  | Marketing tevékenység kölcsönös támogatása, utalványos rendszer   |
| Szarvaskút Vendégház   | Marketing tevékenység kölcsönös támogatása, utalványos rendszer   |
| Art Hotel (Karos Szalon Szolgáltató Kft.)                              | Marketing tevékenységek kölcsönös támogatása  |
| Bakony Hotel   | Marketing tevékenység kölcsönös támogatása, utalványos rendszer   |
| Magyar Bencés Kongregáció Pannonhalmi Főapátság                        | Kölcsönös együttműködés (utazólevél)  |
| Forest Hills Golf Club és Hotel, Szarvaskút                            | Marketing tevékenységek kölcsönös támogatása  |
| Hotel Bonvino  | Marketing tevékenység kölcsönös támogatása, utalványos rendszer   |
| Balatonfüredi Yacht Club   | Marketing tevékenység kölcsönös támogatása, utalványos rendszer   |



|   |  |
|---|--|
| Best Balaton Nonprofit Kft.   | Marketing tevékenység kölcsönös támogatása (Best Balaton buszjárat)  |
| ETS Hungary   | Kölcsönös együttműködés, utalványos rendszer   |
| Hotel Annabella, Hotel Marina (Danubius Hotels)                       | Marketing tevékenység kölcsönös támogatása, utalványos rendszer  |
| Tihanyi Bencés Apátság  | Marketing tevékenység kölcsönös támogatása, kedvezmény nyújtása belépőjegy felmutatása esetén                                  |
| Sümegei Vár (HOT-ÉP Kft.)   | Marketing tevékenység kölcsönös támogatása   |
| Helikon Kastélymúzeum Közhasznú Nonprofit Kft.                        | Marketing tevékenység kölcsönös támogatása   |
| Hunguest Hotels Zrt. Hotel Pelion                                     | Marketing tevékenység kölcsönös támogatása, utalványos rendszer  |
| Hotel Gabriella   | Marketing tevékenység kölcsönös támogatása, utalványos rendszer  |
| Végh és Társa Kft.  | Marketing tevékenység kölcsönös támogatása, utalványos rendszer  |
| Anna Grand Hotel Wine & Vital   | Marketing tevékenység kölcsönös támogatása, utalványos rendszer  |
| Csalán Környezet –és Természetvédő Egyesület                          | Egymás tevékenységének összehangolása és támogatása  |
| Biokultúra Egyesület  | Egymás tevékenységének összehangolása és támogatása  |
| Bringacentrum, Zentai Lajosné   | Együttműködési megállapodás  |
| Hévízgyógyfürdő Nonprofit Kft.  | Marketing tevékenység kölcsönös támogatása, kedvezmény nyújtása belépőjegy felmutatása esetén, ingyenes túrák (Csiszár Viktor) |
| Tapolcai Városfejlesztési Kft., Dr. Folly Réka és Folly Judit – Folly | Együttműködési megállapodás  |
| Bakony és Balaton TDM   | Együttműködési megállapodás  |
| Balatoni Hajózási Zrt.  | Együttműködési megállapodás, közös csomagok  |
| Kajakon Balaton   | Együttműködési megállapodás, közös csomagok  |
| Balatoni Múzeum   | Marketing tevékenység kölcsönös támogatása, kedvezmény nyújtása belépőjegy felmutatása esetén                                  |
| Balaton Best TDM  | Együttműködési megállapodás  |
| Liliputi Kisvonal   | Együttműködési megállapodás  |
| Szépalma Hotel  | Marketing tevékenység kölcsönös támogatása, utalványos rendszer  |
| Magyar Pálos Rend   | Marketing tevékenység kölcsönös támogatása   |
| Megye kártya, Pannon lapok  | Kedvezménykártya rendszer  |
| Hotel Hasik   | Marketing tevékenység kölcsönös támogatása, utalványos rendszer  |
| Szilvia Vendégház   | Marketing tevékenység kölcsönös támogatása, utalványos rendszer  |
| Füred Hotel   | Általános együttműködés  |
| Gránit Gyógyfürdő   | Egymás tevékenységének összehangolása és támogatása, kedvezmény nyújtás, megjelenési lehetőségek, 5 alkalommal kitelepülés     |
| Kötél Hajó - Immo C. Service Kft                                      | Együttműködési megállapodás  |
| MAJORKA a Balaton Nagyberekért Közhasznú Alapítvány                   | Általános együttműködés  |
| Varjú Fogadó  | Együttműködési megállapodás – voucheres fogadás  |
| Holnapocska Kft   | Együttműködési megállapodás – szakvezetésekre, előadások tartására   |
| Kardifood Kft. - Tüskevár Erdei Iskola                                | Erdei iskolai csoportok kedvezményes kis-balatoni szakvezetése   |
| Margaréta Hotel, Xing Long Kft.                                       | Együttműködési megállapodás – voucheres fogadás  |

|                                       |  |
|---------------------------------------|--|
| Szárszó Kft., Két Korona Hotel        | Együttműködési megállapodás – voucheres fogadás    |
| Tudatos Vásárlók Közhasznú Egyesülete | kártyaelfogadás                                    |
| Zalaerdő                              | Általános együttműködés                            |
| Hotel Karos Spa, Zalakaros            | Kis-Balaton témájú poszterek kiállítása a hotelben |

### 11.6. Fontosabb események

- Zöld turizmus rendezvények – Nemzeti parkok hétvégéje és Nemzeti parkok hete
- Részvétel az Utazás Kiállításon és az OMÉK-on Budapesten
- Tavaszi ürgepiknik
- Levendula Fesztivál
- Levendula Szedd Magad! Tihany
- Művészetek Völgye
- Reformkori Vásár, Balatonfüred
- Balaton parti kempingekben és strandokon road show
- 2015-ben a Magyar Turizmus Zrt. marketingtevékenységének köszönhetően számos rendezvény került lebonyolításra, amelyek jelentős mértékben hozzájárultak a nemzeti parkok népszerűsítéséhez, megismertetéséhez.
- Megszerveztük a BfNPI részvételét a „Barlangoljunk” elnevezésű országos turisztikai kampányban.
- A kontinensünkön azonos időben zajló Európai Geoparkok Hete rendezvénysorozat keretében május 23. – június 7. között 14 geoprogramot szerveztünk a nagyközönség számára, földtani értéket bemutató látogatóhelyeinket is bevonva, összesen kb. 800 fő résztvevővel.
- A BfNPI Bakony–Balaton Geopark programja önálló standdal, változatos és népszerű programokkal, önkéntesek bevonásával volt jelen a Művészetek Völgye Fesztiválon (Kapolcs).
- A Magyar Földtani és Geofizikai Intézetben megrendezett Földtudományos Forgatagon szintén önálló standdal képviseltük a BfNPI Bakony–Balaton Geopark programját (Budapest).
- Ajkán, Fonyódon és Olaszfaluban iskolás csoportok számára geonapot szerveztünk.

2015. évi programok:

#### Január:

- Újévi Cholnoky Jenő Emléktúra – Balatonfüred
- Hévízi-lefolyó vízitúra – Hévíz
- Vidékjáró - Haláp-Tapolca geotúra - Zalahaláp

#### Február:

- Hévízi-lefolyó vízitúra – Hévíz
- Vizes élőhelyek napja – Hévízi múltidéző túra – Hévíz
- Holdfénytúra a Tátikára - Zalaszentő
- Februári szöszmötölés – Tihany, Levendula Ház
- Vidékjáró - Irány a Fekete-hegy! – Köveskál
- Hévízi-lefolyó vízitúra – Hévíz
- Téltemető geobotanikai túra - Balatonfüred

#### Március:

- Szent György-hegy geotúra – Tapolca
- "Víz-napi Balcsi parti" – Balatonfüred
- Víz Világnapja – Kockásliliom túra – Zalabér
- Víz Világnapja a Kis-Balatonon - Vönöczky Schnek Jakab Kutatóház
- Víz Világnapja - Hódok nyomában a Kerka-mentén - Iklódbördőce
- Barlangok Hónapja – Geobotanikai túra Úrkúton
- Barlangok Hónapja – Csobánc-Tapolca geotúra – Gyulakeszi
- Víz Világnapi Túra – Zalaszentő

- Ünnepváros játszótér - Bagoly éve a Levendula Házban - Tihany, Levendula Ház

#### Április:

- Méhészeti bemutató - Tihany, Levendula Ház
- Húsvéti tavaszvárás - Kápolnapuszta, Bivalyrezervátum
- Húsvét a Salföldi Majorban
- Az év emlőse a keleti sün – fotókiállítás Tihany, Levendula Ház
- Geobotanikai túra a Fekete-hegyre – Köveskál
- Kísérletbazár rendezvény – Győr
- Vidékjáró – Barangolás a bakonyi égbolton - Bakonybél, Pannon Csillagda
- Nemzetközi Föld Napja - Bagoly éve a Levendula Házban - Az éjszaka ragadozó madarai: a baglyok
- Nemzetközi Föld Napja – Ajka-Csingervölgy geonap
- Nemzetközi Föld Napja – a Kis-Balaton madárvilága - Kányavári-sziget, Kis-Balaton
- Föld Napja - Hévízi-tó túra – Hévíz
- Föld Napja - Budapest, Magyar Nemzeti Múzeum
- Pannonian Bird Experience - Illmitz (Ausztria)
- 25 éves a Hubble teleszkóp - Bakonybél, Pannon Csillagda
- Tavaszi ürgepiknik - Tihany, Levendula Ház
- Szent György napi Bivalyünnep – Salföld
- Vidékjáró – Tájházak napja - Vörs, Tájház
- Tavaszi Madármegfigyelő Nap – Várpalota, halastavak és Siófok, Töreki-tavak
- Tavaszi madárles a Kis-Balatonon - Tavaszi madárles a Kis-Balatonon

#### Május:

- Nyitott Balaton geotúra a vulkánok és tüzes borok félszigetére - Tihany
- Környezetvédelmi Világnap Hévízi dombok túra - Hévíz
- II. Csirke-csülök fesztivál – Nagyvázsöny, vár
- Csopaki csatangolás kövek, malmok és pincék bűvöletében
- Csopaki csatangolás és a patak apró csodái a Pele-körúton
- Vöröskő geotúra pincelátogatással Alsóörsön
- Felfedezők Napja - Budapest, Millenáris
- Tavasz virágmező túra – Kornyi-tó
- Nyitott Balaton – Túra az 50 éves az Európa Diploma díj évfordulója alkalmából – Tihany
- Nyitott Balaton kedvezmény a Lóczy-barlangban – Balatonfüred
- Madarak és Fák Napja - Túra a Vétyemi ősbükkösbe - Szécsisziget, vízimalom
- Madarak és Fák Napja túra – Gyenesdiás
- Madarak és Fák Napja - A Kis-Balaton madárvilága - Kányavári-sziget, Kis-Balaton
- Európai Geoparkok Hete a Bakony– Balaton Geoparkban Egri Csaba: barlangok világa - Veszprém, Hangvilla
- Harangi Szabolcs vulkánok világa – Veszprém, Hangvilla
- Európai Geoparkok Hete - Urkúti-őskarszt geotúra
- 2015 a helyi termék éve - Májusi szöszmötölés - Bagoly éve a Levendula Házban
- Európai nemzeti parkok napja - Családi kerékpározás a rómaiak nyomában – Hévíz
- Európai Geoparkok Hete – Geonap iskoláknak, óvodáknak az „Év földtani értékénél a Geoparkban” – Olaszfalú
- Európai Geoparkok Hete - Geonap iskoláknak, óvodáknak a Hegyestű Geológiai Látogatóhelyen
- Európai Geoparkok Hete – természetismereti nap iskolás és óvodás csoportoknak – Csopak
- Európai Geoparkok Hete Geofoglalkozás családoknak a Lóczy-barlangnál - Balatonfüred

#### Június:

- Európai Geoparkok Hete – Geonap iskoláknak, óvodáknak – Fonyód, Vár-hegy
- Európai Geoparkok Hete - barlanglátogatás a Csodabogyós-barlangban – Balatonederics
- Környezetvédelmi Világnap – Barangolás az egykori határsávbán – Csernec
- Környezetvédelmi Világnap – Látogatás a Diás-szigetre - Vönöczky Schnek Jakab Kutatóház, Kis-Balaton

- Magyar Pásztorkutyás Hétvége - Salföld
- Magyar Nemzeti Parkok Hétvégéje a KMNPI területén - Békéscsaba
- Levendula Hetek - Levendula SZEDD MAGAD! - Levendula kézműves – Tihanyi-félsziget
- Magyar Nemzeti Parkok Hete: Hegyestű kedvezményes látogatása; A patak lakói - vízvizsgálat és séta Csopakon a székház kertjében; Tájház látogatás Vörsön; Geonap – Lóczy-barlangnál, Balatonfüreden; Kövi Szabolcs koncert és Kércz Tibor fotókiállítása Tihanyban, Szentjánosbogár túra a gyenesdiási Nagymezőtől a Büdöskútig Gyenesdiáson; Túrák a Levendula fesztivál keretében - Tihany, Csodabogyós-barlang kedvezményes látogatása; Fakanáltól nyenyereig – Tihany

#### Július

- Bivalyfesztivál - Kápolnapuszta, Bivalyrezervátum
- Napközis tábor – Tihanyi-félsziget
- Denevérek éjszakája - Vönöczky Schenk Jakab Kutatóház, Kis-Balaton
- Vulkán-tanösvény avató – Mencsely
- Dinó – nap - Németbánya- Iharkút
- A Balaton-felvidéki Nemzeti Park és a Bakony–Balaton Geopark a Művészetek Völgyében – Kapolcs, Vigántpetend, Taliándörögd
- Geotúra Pula – Tálodi erdő
- Geobotanikai túra a Tik-hegyre - Taliándörögd

#### Augusztus:

- Denevérek éjszakája - Vönöczky Schenk Jakab Kutatóház, Kis-Balaton
- Gyógynövénynap Bagoly éve a Levendula Házban – Tihany
- „Remete zarándokút” Nagykapornak – Remetekert
- Tarka Pajta Napok – Bakonybél

#### Szeptember:

- A Bakony–Balaton Geopark a Földtudományos Forratagon – Budapest
- Természetfotó kiállítás a megyei könyvtárban – Veszprém
- Romantikus Reformkor Balatonfüreden
- Autómentes nap – Erdei bóklászás a Kötvényesi erdőben és a Remetekertben – Zalacsány
- Nemzeti parki részvétel az OMÉK-on – Budapest
- Őrségi tökfesztivál – Őriszentpéter
- 25 éve fedezték fel a Csodabogyós-barlangot – Balatonederics
- Kutatók éjszakája a Pannon Csillagdában – Bakonybél
- Turizmus Világnapja - Bagoly éve a Levendula Házban – Tihany, Levendula Há

#### Október:

- Állatok Világnapja – Hévízi-tó túra
- A természet kincsei a tihanyi félszigeten – erdei iskola bemutató program Tihany, Levendula Ház
- Vidékjáró Geotóp nap – Geotúra Döbröntén
- Állatok Világnapja túra – Várölgly
- Nyitott Balaton – Túra az 50 éves az Európa Diploma díj évfordulója alkalmából – Tihany
- Állatok Világnapja - Hévízi-tó túra
- Európai Madármegfigyelő Napok – Miklósfai Halastavakon, Siófokon, a Töreki tavaknál és Kis-Balaton
- Játszóház a Balaton Plazaban – Veszprém
- Vidékjáró Geotóp nap – Geotúra Hárskúton
- Nemzeti gyaloglónap - Gyalogtúra a Mura-ártéren - Letenye
- Varázslatos Magyarország fotóstúra a Kis-Balatonon
- Éghajlatvédelmi Világnapi túra - Balatongyörök
- 2015 a helyi termék éve – Vidékjáró - Nemzeti parkok ízei - Bagoly éve a Levendula Házban
- Gesztenyével, falevéllal kézműves játszóház – Kápolnapuszta, Bivalyrezervátum
- Őszi keringő túra – Hegyestű geológiai bemutatóhely
- Nyitott Balaton Vöröskő geotúra Geotúra a Köcsi-tónál

#### November:

- Hévízi múltidéző túra – Hévíz
- Földtudományos Forgatag - Budapest, Magyar Természettudományi Múzeum
- Bagoly éve a Levendula Házban – novemberi szöszmötölés – Tihany
- Geotúra a vulkánok és hévforrások világába a Garda fesztivál keretében – Tihanyi-félsziget
- Holdfény túra a Rezi várhoz – Rezi
- Barlangi Mikulás program óvodai és iskolai csoportoknak a Lóczy-barlangban - Balatonfüred

#### December:

- Bagoly éve a Levendula Házban - Ünnepváros játszótér – Tihany, Levendula Ház
- Barlangi Mikulás program óvodai és iskolai csoportoknak a Lóczy-barlangban - Balatonfüred
- Pálosok nyomában – Salföldi major
- Adventi játszótér - Kápolnapuszta, Bivalyrezervátum
- Téli túra a Biodiverzitás védelmének világnapján – Misefa
- Óévbúcsúztató geotúra - Nosztori, Lovasi Festékbánya

## 12. Közfoglalkoztatás

### 12.1. Alapfeladatok, személyi feltételek

A beadott kérelmei alapján az Igazgatóságunk 2014. évben három alkalommal részesült közfoglalkoztatási támogatásban az alábbiak szerint:

2015.03.03.-2016.02.28. 125 419 eFt (12 hónapos program átlagában 88 közfoglalkoztatott)

2015. éves átlagos statisztikai állományi létszámunk a közfoglalkoztatottak 2015. évi éves átlaga 84 fő volt, melyet 2016. évben számos alkalmazott felvételével tovább javított az Igazgatóság. A 2015. évben a március 3-tól 2016. február 28-ig tartó közfoglalkoztatási kérelem alapján összesen 157 fő dolgozó került felvételre, mely az OKP idejének átlagában 88 fő közfoglalkoztatott foglalkoztatását jelentette.

A programok végrehajtása az Igazgatóságon korábban 10 tájegységben, a csopaki központban, a látogatóközpontokban és bemutatóhelyeken történt. Egy új helyszínen is történt 2015. évben közfoglalkoztatás, a Somló TK-ban. Legalább 20 igazgatósági munkatárs (kormánytisztviselő és MT hatálya alatt foglalkoztatott) állandóan, vagy eseti ügyekben részt vett és vesz a programok szervezésében, működtetésében. Az OKP igazgatósági megvalósításából így 2015. évben is minden szakmai osztály kivette a részét. A természetvédelmi örök a tájegységekben a napi feladatkiadás, feladatellátás és ellenőrzés tekintetében az év során folyamatos munkát végeztek. A szakmai osztályokon a közfoglalkoztatottak közül többen is állandó kiegészítő feladatokat láttak el. Ezek a személyek általában a napi munkákban, adatgyűjtésekben, dokumentációk rendezésében, hivatali feladatok ellátásában működtek közre az osztályvezetők utasításainak megfelelően. A program megvalósításához szükséges kérelem és a koordináció, a munkaügyi szervezetekkel való kapcsolattartás és ügyintézés a Területkezelési, Pályázatkezelési és Üzemeltetési Osztály feladatkörébe tartozik, melyet alapvetően az osztály vezetője lát el. A Pénzügyi és Számviteli Osztály egy munkatársa a program pénzügyi elszámolásával, a bérszámfejtés feladataival foglalkozik és az Igazgatóság állománya kapcsán végzett munkaügyi feladatai mellett a közfoglalkoztatottak kapcsán is ellátja e feladatot. Ez a számos változás és szerződés kötés miatt jelentős munkamennyiséget jelent. A közfoglalkoztatottak jelentősen közreműködnek a természetvédelmi kezelés, oktatás, nevelés feladatainak ellátásában is és az állatokkal végzett természetvédelmi kezelést a munkájuk nélkül nem vagy csak idegen szolgáltatás igénybevételével tudná ellátni az Igazgatóság. Így az OKP program megvalósítása 2015-ben is nagyban érintette az Igazgatóság alapfeladatainak ellátását, a természetvédelmi kezelés elvégzését is. Kiemelkedő jelentőséggel bírtak a szakmai végzettséget igénylő munkák, hiszen összességében 23 szakmunkást vagy diplomás végzettségű közfoglalkoztatottat és egy adminisztrátort alkalmaztunk a programok keretei között. A közmunkára átlagosan foglalkoztatott 69 fő fizikai munkavállalóval láttuk el az állattartással és területkezeléssel kapcsolatos feladatok nagy részét. A bemutatóhelyek üzemeltetésében és a turisztikai feladatok ellátásában 15 fő, igazgatási feladatok ellátásában 3 fő vett részt, míg irodai adminisztrációs feladatot 1 fő látott el.

### 12.2. Elvégzett feladatok, eredmények

#### **Kis-Balaton**

Összefoglalóan:

- kőműves munkák
- fa vágó-repegető munkák
- kerítésépítés
- erdészeti munkák
- tároló szín építés
- vadászati berendezések építése
- féltető építés
- épület gondnoki munkák, festések lakkozások
- karbantartói munkák
- munka- és erőgépszerezések
- kerítésépítés, karbantartás, villanypásztor karbantartás

- csatornák, zsilipek karbantartása tisztítása
- illegális hulladéklerakók felszámolása, szemétszedés a régió több területén
- élőhely-rekonstrukció, bozótirtás, géppel, kézi munkával
- Zalavári bivalytelep kézi állatgondozói feladatainak ellátása
- részvétel a térség gazdálkodóinak kárelhárítási feladataiban (nyári lúd, nagy lilik esetében)

A Kis-Balatonon az erdősítések védelme érdekében vadkárelhárító kerítések építésére és folyamatos karbantartására van szükség. A korábbi OKP programok során is ezt a feladatot mindig, folyamatosan ellátta az Igazgatóság és e programban is ezt valósította meg. Az erdősítések kezelése is egyes erdőrészekben kézi munkaerőt igényelt. Balatonmagyaród, Zalakomár (pl. tisztítás, kaszálás, gyérítések utómunkálatai is) A fahasználatokat és erdőápolásokat tenyészidőn kívül is el kell végezni. A területek vízrendezése és az élőhely megtartása érdekében újabb csatornák és árkok karbantartását közfoglalkoztatottakkal végeztettük el a korábban megkezdett munkák folytatásával és megismétlésével. Ennek természetvédelmi oka legtöbbször a víz visszatartás volt és nem a területről történő vízlevezetés. Ezen feladaton túl a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság kezelésében lévő, Szőkedencs község külterületén található mintegy 100 hektár térmértékű ingatlanokon természetvédelmi kezelés további végrehajtását folytatjuk, kézi cserjeirtás utáni folyamatos területtisztítással. Ez a területkezelő feladat elsősorban a bozót kiirtása és a terület szürkemarha által történő legelésére alkalmassá tételének eléréséig tart (több éves feladat, folyamatos munkavégzést igényel), a fagallyak teljes összeszedése mellett. Az elvégzett munka után a területre 2016. évben KEHOP pályázatot nyújt be a BfNP, amelynek fenntartó szakaszában az Igazgatóság OKP programjaiban közreműködők részt fognak venni. A területen a korábbi munkához képest (mintegy 3-5 ha) elburjánzott rekettye fűz (*Salix cinerea*) bokrost vágunk ki. A munka azért volt igazán nehéz és azért igényelt nagy előerő ráfordítást, mert a fűzágakat süntök és vadkomló nőtte be, amelyet a kivágás előtt el kell távolítani a bokrokról. A legelőterületeink bővítése a szukcesszió megállításának is fontos eszköze, így természetvédelmi szakmai előnyt is ad. A kerítés kiépítésének a korábban elvégzett terület után újabb 30 hektáron történő folytatása és az itatás kialakítása lett a közfoglalkoztatási program része. A zalavári bivaly telepen a KEOP fejlesztési pályázat lezárult, az istállók felújítása után a telep újra benépesült és a közfoglalkoztatottak munkáját a területen végzett munkák után az állatok terelésében, gondozásában, legeltetésében és őrzésében hasznosítottuk.

2015. október végétől az erdők ápolására került sor, külön figyelemmel arra a mintegy 20 hektáros erdőterületre, melyet néhány éve Balatonmagyaród külterületén erdősített be az Igazgatóság (klímaerdő kezelése évenként 2-szeri ápolása). Ez nehéz és rengeteg kézi munkát igénylő feladat, melynek hosszabb távú végeredménye lesz majd a beállt erdőrésztlet hatóság által történt átvétele.

Telepített erdők kezelése az erdészeti terv szerint történt. Fakitermelés után az erdő rendezése megvalósult. Területi helyszínek: Vörs, Sávoly és Zalavár térségében találhatóak.

- kerítésépítés vadvédelmi kerítés és állattartás érdekében készített kerítés

A vadvédelmi kerítés gondozása történt meg mintegy 30 kilométer hosszú kerítés esetében. Új kerítésszakaszok kialakítása: oszlopállítás, drótfeszítés, vadháló felszegelése. 40 kilométer hosszúságban a régi kerítés átrakása és a többi felülvizsgálata és javítása mellett valósult meg.

A csatornák, zsilipek karbantartása a KBVR II. ütemén.

A teljes Kis-Balaton régióban több kilométeres hosszban árkok karbantartása és vízvisszatartás megvalósítása. Legfontosabb helyszínek Sármellék, Zalavár térsége.

- illegális hulladéklerakók felszámolása

A teljes Kis-Balaton térségében nem volt lehetséges, mert a korábban elvégzett szemétszedésnek az állandó szemétkerakás miatt egyes régebben ellátott településeken évente alig látszik meg az eredménye, így újra és újra el kell végezni.

- élőhely-rekonstrukció, bozótirtás

Mintegy 5 hektár irtott bozót fenntartó kezelése a régióban, Sávoly térségében kézi és gépi eszközökkel.

Két igazgatósági kezelésben lévő ingatlan gondozását és gondnoki feladatait is elláttuk a közfoglalkoztatási programban. Így a Vörsi tájház 2015. évi teljes turisztikai szezonjában, a Vönöczky Schenk Jakab kutatóház esetében a program felében ez közmunkás hölgyekkel történt meg (takarítás, mosás, ablaktisztítás, fűnyírás, tereprendezés, stb.).

### **Az elvégzett program Káli-medence és Tapolcai medence régióban a program teljes időszakában:**

- villanypásztor építés, javítás
- szürkemarha terelésekben, válogatásban, manipulálásban részvétel
- KEOP pályázatban (Fekete-hegy, Csöngye hegy) tett saját erőre vonatkozó vállalás 8 ha területen saját munkaerővel elvégzendő kisgépes cserjeirtás és a cserjével borított területek többszöri utógondozása, ismételt kézi cserjeirtások és kaszálások
- saját kezelésű erdőterületen végzendő idegenerős fahasználati munkák után vágástér takarítás
- saját kezelésű erdőterületeken tisztítási, ápolási munkák
- saját kezelésű gyeper és szántó területeken cserjeirtás és annak évközi természetvédelmi kezelése
- saját kezelésben levő utak, árkok szükség szerinti tisztítása
- letermelt faanyagból a karámfák, oszlopok kérgezése, Salföldi majorban tűzifa fűrészelés, aprítás
- Salföldi majorban a letermelt nyárfák helyett ültetett fasor gondozása, ápolása öntözése, az ültetett fák állatoktól való megvédése érdekében védőkarám megerősítése
- Salföldi majorban a szürkemarhák, bivalyok, szamarak által használt legelőterület kerítés kezelése
- Salföldi majorban a fából faragott állatszobrok szezon előtti ismételt felújítása, festése
- Salföldi majorban az állatok vontatta mezőgazdasági eszközök (ekék, boronák) felújítása, átfestése
- Kornyi-tavi majorban a KEOP infrastruktúra fejlesztő pályázat kapcsán végzett istálló felújítások (5 db) után végzett rendbetétel, takarítás, karbantartás, útjavítás
- tihanyi, badacsonyi vadászterületekre magaslesek készítése
- traktor vontatta munkagépek szerelésében, esetleges felújításában részvétel
- Racka terem meszelése, takarítása, szolgálati épület, lóistálló festése és takarítása
- lakatosmunka, festés több helyszínen
- szürkemarha válogató karám kiegészítése- betonozás, ácsmunka
- Salföldi majorban gyógynövénykert kertészeti- ácsmunka /~500 m2/
- kőtengerek karbantartási munkái- kaszálás, cserjeirtás ~16 ha
- turistautak szezon közbeni karbantartása ~ 25 km
- műemlékromok karbantartása - 4 helyszínen – folyamatosan ~1 ha
- villanypásztor rendszerek kiépítése, javítása ~10 km.
- cserjeirtás és annak fenntartása legelő területeken ~5 ha
- erdőterületen cserjeirtás ~3 ha
- NP kezelésében levő utak nyomvonalának rendezése, a térképszerinti útvonal nyomvonalában cserjeirtás, fakivágás ~ 4 km
- NP kezelésű területeken megtalált személerakó helyek felszámolása esetlegesen újra felszámolása
- szürkemarha állomány kezelésében, manipulálásában részvétel, őszi legelőről történő behajtás
- racka állomány kezelésében részvétel
- fakitermelés után vágástakarítás, területrendezés ~1 ha
- oszlop és karámfa kérgezés
- fűszer és gyógynövénykert fenntartás, karbantartás
- források karbantartása, medertisztítás

### **A program megvalósítása 2014-ben Magas-Bakony régióban:**

- Erdők Háza, Erdőismereti Bázis kertjének és udvarának rendezése, gondnoki feladatai, takarítás, festés, fűtés, nyitva tartás feltételeinek biztosítása a téli időszakban is
- Magas-Bakony TK saját vagyongazdálkodásban lévő területeinek élőhely-rekonstrukciója
- bozótirtás és annak fenntartása
- Boroszlán tanösvény és a sétautak karbantartása

### **Pécselyi-medence és Tihany régió**

Nagy feladatot adott a program végrehajtásakor Tihanyban a levendulás kezelése. Sor került 15 000 levendulapalánta elültetésére, az új levendulásban, a terület többszöri kezelése és az ültetés előkészítése során. Nagy feladat volt továbbá a tihanyi és csopaki legelő karbantartása és a régióban a természetvédelmi kezelés feladatai adták a legtöbb munkát.

### **Somló TK**

Itt két közmunkás fizikai munkát ellátva vett részt a természetvédelmi kezelés ellátásában 4 hónapig.



### Mikládi-halastavak, Veszprém-Gyulafirátót

Ezen a korábban nem meglévő helyszínen az élőhely-rekonstrukciós KEOP pályázat fenntartását Igazgatóságunk két közfoglalkoztatott folyamatos munkájával látja el.

### Mura-menti TK, Észak-Somogy tájegység és a Keszthelyi-hegység régió

A Természetvédelmi Őrszolgálat tagjainak utasításait betartva folyamatosan kisgépes eszközökkel folytatott természetvédelmi kezelés valósult meg a programban, mely a tájegységekben az erdők, gyepek és a vizes élőhelyek ökológiai állapotának javítását eredményezte.

### Zalaegerszeg iroda és kert

A zalaegerszegi iroda kertjének kertészeti gondozási feladatai és parkápolás a programban tervezett mértékben megvalósultak. Ügyviteli feladatok a közfoglalkoztatás dokumentációinak elkészítésére 1 fő alkalmazására, a szakmai osztályok munkájának kisegítésére 8 fő elsősorban diplomával rendelkező közfoglalkoztatott felvételére került sor. A bemutatóhelyeken animátorokat, a Tapolcai-tavasbarlangba 10 fő barlangi túravezetőt vettünk fel.

A programok végrehajtása számszerűsítve:

| Elvégzendő feladatok leírása:                            | mennyiségi egysége    | mennyisége   |
|--|-----------------------|--------------|
|  | <b>Fm,óra,stb...</b>  |              |
| erdők ápolása  | Óra                   | 8 500        |
| kerítésépítés, kerítésjavítás                            | Km                    | 60           |
| csatornák, zsilipek karbantartása                        | Fm                    | 5 400        |
| illegális hulladéklerakók felszámolása                   | Óra<br>m <sup>3</sup> | 1 200<br>350 |
| kézi kaszálás motoros gépi kaszával                      | Ha                    | 60           |
| a parkok kezelésében álló ingatlanok karbantartása       | Óra                   | 18 500       |
| élőhely-rekonstrukció, bozótirtás                        | Ha                    | 60           |
| takarítás és gondnoki és kertészeti feladatok            | Óra                   | 10 700       |
| Zalavári bivalytelep pályázati feladatainak végrehajtása | Óra                   | 10 000       |
| Csopak kert és Tihany régió kezelése                     | Óra                   | 9 800        |

A 2015. évi programban alkalmazott közfoglalkoztatottak száma régiónként:

|                       |              |
|-----------------------|--------------|
| 1. Káli-medence       | 10 fő        |
| 2. Kis-Balaton        | 23 fő        |
| 3. Magas Bakony TK    | 5 fő         |
| 4. Mura TK            | 5 fő         |
| 5. Tihany             | 3 fő         |
| 6. Pécselyi-medence   | 5 fő         |
| 7. Keszthelyi-hegység | 3 fő         |
| 8. Zalaegerszeg iroda | 3 fő         |
| 9. Észak-Somogy       | 3 fő         |
| 10. Tapolcai-medence  | 4 fő         |
| 11. Csopak központ    | 9 fő         |
| <u>12. Turisztika</u> | <u>15 fő</u> |

Összesen: 88 fő

Így mindösszesen 88 fő átlaglétszámú közfoglalkoztatott alkalmazását valósítottuk meg a 2015. évben márciustól 2016. február végéig. A közfoglalkoztatottak a természetvédelmi őrünk munkáját is segíteni tudták az Igazgatóság működési területén. 4 fő volt képzésen az OKP program keretein belül (kisgépezelő tanfolyam) Zala megyében Nagykanizsán.

### **12.3. Tapasztalatok**

A közfoglalkoztatottakkal kapcsolatos tapasztalataink minden alkalommal az eddig több mint tíz alkalommal lebonyolított OKP program kapcsán nagyon pozitívak. A közfoglalkoztatás folytatását szakmai szempontból is nemcsak hasznosnak és támogatásra érdemesnek, de ma már több területen nélkülözhetetlennek is tartjuk, mert bizonyos feladatellátásokra az engedélyezett létszámú munkavállalóink alkalmazásával sem tudnánk képesek lenni, csupán vállalkozók alkalmazásával. E programban is számos olyan, élőmunkát igénylő természetvédelmi kezelést hajthattunk végre a közfoglalkoztatás keretében, melyre támogatásból és működési bevételeinkből nem volt elegendő emberi és anyagi erőforrásunk. A közfoglalkoztatottaink a természetvédelmi kezelési feladatok közül erdészeti, területgondozási, állatgondozási, karbantartási és gondnoki feladatok végrehajtásából vették ki legjobban részüket. Ezen felül, fontos szerepet kaptak a védett területeken, az illegális személerakók megszüntetésében és az allergén növények gyérítésében is. A 2015. évben is a szakmai osztályok kiegészítő feladatainak ellátást is közfoglalkoztatottak végezték. Abban a tájegységben, ahol közmunkásaink dolgoztak, a munkavezetők mindig bemutatták számukra a végrehajtandó feladatot és azt a környezetet és tájat is, ahol feladataikat végezték. A munkahelyeken a szükséges eszközöket és védőfelszereléseket folyamatosan a közfoglalkoztatottak rendelkezésére bocsátottuk. A feladatok ellátásáról havonta ellenőrzött elszámolás készült, a közfoglalkoztatottakat közvetlenül felügyelő kollégáink pedig naponta dokumentálták a pályázat végrehajtását. A programhoz beszerzett eszközök az OKP végrehajtását jól szolgálták. A közfoglalkoztatottak kullancs encephalitis oltásait a védettség megszerzése érdekében beszereztük.

### **12.4. Javaslatok**

Az OKP hosszú idejű, lehetőleg éves rendszerű fenntartása javasolt. Az elmúlt években a közfoglalkoztatással, mint egy mindig meglévő foglalkoztatási lehetőséggel Igazgatóságunk folyamatosan számolhatott. Ez azt jelentette, hogy számos feladat végrehajtása, például az állatállomány napi szintű gondozása, a kisgéppel vagy kézi szerszámokkal végzett természetvédelmi kezelés végrehajtása, közfoglalkoztatottak alkalmazása nélkül csak idegen szolgáltatás igénybevételével, vagy határozott idejű MT hatálya alá tartozó munkavállaló alkalmazásával lehetséges. Mivel erre az utóbbira a létszám előírásról szóló rendelkezések miatt nagyon korlátozott a lehetőség, ezért a közfoglalkoztatásra Igazgatóságunkon mintegy 25-30 fő alkalmazottal szinte állandóan szükség lenne, egy kvázi állandó közfoglalkoztatás vagy foglalkoztatás keretein belül.

### 13. Kapcsolattartás hazai partnerszervezetekkel

Általánosságban:

- A társhatóságokkal való kapcsolattartás folyamatos. Vezetői szinten rendszeresen az egyeztető találkozók a Kormányhivatalok és a VIZIG-ek szakembereivel.
- Folyamatos kapcsolattartás az önkormányzatokkal, civil szervezetekkel, turisztikai szervezetekkel, Magyar Turizmus Zrt.-vel, regionális marketing igazgatóságokkal (BRMI, KDRMI).
- Kapcsolattartás a létrejött és az alakuló TDM (Turisztikai Desztinációs Menedzsment) szervezetekkel.
- Kapcsolattartás egyéb turisztikai szereplőkkel, partner szolgáltatókkal és szálláshelyekkel

Konkrétan (példák):

- A BfNPI Bakony–Balaton Geopark programjának keretében – földtani örökségünk védelme, gondozása és népszerűsítése terén – együttműködtünk települési önkormányzatokkal (Alsóörs, Olaszfalu) és civil szervezetekkel (Bakonyalja Barátai Egyesület, Pangea Egyesület).
- Igazgatóságunk folyamatosan tartotta a kapcsolatot a Járási Hivatalok Foglalkoztatási Osztályaival az OKP program végrehajtásához szükséges közfoglalkoztatott munkavállalók közvetítése kapcsán. A korábban kialakult jó kapcsolat alapján három megyében, több mint 10 hivatallal egyeztetünk.
- Az év során végrehajtott KEOP, LIFE, Svájci Alap pályázatok kapcsán az irányító hatósággal, közvetítői szervezetekkel és vállalkozókkal a folyamatosan egyeztetettünk és a pályázatok bonyolítása kapcsán felmerült minden nehézséget és kommunikációs feladatokat elláttunk.
- Igazgatóságunk a „A veszélyeztetett kerecsensólyom és parlagi sas táplálékállatainak védelme a Kárpát-medencében c.” Life+ pályázat (Úrge Life+) keretében konzorciumi partnerként együttműködik más hazai szervezetekkel, számszerűen 12-vel. A pályázat programjainak megvalósítása a konzorciumi partnerek folyamatos együttműködésével és információcseréjével valósítható csak meg. A 13 konzorciális partner közül kettő romániai szervezet.

## 14. Belföldi és külföldi együttműködés

Új belföldi együttműködések, megállapodások:

- Együttműködés a Bakony–Balaton Geopark Partner geotúra-vezetőkkel (geotúrák promotálása, önkéntes geotúra-vezetés a Művészetek Völgye Fesztiválon), új együttműködési megállapodás aláírása egy geotúra-vezetővel a Keleti-Bakony térségre vonatkozóan.
- Új turisztikai együttműködés: Margaréta Hotel, Balatonfüred – voucheres vendégfogadás; Kemenes Porta, Lovas – voucheres vendégfogadás, Contact Travel Service Kft. – utazási iroda, Veszprémi Turisztikai Közhasznú Nonprofit Kft. – bizományosi szerződés; Hotel Pelion, Tapolca – voucheres vendégfogadás; Zobori KalandoZoo – stratégiai együttműködő partner; Tudatos Vásárlók Közhasznú Egyesülete – kártyaelfogadó hely lett az Igazgatóság; Balatoni Szövetség – stratégiai együttműködő partner

Konkrét együttműködések civil szervezetekkel:

- MME Zalai HCs.: sérült, röpképtelen madarak összegyűjtése, gondozása terén.
- Pápa és Környéke Természetvédelmi Egyesület: Marcal-menti programok, kiemelkedő a daru fészkelés bizonyítása, őrzés biztosítása.
- Osztrák WWF: Közép-európai Interreg pályázat előkészítése Mura-Dráva-Duna Bioszféra Rezervátumhoz kapcsolódóan.
- Dráva Szövetség: horvát-magyar Interreg pályázat előkészítése Mura-Dráva-Duna Bioszféra Rezervátumhoz kapcsolódóan.
- Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány: rendszeres kapcsolat, pl. költőodú telepítés.
- MOHOSZ Zala megyei szervezet: szakmai együttműködés a fajgazdagság növelése érdekében.
- Somogy TvSZ, Természeti Örökségünk Alapítvány: Svájci Alap által finanszírozott projekt kapcsán.

Új külföldi együttműködések

- Részvétel az Európai Geopark Hálózat munkájában (döntések előkészítése, szakmai véleményezés, döntéshozatal, adatszolgáltatások stb.).
- MT Zrt. külképviseletek
- Az INTERREG V-A Ausztria-Magyarország 2014-2020 Program keretében 2016. március 9-én benyújtásra került PaNaNet+ projekt felépítését és tartalmát az osztrák és magyar oldali partnerek 2015. év során több közös előkészítő találkozón egyeztették és dolgozták ki, valamint a projektstruktúrát folyamatosan egyeztették a regionális koordinátorokkal. A PaNaNet+ projekt vezető partnere: Regionalmanagement Burgenland GmbH (Ausztria), további projektpartnerek magyar részről: FHNPI, ÖNPI, BfNPI, osztrák részről: NPSSW, Burgenland Tourismus. Stratégiai partnerek: Landesschulrat für Burgenland, Pädagogische Hochschule Burgenland, Naturschutzbund Burgenland, Verband der Naturparke Österreichs (VNÖ), Magyar Turizmus Zrt. Nyugat-dunántúli Regionális Marketing Igazgatóság.
- Részvétel az EGN Vulkáni Geoparkok Munkacsoportjában: ismertető szövegek, térképek és fotók bekérése az érintett UNESCO Globális Geoparkoktól, a tematikus kiadvány kiadványtervének elkészítése, képszerkesztés, tördelés.

## 15. Ellenőrzés

### Belső ellenőrzések 2015 évben

| Belső ellenőrzésekhez kapcsolódó intézkedések nyilvántartása 2015 |   |  |  |  |   |
|---|---|--|--|--|---|
| sorszám   | Az ellenőrzés tárgya (címe)   | Az ellenőrzési javaslat alapján előírt intézkedés  | Az intézkedés felelőse (beosztás és szervezeti egység)   | Az intézkedés végrehajtásának határideje | Megtett intézkedés rövid leírása  |
| 1   | A vagyonezelési szerződésekből eredő kötelezettségek teljesítésének vizsgálata  | Nem releváns   | Nem releváns   | Nem releváns                             | Nem releváns.   |
| 2   | A 2013-2014. évi közmunkák keretében végzett tevékenységek és a kapcsolódó forrásfelhasználás vizsgálata, áttekintése | 1. Közfoglalkoztatási terv készítése.<br>2. Közfoglalkoztatásra vonatkozó eljárásrend, szabályzat készítése  | 1. Területkezelési, Pályázatkezelési és Üzemeltetési Osztályvezető<br>2. Gazdasági igazgatóhelyettes   | 2015.12.31.                              | 1. 2016.01.31-ig megvalósult az aktualizálási ütemterv összeállítása a feladatok részletes és tételes elvégzésre vonatkozóan<br>2. Közbeszerzési eljárásrend készítésére új határidő került kiírása: 2016. 10.31. |
| 3   | Az Igazgatóság informatikai alkalmazásokkal kapcsolatos tevékenységének vizsgálata                                    | 1. Katasztrófa tervvel és rendszer helyreállítási terv készítése<br>2. Óvintézkedési terv készítése<br>3. A rendszeres jelszóváltoztatás dokumentálása | 1. Informatikus, Jogi, Igazgatási és Birtokügyi Osztályvezető<br>2. Informatikus, Jogi, Igazgatási és Birtokügyi Osztályvezető<br>3. Informatikus, Jogi, Igazgatási és Birtokügyi Osztályvezető, Gazdasági igazgatóhelyettes | 2015.12.31.                              | 1-2. Szakértői árajánlatok bekérése folyamatban, új határidő: 2016.09.30.<br>3. A rendszeres jelszóváltoztatás dokumentálási rendszere kialakításra került  |

| sorszám | Az ellenőrzés tárgya (címe)  | Az ellenőrzési javaslat alapján előírt intézkedés   | Az intézkedés felelőse (beosztás és szervezeti egység)                                | Az intézkedés végrehajtásának határideje | Megtett intézkedés rövid leírása   |
|---------|--|---|---|--|--|
| 4       | Ellenőrzésre 2015. évben kijelölt pénzkezelőhelyek pénztárainak illetve a pénzkezelési tevékenység vizsgálata  | 1. Számlakibocsátási jogosultság rögzítése.<br>2. Üzemeltetési szerződések felülvizsgálata<br>3. Pénzkezelőhelyek elszámolási határidejének betartatása | 1. PSZO Osztályvezető<br>2. ÖKN Osztályvezető<br>3. ÖKN Osztályvezető, gazdasági igh. | 2016.03.31.                              | Nem releváns   |
| 5       | Az Észak-Somogy Tájegységénél a területi működés általános és átfogó vizsgálata, értékelése  | Nem releváns  | Nem releváns  | Nem releváns                             | Nem releváns   |
| 6       | A Badacsony - Káli - medence Tájegységénél a területi működés általános és átfogó vizsgálata, értékelése   | Őrszolgálati napló megfelelő vezetése és negyedévenkénti ellenőrzése szükséges  | Őrszolgálatvezető   | 2016.01.01.                              | 1. A bevételek előírás szerint történő feladásának nyomatékosítása megtörtént az üzemeltetők részére. Folyamatba épített ellenőrzés keretében a PSZO napi rutinfeladatként vizsgálja a szabályszerű pénzfeladást |
| 7       | "Láprétek, gyepek és fás-legelők természetvédelmi értékeinek védelme és vonalas létesítmények természetkárosító hatásának mérséklése a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén" című pályázat feladati megvalósulásának vizsgálata | 1. Pályázatkezelési eljárásrend kialakítása<br>2. Megbízási szerződések áttekintése, pontosítása, kiegészítése.   | 1. TPÜ Osztályvezető<br>2. Jogi tanácsadó   | 1. 2016.06.30.<br>2. 2016.03.31.         | -  |

| sorszám | Az ellenőrzés tárgya (címe)   | Az ellenőrzési javaslat alapján előírt intézkedés  | Az intézkedés felelőse (beosztás és szervezeti egység) | Az intézkedés végrehajtásának határideje | Megtett intézkedés rövid leírása |
|---------|---|--|--|--|----------------------------------|
| 8       | Az igazgatósági közbeszerzések és közbeszerzés alá nem tartozó beszerzések, beszerzési eljárások vizsgálata                                 | 1. Közbeszerzési megbízási szerződés felülvizsgálata, módosítása<br>2. Közbeszerzési szabályzat módosítása     | 1. JIB Osztályvezető<br>2. Gazdasági igh.              | 2016.03.31.                              | Nem releváns                     |
| 9       | "Élőhelyvédelem és helyreállítás a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság területein" című pályázat feladati megvalósulásának vizsgálat | 1. Pályázatkezelési eljárásrend kialakítása<br>2. Megbízási szerződések áttekintése, pontosítása, kiegészítése | 1. TPÜ Osztályvezető<br>2. Jogi tanácsadó              | 2016.06.30.                              | Nem releváns                     |

Külső ellenőrzések 2015 évben

| sorszám | A külső ellenőrzést végző megnevezése  | Az ellenőrzés tárgya (címe)  | Ellenőrzési javaslat  | A javaslat alapján előírt intézkedés | Az intézkedés végrehajtásának határideje | Az intézkedés teljesítése (dátum / NEM) | Megtett intézkedések rövid leírása                     |
|---------|--|--|---|--------------------------------------|--|---|--|
| 1       | Veszprém Megyei Kormányhivatal Balatonfüredi Járási Hivatal Földhivatali Osztály | TakarNet hozzáférési jogosultsággal rendelkező felhasználó adatkezelései jogszerűsége betartásának ellenőrzése | A lekérdező személy változása miatt az adatváltozást 15 napon belül be kell jelenteni | Adatváltozás bejelentése             | 2015.09.21.                              | 2015.09.28.                             | Az aktuális lekérdező adatainak bejelentése megtörtént |

|         |  |   |   |                                      |  |                                       |                                    |
|---------|--|---|---|--------------------------------------|--|---------------------------------------|------------------------------------|
| 2       | Nemzeti Fejlesztési Minisztérium<br>Környezeti és Energiahatákonysági Operatív Programokért Felelős Helyettes Államtitkárság                                 | A "Láprétek, gyepek és fáslegelők természetvédelmi értékeinek védelme és vonalas létesítmények természetkárosító hatásának mérséklése a Balatonfelvidéki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén" című, KEOP-3.1.2/2F/09-2010-0026 azonosító számú KEOP projektzáró helyszíni ellenőrzése | Nem volt ellenőrzési javaslat, mindent a TSZ szerinti ütemezésnek megfelelő állapotban találtak | Nem releváns                         | Nem releváns                             | Nem releváns                          | Nem releváns                       |
| 3       | Nemzeti Fejlesztési Minisztérium<br>Környezeti és Energiahatákonysági Operatív Programokért Felelős Helyettes Államtitkárság<br>Projektfelügyeleti Főosztály | Az "Élőhelyvédelem és helyreállítás a Balatonfelvidéki Nemzeti Park Igazgatóság területein" című, KEOP-3.1.2/2F/09-11-2012-0014 azonosító számú KEOP projektzáró helyszíni ellenőrzése  | Nem volt ellenőrzési javaslat, mindent a TSZ szerinti ütemezésnek megfelelő állapotban találtak | Nem releváns                         | Nem releváns                             | Nem releváns                          | Nem releváns                       |
| sorszám | A külső ellenőrzést végző megnevezése  | Az ellenőrzés tárgya (címe)   | Ellenőrzési javaslat  | A javaslat alapján előírt intézkedés | Az intézkedés végrehajtásának határideje | Az intézkedés teljesítése (dátum/NEM) | Megtett intézkedések rövid leírása |
| 4       | Nemzeti Fejlesztési Minisztérium<br>Környezeti és Energiahatákonysági Operatív Programokért Felelős Helyettes Államtitkárság<br>Projektfelügyeleti Főosztály | "Majorfelújítás Zalaváron és eszközbeszerzés" című, KEOP-3.2.0/11-2012-0009 azonosítószámú projektzáró helyszíni ellenőrzés   | Nem volt ellenőrzési javaslat, mindent a TSZ szerinti ütemezésnek megfelelő állapotban találtak | Nem releváns                         | Nem releváns                             | Nem releváns                          | Nem releváns                       |



|   |  |  |                               |                               |                                  |  |  |
|---|--|--|-------------------------------|-------------------------------|----------------------------------|--|--|
| 5 | Miniszterelnökség és a Széchenyi Programiroda Nonprofit Kft. | "Közösségi jelentőségű, védett és fokozottan védett állatfajok felmérése és monitoring módszertan kidolgozása Vas, Zala és Somogy megye Natura 2000 területein", című SH/4/12 számú projekt helyszíni szemle | Az érintett számla bemutatása | Az érintett számla bemutatása | Záró helyszíni ellenőrzés (2016) | Számlabemutató megtörtént, helyszíni szemle nem releváns | Számlabemutató megtörtént, helyszíni szemle nem releváns |
| 6 | Veszprém Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központja           | OKP program hatósági ellenőrzése   | Nem volt                      | Nem releváns                  | Nem releváns                     | Nem releváns   | Nem releváns   |

|   |   |   |  |  |              |  |   |
|---|---|---|--|--|--------------|--|---|
| 7 | MVH Veszprém Megyei Kirendeltség  | Szarvasmarha támogatási jogcímek helyszíni ellenőrzése  | Nem volt   | Nem releváns   | Nem releváns | Nem releváns   | Nem releváns  |
| 8 | Közép-dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség Közhasznú Nonprofit Kft. | A "Tapolcai-Tavasbarlang Látogatóközpont - Bakony-Balaton Nyugati Kapuja" című, KDOP-2.1.1/D-12-2012-0004 azonosító számú projektzáró helyszíni ellenőrzése | <p><b>1.</b> A változások bejelentése szükséges a KSZ részére (indoklással, költségkimutatással)</p> <p><b>2.</b> A releváns dokumentumok bemutatása, illetve a releváns dokumentumok benyújtása szükséges a KSZ-nél</p> <p><b>3.</b> Fotódokumentáció benyújtása szükséges a beszerzett eszközökről</p> | <p><b>1.</b> A változások bejelentése szükséges a KSZ részére (indoklással, költségkimutatással). <b>2.</b> A releváns dokumentumok bemutatása, illetve a releváns dokumentumok benyújtása szükséges a KSZ-nél</p> <p><b>3.</b> Fotódokumentáció benyújtása szükséges a beszerzett eszközökről</p> | 2015.08.14.  | <p><b>1.,2.,3.</b> pontokban előírt hiányosságok tekintetében Változás bejelentés benyújtása megtörtént a KSZ-részére 2015. 08.31-én. A változás bejelentés hiánypótlásának benyújtása 2015. október 22-én megtörtént, majd 2015. 11.04-én a változás bejelentés elfogadásra került a KSZ részéről. A helyszíni ellenőrzés lezárásának dátuma: 2015.11.04.</p> | <p><b>1.,2.,3.</b> pontokban előírt hiányosságok a változás bejelentésben pótlásra, továbbá alátámasztásra kerültek, a szükséges dokumentumokat (jogerős engedély, fotódokumentáció, stb.) Igazgatóságunk megküldte a KSZ részére</p> |

|   |                     |   |              |              |              |              |              |
|---|---------------------|---|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|
| 9 | Állami Számvevőszék | "A 2014. évi zárszámadás - Magyarország 2014. évi központi költségvetése végrehajtásának ellenőrzése" | Nem releváns | Nem releváns | Nem releváns | Nem releváns | Nem releváns |
|---|---------------------|---|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|

|    |   |   |   |  |   |  |  |
|----|---|---|---|--|---|--|--|
| 10 | Földművelésügyi<br>Minisztérium Ellenőrzési<br>Főosztálya | A költségvetési intézmény 2013-2014. évi elemi költségvetési beszámolójának vizsgálata, a számviteli alapelveknek való megfelelés és a beszámolási időszak költségvetési szabályszerűségének minősítése | 1.<br>Önköltségszámítási szabályzat felülvizsgálata<br>2. Gépjárművek üzemanyagnorma-figyelése<br>3. Állatleltár pontosítása<br>4. Leltáregyeztetés dokumentálása<br>5. Leltár kiértékelés pontosítása<br>6. Előlegek ellenőrzési nyomvonalának elkészítése | 1. Önköltségszámítási szabályzat felülvizsgálata<br>2. Gépjárművek üzemanyagnorma-figyelése<br>3. Állatleltár pontosítása<br>4. Leltáregyeztetés dokumentálása<br>5. Leltár kiértékelés pontosítása<br>6. Előlegek ellenőrzési nyomvonalának elkészítése | 1. 2015. 12.31.<br>2. 2015. 09. 30.<br>3. 2015. 09. 30.<br>4. 2015. 12. 31.<br>5. 2015. 12. 31.<br>6. 2015. 09. 30. | 1.3.4.5.6. pontok esetében megtörténtek a szükséges intézkedések. A 2. pont vonatkozásában határidő módosításra került sor | 1.<br>Önköltségszámítási szabályzat felülvizsgálata megtörtént<br>2. Gépjárművek üzemanyagnorma-figyelési rendszere kialakítás alatt áll, új határidő: 2016.03.31.<br>3. Állatleltár pontosítása egyedi azonosítás alkalmazásával megtörtént<br>4. Leltáregyeztetés dokumentálás rendje beépítésre került a leltározási szabályzatba<br>5. Leltár kiértékelés gyakorlati módszertana pontosításra került<br>6. Előlegek ellenőrzési nyomvonalának kialakítása megtörtént |
|----|---|---|---|--|---|--|--|

## 16. Az éves munka legfontosabb eredményeinek összefoglalása

### *Személyzeti ügyek*

Az év folyamán összesen felvett munkavállalók létszáma 58 fő, az összes leszámoló munkavállaló létszáma 35 fő volt.

A 2015. évben a március 3-tól 2016. február 28-ig tartó közfoglalkoztatási pályázatok alapján összesen 157 fő dolgozó került felvételre, mely a pályázatok idejének átlagában 88 fő közfoglalkoztatott foglalkoztatását jelentette. Megterhelő feladat volt a jelentős munkaerő fluktuáció lebonyolítása.

### *Pénzügy, gazdálkodás*

2015 jelentős pénzügyi és számviteli eredményének a két külső ellenőrzés (Földművelésügyi Minisztérium és Állami Számvevőszék) pozitív jelentését tekintjük.

Igazgatóságunk a 2015. évi beszámolót határidőre elkészítette, a szigorúbb ellenőrzések alá vont adatszolgáltatási kötelezettségeknek határidőben eleget tettünk.

### *Természetvédelmi kezelés, vagyonkezelés*

A 2015. évben a természetvédelmi kezelés megvalósítását a terveknek megfelelően alakult, bár az év egy részében a csapadékhiány, akadályozta az időjárás. A szürkemarha és a bivaly állatállomány megfelelő kondícióban töltötte a legeltetési szezont és a borjúszaporulat az elvárt szinten teljesült.

### *Közfoglalkoztatás*

A 2015. év során egy közfoglalkoztatási program kérelem ennek kapcsán egy 12 hónapos program elkészítése, beadása, elbírálása és végrehajtása történt meg Igazgatóságunkon. Az éves OKP program végrehajtása során összességében átlagosan 88 fő átlaglétszámú munkavállalót alkalmazott Igazgatóságunk, de ezt összességében 150 közfoglalkoztatottnál is több személy alkalmazásának minden feltételének teljesítésével érte el Igazgatóságunk. A közfoglalkoztatási program végrehajtása során a tervezett feladatokat döntő mértékben teljesítette az Igazgatóság.

### *Élettelen értékek védelme, bemutatása*

Általános- és középiskolák részére meghirdetett geonapjainkon jellemzően 80–100 diák vesz részt alkalmanként, de ugyancsak népszerű geotúránk, egyéb kezdeményezéseink révén évente több tízezer érdeklődővel tudjuk megismertetni a geoparkok céljait.

Igen sikeresnek bizonyult az Év Földtani Értéke a Bakony–Balaton Geoparkban megnevezésű kezdeményezésünk.

Az évente megjelenő, angol nyelvű Európai Geopark Magazint kontinensünk 23 országában, mind a 69 UNESCO Globális Geoparkban terjesztik, fent vagyunk az UNESCO és az EGN weboldalán és az EGN hírlevelében.

### *Jogi, igazgatási és birtokügyek*

Igazgatóságunk az FM felhívására a 2015. évi Vszt. végrehajtására vonatkozó szakmai tervet elkészítette, a végrehajtáshoz biztosítandó 40 M Ft felhasználásával érintett, tervezett ingatlanok listáját elküldte, a kiadások előzetes bemutatásával. A támogatási összeg átutalását követően novemberben megkezdtük a vételi ajánlatok kiküldését a kártalanításra jogosultaknak, majd a kisajátítást pótló adásvételi szerződések előkészítését. A szerződések megkötése folyamatos, a támogatási összeget az előírások szerint maradéktalanul felhasználjuk, a szakmai és pénzügyi beszámolót a megadott határidőre (2016.05.) elkészítjük.

Az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény előírásának megfelelően – a korábbi évekhez hasonlóan – az MNV Zrt.-vel megkötendő új vagyonkezelési szerződés megkötéséhez kapcsolódó előkészítő tevékenységet, adategyeztetést ismételtelen lefolytattuk.

Egyik kiemelt feladat volt a Természetvédelmi Őrszolgálat tagjaival együttműködve a haszonbérlok, illetőleg a haszonbérlet ingatlanok ellenőrzése (akcióterv készítése, helyszíni szemlék megszervezése, helyszíni szemlék dokumentálása, írásos beszámoló készítése). Az akciótervnek megfelelően 2015. évben 6 fő haszonbérlo átfogó ellenőrzése, mindösszesen 247 ha területet érintően augusztus-október hónapokban megtörtént. Az ellenőrzésekről az adatszolgáltatást az FM részére megküldtük (2015. okt. 27.).

Kiemelt feladat volt a kormányzati érkeztető rendszer (KÉR) bevezetéséhez kapcsolódó feladatok ellátása, amely magában foglalta különösen az új dokumentumkezelő rendszer szervezetre szabását, adatfeltöltését, a hozzáférési jogosultságok megszabását, a rendszer betanulását, a Teszt-üzenetek indítását. Az új iratkezelő rendszer és a KÉR megfelelő alkalmazásához szükséges informatikai beszerzések megtörténtek. A feladat végrehajtása során számos akadály, nehézség merült fel, melyek sok esetben a megfelelő információhiányból, valamint a rendszer sajátosságaiból és hiányosságaiból fakadtak és fakadnak. Továbbra sem került kiadásra az NPI-k részére az új, egységes iratkezelési szabályzat, valamint irattári terv, amely már tartalmazná az elektronikus iratkezelésre vonatkozó speciális szabályokat, valamint alkalmazandó iratmintákat, és nem utolsósorban az új irattári jeleket. Ennek hiányában viszont sem a megfelelő ügyköröket, irattári jeleket, irat-tárgyakat sem lehetett felvinni a rendszerbe.

#### *Természetvédelmi Őrszolgálat*

A 2013. január 01-től hatályos a 2012. évi CXX. Törvény. Részint ennek is köszönhetően, de valamelyest erősödött a hatósági feladatellátás, amelyet tovább kívánunk erősíteni, hogy valamelyest visszaálljanak a klasszikus természetvédelmi feladatellátás arányai.

Lényeges változás a 2014. évi „próbaüzem” után a Természetvédelmi Őrszolgálatnál bevezetett rendkívüli munkavégzés elrendelése.

A hatósági feladat ellátásán túl az örök munkavégzését a folyamatos sokszínűség jellemzi, kiemelve néhány: a folyamatban lévő projektek területkezelési és egyéb (tanösvények szerkesztése) pályázati feladatai; 2015. év második felében elkezdődött a KEHOP pályázatok tervezési időszaka, amely 8-10 fő természetvédelmi ór kollégát érint; fokozottan védett ragadozómadarak fészkelésének felderítése; vagyongazdálkodási, területkezelési feladatok irányítása, szervezése; bemutatás, túravezetés; a közmunka program gyakorlati és adminisztrációs teendői.

#### *Természetmegőrzés*

Az Igazgatóság munkatársainak adatgyűjtési, kutatási tevékenysége során több, a munkavégzéshez is fontos információt sikerült összegyűjteni:

- 2015-ben saját kutatás révén sikerült első alkalommal bizonyítani a botos kölönte (*Cottus gobio*) a jelenlétét Mura folyóból.
- a ritka madárfajok fészkelési adatai közül az Igazgatóság területén kiemelkedő jelentőségű a daru (*Grus grus*) fészkelésének több mint száz év után történő bizonyítása a térségi civil szervezetekkel együttműködve.
- a védett, specialista havasi cincér (*Rosalia alpina*) előfordulása a Keszthelyi-hegységtől nyugatra, a Remetekert Natura 2000 területen
- a rendkívül szórványos és ritka, védett kis ökörszemlepke (*Pyronia tithonus*) előfordulási adata a Kis-Balaton területén

#### *Ökoturisztika*

A Tapolcai-tavasbarlang Látogatóközpont megnyitása: a ”Bakony-Balaton Geopark Nyugati Kapuja” projekt megvalósítása. Az Igazgatóság célja az volt, hogy olyan látogatóközpontot hozzon létre, amely a nemzetközi szinten is egyedülálló természeti kincsekkel rendelkező Tapolcai-tavasbarlangra épülve, az UNESCO minősítéssel rendelkező Bakony-Balaton Geopark nyugati kapujának szerepét is betölti. Tudományos színvonalú, ugyanakkor korszerűen szórakoztató ismeretterjesztésre épülő turisztikai bemutatóhely, „A csodálatos karszt” kiállítással, 3 D mozival. Az ünnepélyes átadásra 2015. év január 20-án került sor.

Muraszemenye, vízitúra fogadóbázis: Kenek és csónakok számára alkalmas kikötő, közvetlenül a parton pihenőhely, padok, asztalok, csónaktároló épület, benne zuhanyzóval és WC-vel. A vízitúra fogadóbázist a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság a PaNaNet (Pannon Nature Network) projekt keretében létesítette.

## 17. Fontosabb célkitűzések a következő évre (munkaterv)

### *Kezelési tervek, természetvédelmi tervek kidolgozása*

A Nyirádi Sár-álló TT, a Bakonygyepesi zergebogláros TT, az Attyai-láprét TT és a Somlóvásárhelyi Holt-tó TT természetvédelmi kezelési tervének 10 éves felülvizsgálata.

A Látrányi-pusztai TT természetvédelmi kezelési tervének aktualizálása.

### *Vagyongazdálkodás, természetvédelmi kezelés*

2015. év végén az 1995. évi CXIII. törvény (Vsztt.) végrehajtása érdekében biztosított 40 M Ft költségvetési támogatás alapján a védett természeti területek állami tulajdonba vételével kapcsolatos eljárás lefolytatása (a vételi ajánlattól a kártalanítási szerződések megkötéséig, valamint az ingatlan-nyilvántartásban a tulajdonjog-változás átvezetetéséig).

A Nemzeti Földalapról szóló LXXXVII. tv. és a végrehajtására kiadott 262/2010. (XI.17.) Korm. rendelet alapján kötendő vagyongazdálkodási szerződéshez szükséges adatszolgáltatás, előkészítő munkák elvégzése, megkötött vagyongazdálkodási szerződés alapján a vagyongazdálkodói jog ingatlan-nyilvántartási bejegyztetése.

A haszonbérlet, illetőleg a haszonbérbe adott ingatlanok ellenőrzése a Természetvédelmi Őrszolgálat bevonásával (éves akcióterv készítése, helyszíni szemlék megszervezése, helyszíni szemlék lebonyolítása és dokumentálása, írásos beszámolók és jelentések megadott határidőre történő elkészítése).

A tihanyi levendula ültetvények kezelésével, aratásával, „szedd magad” akciójával kapcsolatos feladatok végzése.

A saját kezelésben lévő, földalapú támogatásra beadandó területek felmérése és támogatási pályázatának elkészítése.

A salzföldi Csönge-hegy legeltetésbe vonása.

Őshonos kutyatartással kapcsolatos igazgatósági feladatok koordinálása.

Az Igazgatóság Vadgazdálkodási Egységeinek létrehozása a következő üzemtervi ciklusra. Az Igazgatóság képviselője a földtulajdonosi gyűléseken.

A készülő új körzeti erdőtervek természetvédelmi előírásainak összeállítása, egyeztetés a tervezőkkel, gazdálkodókkal. Részvétel erdőtervezési szintű egyeztetéseken stb. Adatgyűjtés megkezdése a 2016. évi tervezéshez az érintett Marcali-, Tapolcai-, és Zalaegerszegi erdőtervezési körzetekben. Részletek: 11/2010. (II. 4.) FVM rendelet.

Saját kezelésben lévő erdőterületek felmérése, erdészeti üzemtervek előírásainak ütemezése éves előrehaladási bontás megadásával. Az előírt feladatok folyamatos végrehajtása. Kerítések. (pl. Báránypusztai, Zalavár, Balatonmagyaród, Sávoly, Kápolnapusztai, Vörs, Mura-mente) felügyelete, karbantartása. Zalakomár 117 A és B ún. klímaerdő ápolása, monitorozása, szükség szerint pótlása. A fakitermelések, anyagkészletezés, tűzifa értékesítés megszervezése, lebonyolítása, és adminisztrálása, valamint ellenőrzése. Saját tűzifa igény kielégítése (pl. Salföld, Tavasbarlang, Bakonybél)

Védett területeken folytatott természetvédelmi célú gyepterületek megvalósítása, területkezelési munkák szervezése, elvégzése (ahol van ott természetvédelmi kezelési tervnek vagy tervezetnek megfelelően). Invazív fajok (pl. Solidago) ismételt elterjedése ellen, illetve további visszaszorításukra végzett beavatkozások. EU-s projektek révén helyreállított gyepterületek fenntartása, kezelése.

A védett, nagyrészt saját kezelésű területeken kialakított (pl. EU-s pályázat révén) vízkormányzási rendszerek karbantartása, működtetése, vízmérések elvégzése.

### *A biodiverzitás megőrzése, átfogó programok működtetése*

Ritka és telepesen fészkelő, illetve fokozottan védett madárfajok felmérése az Igazgatóság területén.

Vízimadár szinkronszámlálások szervezése és lebonyolítása az Igazgatóság működési területén.

Védett és fokozottan védett, illetve Natura 2000 jelölő növények állományfelmérése és térképezése védett és/vagy Natura 2000 területeken. Adatgyűjtés TIR kompatibilis módon.

Célzott ragadozó madár szinkronszámlálások, felmérő és monitoring programok szervezése a BfNPI működési területén.

A kormorán költő- és telelő állományainak felmérése. A kormoránállomány-szabályozás szükségességének vizsgálata, lehetőségeinek kidolgozása. Eredmények nemzetközi ismertetése. Bütykös hattyú állományának nyomon követése és szükség szerinti apasztása a Balatonon.

A BfNPI 2016. évi NBmR és Natura 2000 monitorozó tervének összeállítása, végrehajtása, beleértve a 2016. évi szakmai keret alapján történő feladatok végrehajtását is. (FM véglegesítés után kerül a konkrét feladat a kollégák felé kiadásra.)

A 2015. évi természetvédelmi kártalanítási keretből kapott támogatás szakmai beszámolójának elkészítése.

#### *Általános tájvédelem és az egyedi tájértékek katasztrerezése, védelmük biztosítása*

Természet- és tájvédelmi adatok gyűjtése, kezelése és adatszolgáltatások nyújtása a térségi és települési tervek készítéséhez, az Igazgatóságot természetvédelmi kezelőként érintő eljárásokban. Településrendezési tervek véleményezése.

A tájvédelmet érintő jogszabályi változásokból adódó többletfeladatok végzése, különös tekintettel a Balaton üdülőkörzet településein a „tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezete” kijelölésére, valamint a készülő tájvédelmi jogszabály megalapozására.

Egyedi tájértékeinek felmérése, tájkataszterének elkészítése: Gyulakeszi, Bánd, Hárskút, Alibánfa, Pethőhenye, Bezeréd, Vállus és Balatongyörök.

#### *Védett és veszélyeztetett fajok állományainak megőrzése, fajmegőrzési programok*

A kerecsensólyom és a vándorsólyom populációja növekedésének és a fészkelésének ösztönzése estleges fészkelés nyomon követése.

Fehér gólya költőállomány figyelemmel kísérése, fészektartók kihelyezése, megszervezése az áramszolgáltatóval, sérült fiókák mentése.

Részvétel az „Akadálymentes Égbolt” megállapodás, nyomon követésében, kapcsolattartás az áramszolgáltatóval, részvétel KFO-felmérésekben.

Közreműködés „A veszélyeztetett kerecsensólyom és parlagi sas táplálékállatainak védelme a Kárpát-medencében c.” Life+ pályázat (Ürge Life+) tervezett tevékenységeinek kivitelezésében.

Békamentés a Zalaegerszeg-Andráshida elkerülőnél, valamint a Misefai-halastónál. Békamentés koordinálása, és kapcsolattartás a Zala Megyei Rendőr főkapitánysággal a Fenékpusztai helyszínen vonatkozásában.

#### *Barlangok és földtani-felszínalaktani értékek megőrzése, geopark*

A 2015. évi földtani szakmai feladatok befejezése (pl. földtani alapszervények, és esetleg őslénytani lelőhely védetté nyilvánítási eljárásának megindítása) és a 2016. évi feladatok elindítása. Félévkor jelentés és beszámoló készítése a 2015. évi feladatokról.

Együttműködés a Magyar Tudományos Akadémia által támogatott Lendület Dinoszaurusz Kutatócsoporttal, az ajkai önkormányzattal és a VERGA Veszprémi Erdőgazdaság Zrt.-vel az Ajkai Kőszén Formáció (új késő-kréta ősgérces lelőhely) kutatásának és későbbi bemutatásának előkészítésében.

Az Év Földtani Értéke a Bakony–Balaton Geoparkban cím adományozásával kapcsolatban a földtani természetvédelmi beavatkozások tervezése és szakmai koordinálása Alsóörsön és környékén.

Az UNESCO Globális Geopark cím újraértékelési eljárásához kapcsolódó tevékenységek elvégzése: az önértékelési dokumentáció elkészítése, földtani természetvédelmi beavatkozások, ismeretterjesztési és tájékoztatói infrastruktúra szükség szerinti javítása, cseréje, tárgyalások stratégiai partnerekkel, a terepi értékelő bejárás előkészítése és lebonyolítása.

Az Európai Geopark Hétről szóló beszámolók bekérése a 68 társ-geoparktól, az adatlapok feldolgozása, angol nyelvű összesítő készítése, az elkészült anyag megküldése az Európai Geopark Hálózat központjába, beszámoló megtartása a Koordinációs Bizottság ülésén.

Az Európai Geoparkok Hete a Bakony–Balaton Geoparkban programsorozat előkészítése és megszervezése.

A 2016. évi Bakony–Balaton Geopark vetélkedő előkészítése, megszervezése, szponzorok bevonása, díjként a Bakony–Balaton Geoparkba meghirdetett kirándulás lebonyolítása.

A Danube Transnational Programme GEO-TOUR pályázat első körös sikere esetén a második forduló pályázati anyagának elkészítése: szlovén, osztrák, horvát és szerb partnerekkel együttműködve a geopark földtani örökségéhez kötődő turisztikai kínálat fejlesztése, jó gyakorlatok megosztása.

A Déli-Bakonyban ősszel induló geotúra-vezetői képzéshez támogatási forrás felkutatása, pályázat szakmai előkészítése, a képzés meghirdetése, koordinálása, az oktatás keretében földtudományi, földtani természetvédelmi és geoparkokkal kapcsolatos előadások megtartása.

A Csodabogyós-barlangban az extrém 2. útvonal megnyitása az érdeklődők számára.

*EU-s szabályozáshoz és nemzetközi egyezményekhez kapcsolódó feladatok*

A tihanyi tájegységben 5 db Natura 2000 fenntartási terv elkészítése.

SDF adatok 2016. évi kiegészítése, pontosítása.

A Holládi erdő Natura 2000 fenntartási tervének elkészítése.

## 2.2. EU Víz Keretirányelv

Ramsari Egyezményhez kapcsolódó adatszolgáltatás koordinációja.

A BfNPI működési területét érintő, Világörökségi jelölésre pályázó, a Magyar Várományosi Listán szereplő területekhez kapcsolódó 2016. évi feladatok végzése, kapcsolattartás az előkészítésben részt vevőkkel, különösen a BFT-vel és a Balaton Világörökségéért Alapítvánnyal.

MDD Bioszféra Rezervátummal kapcsolatos tennivalók: pályázati lehetőségek kihasználása, kapcsolatfelvétel más területek kezelőivel, tapasztalatcsere, éves jelentés összeállítása, stb.

*A természetvédelem társadalmi elismerésének növelése*

A bemutatóhelyek üzemeltetői részére a működéssel, megjelenéssel kapcsolatos szabályok kidolgozása és azok betartatása.

Nemzeti Parki Termék Védjegy pályázatok meghirdetése, lebonyolítása.

Kitelepülések, nyílt napok, road show programok koordinálása kempingekben, gyógyfürdőkben egyéb helyszíneken.

A 2016. évi programterv összeállítása, a programok lebonyolítása.

Év fája, madara, hala, emlőse feladatlapok összeállítása, online elérhetővé tétele.

Geo-és ökotúrák kidolgozása és lebonyolítása állandó éves rendezvényeken: Iharkúti Dinó Geonapok, Európai Geoparkok Hete, Nemzeti Parkok Hete, Nyitott Balaton stb.

Az Igazgatóság termékinálatának fejlesztése, levendulavíz értékesítésének koordinálása.

A Boroszlán tanösvény lépcsőinek folyamatos karbantartása a közmunkások segítségével.

A Somló hegyi Kítaibél Tanösvény folyamatos karbantartása. A Somló tetőn általunk telepített pihenő garnitúrák felújítása

Vízitúra megszervezése és lebonyolítása a Hévízi-lefolyón. Beszámoló készítése a Zöld Hatóság felé a kenutúrákról.

Az Igazgatóság hivatalos honlapjának szerkesztése, frissítése magyar nyelven.

Az Igazgatóság Facebook oldalainak folyamatos, rendszeres frissítése és interaktívává tétele.

*Pályázatok és a BfNPI feladatainak ellátásához szükséges fejlesztések (beruházás, felújítás)*

A 2016. évi közfoglalkoztatási program kérelmének beadása, a program bonyolítása, adminisztrációs és napi munkaszervezési feladatainak végrehajtása, elszámolások elkészítése, adatszolgáltatások végrehajtása.

2016. évben folyamatban lévő és kvázi elfogadott, végrehajtásra tervezett pályázatok listája:

- A legeltetési infrastruktúra átfogó fejlesztése a Káli medence és a Kis-Balaton térségében a természetvédelmi célú területkezelés biztosítása érdekében - KEHOP-4.1.0
- Földtani örökségünk védelme és bemutatása a Bakony-Balaton Geoparkban - KEHOP-4.1.0
- Veszélyeztetett madárfajok és denevérfajok megőrzése aktív természetvédelmi beavatkozásokkal a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén - KEHOP-4.1.0
- A területi jelenlét és természetvédelmi őrzés hatékonyságának javítása a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi őrszolgálatának komplex fejlesztésével - KEHOP-4.2.0
- Közösségi jelentőségű védett és fokozottan védett állatfajok felmérése és monitoring módszertan kidolgozása Vas, Zala és Somogy megye NATURA 2000 területein. - (SH/4/12)
- A kerecsensólyom és parlagi sas zsákmány-forrásának biztosítása a Kárpát-medencében - LIFE13NAT/HU/000183
- Élőhely-védelem, és helyreállítás a Kis-Balaton medence és a Nyugat-Külső-Somogy kistájakon - KEHOP-4.1.0
- A Tihanyi-félsziget és térségének komplex élőhely-fejlesztése - KEHOP-4.1.0
- A Hévízi-tó és TT fejlesztése - KEHOP-4

PaNaNet+ pályázat előkészítése, részvétel az új projekt indításában.

Kis-Balaton Látogatóközpont GINOP pályázati projekt kezelése. Esetlegesen munkacsoport létrehozása a menedzseléshez.

Murai pályázatcsomag (tervezett KEHOP, Coop-MDD, LIFE IP, Interreg stb.) előkészítése, beadása, gyakorlati megvalósítás.

Fotovoltaikus megújuló energia erőművek tervezetése (Levendula Ház, Salföldi major, Tapolca Barlang), ill. a HMKE telepítésének szervezése és lebonyolítása (elsősorban Csopak Központ és Bakonybél Látogató központ energiaellátásához) a pályázati lehetőségek függvényében.

Kutyatartáshoz kapcsolódó objektumfejlesztés a Salföldi Majorban.

#### *Az Igazgatóság működtetése, kiemelt szervezeti feladatok*

Az Igazgatóság Szervezeti és Működési Szabályzatának módosítása – a felülvizsgálat és a módosítás 2015-ben megkezdett előkészítése az FM által meghatározottak szerint és határidőben.

Igazgatói utasítás elkészítése: védőeszköz és védőruha szabályzat, munka- és formaruha szabályzat, munkavédelmi szabályzat.

Az Igazgatóság Zalavári telephelyén lévő mobilkút biztonsági kamerarendszerének kiépítése.

Az Igazgatóság leselejtezett elektronikus eszközeinek, megsemmisítése (elszállítása).

Elektromos berendezések érintésvédelmi, ill. villámvédelmi szabványossági és szigetelési felülvizsgálati munkák megszervezése az Igazgatóság objektumaiban.

Fogyasztási norma kialakítása a gépjárművek és kisteher-gépjárművek és mezőgazdasági erőgépek tekintetében.

A BfNPI munkavédelmi szabályzata alapján a gépek, villamos berendezések, erőgépek munkabiztonsági üzembe helyezése és a villamos berendezések érintésvédelmi felülvizsgálatának szervezése és adatainak a munkabiztonsági szakértő részére történő átadása.

Képzések, információs rendezvények szervezése és megvalósítása a munkatársak részére integritás témakörben.

#### *Természetvédelmi őrszolgálati munka koordinálása*

A szedéssel fenyegetett virágok élőhelyeinek őrzése virágzaskor.

Engedély nélküli terepi technikai sportok ellenőrzése, visszaszorítása. Minimum évi 3 szervezett, más tájegységek természetvédelmi őrjeinek bevonásával végzett ellenőrzés elvégzése.

Folyamatos balatoni vízi és szárazföldi ellenőrzés megszervezése, különös tekintettel az engedély nélküli horgászati tevékenységre, stégek, víziállások, parti műtárgyak létesítésére.

Fakivágások, fakitermelések fokozott ellenőrzése.

Közös szolgálatok végrehajtása rendészeti feladatot ellátó szervek tagjaival.

#### *Pénzügyi és gazdasági ügyvitel, munkaiügyi feladatok*

A Pénzügyi és Számviteli Osztály feladatköre: az intézményi költségvetés megtervezése, a számviteli előírásoknak mindenben megfelelő költségvetési beszámoló határidőre történő összeállítása, az előirányzatokkal való gazdálkodás (tervezés, módosítás, felhasználás), könyvvezetés, az üzemeltetéssel, fenntartással, a beruházásokkal és felújításokkal összefüggő pénzforgalom (készpénz és számlapénz) bonyolítása, valamint a munkaerő-gazdálkodással kapcsolatos feladatok ellátása.

Likviditási és előirányzat felhasználási ütemterv készítése. Előirányzatok figyelemmel kísérése, előirányzat módosítási döntések megalapozása, elektronikus felületen a szükséges jelentések elkészítése, dokumentálása. Egyeztetés a MÁK adatbázisával.

A 2016. évi szabályzatok kialakítása, a szükséges módosítások elkészítése.

Az Igazgatóság által elnyert pályázatok, valamint a közmunka program teljes körű pénzügyi bonyolítása az előírások szerint.

A PSZO ügyiratainak és dokumentációjának irattári áttekintése és rendezése, a selejtezhető dokumentumok szabályzat szerinti kiselejtezése, megsemmisítése egy szakmai nap során.